

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP
AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik egyelőre hetenként egyszer: vasárnap

OMGE évi tagsági díj:

Földbirtokosok, birtokosok	200 holdig	15 pengő
	500 "	30 "
	1000 "	60 "
Mk és uradalmai	2000 "	90 "
	3000 "	120 "
	ezzen felül	150 "

Rémvényszerzők, szövetkezetek, vállalatok 90 P
Egyéb tagok részére évi tagdíj --- 10 "
OMGE postatakarékpénztári csekkiszámla száma: 10,399

Lappostdíj OMGE-tagoknak:
Negyed évre 12 pengő, fél évre 22 pengő, egész évre 40 pengő

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

Az egyesületi tanács felügyelete alatt

A kiadásért felelős:

Mutschenbacher Emil dr.,
az OMGE ügyvezető-igazgatója

Felelős szerkesztő: Dörsehug Tibor
Segéd-szerkesztő: Vermes András

Szerkesztőség: Budapest, IX., Kéztelek-u. 8. Telefon: 187-954
Kiadóhivatal: Budapest, IX., Őrhalás-ut. 25. Telefon: 189-932

Előfizetési árak:

„Rádiós gazdasági előadások” című füzetek együtt

Belföldre		Külföldre	
OMGE tagoknak:		OMGE tagoknak:	
Negyed évre	12 pengő	Negyed évre	15 pengő
Fél évre	22 "	Fél évre	30 "
Egész évre	40 "	Egész évre	60 "
Előfizetőknél:		Előfizetőknél:	
Negyed évre	16 pengő	Negyed évre	19 pengő
Fél évre	30 "	Fél évre	36 "
Egész évre	56 "	Egész évre	68 "

Postatakarékpénztári csekkiszámla száma: 26,570

Jó munkát!

(Mutschenbacher Emil dr. ügyvezető-igazgatónak az OMGE október 28-i igazgatóválasztmányi gyűlésén elmondott beszámoló jelentéséből.)

Amidőn az OMGE őszi munkaidényét az igazgatóválasztmány mai ülésével Isten nevében megkezdjük, a Veni Sancte hangulatának és áhitatának kell mindannyiunkat áthatnia, mert hiszen tudjuk és látjuk, mennyire Isten kezében van a gazda, valamint a gazdaszervezetek munkájának sikere és eredménye.

A múlt évi őszi időjárás nagyon kedvező volt a mezőgazdasági munkálatok elvégzése szempontjából és az ősszel mélyen megszántott terület terjedelme örvéndetesen emelkedett. A téli és tavaszi időjárás is eléggé kedvezően alakult, bár bőségesebb hótakaróra és kiadósabb tavaszi csapadékokra lett volna szükségünk, de még így is a leg-szebb reménységgel tekinthetünk az idei termés-eredmények elé. A gabonafélék általában be is váltották ezeket a reménységeket, ellenben a káposzta terméskilátásait a júliusban beállott s azóta szinte szakadatlanul tartó aszályos időjárás erősen lerontotta. A betakarítási munkálatoknak kedvezett ugyan ez a rendkívüli szárazság, de annál kevésbé a szántásnak és a vetésnek. A búza alá a talajelőkészítés és a vetésmentesítés miatt egyes vidékeken igen nehezen haladt. A korán elvetett búza, ha idejében csapadékot kapott, egyenletesen kelt és jól fejlődik, ellenben a későbbi vetések kikeléséhez, továbbá a vetési munkálatok befejezéséhez eső kellene. A repce, rozs és őszi árpa vetése már befejeződött, kelése azonban lassú és egyenetlen. A káposzta terméshozama a szárazság következtében gyenge, így különösen a kukoricáé. Burgonyából a késői fajták gumói aprók, a termés jó közepesnek mondható. A cukorrépa és takarmányrépa általában nem eléggé fejlett, de minőségileg jó. Az olajos-magvak terméshozama, sajnos, általában gyenge ugyancsak gyenge termést adtak a szántóföldi takarmányfélék. A legelők is megsínylették a szárazságot, a rétek anyaszéna- és sarjütemése pedig általában nagyon gyenge. Adná Isten, hogy az időjárásban mielőbb kedvező fordulat állana, és még idejében el lehetne végezni a szántási és vetési munkálatokat, ami jelenleg nemcsak területi, hanem elsőrendű honvédelmi és közellátási érdek is. Természetesen az is kívánatos volna, hogy megismétlődjék a tavalyi kedvező, hosszú és szép, de nem túlszáraz ős. Hiszen éveken ke-

resztül szenvedtük a túlságosan nedves időjárás csapásait s az idén már az ellenkező végtelmen kell megküzdenünk, amikor hosszú ideje hiába várjuk a megtermékenyítő esőt. A takarmányhelyzetet persze bőséges csapadék sem javíthat már erre a tételre s el kell készülnünk a legnagyobb nehézségekre, de legalább a jövő évi termés előkészítése sikerüljön úgy, ahogyan ezt gazdáink odaadó fáradozása megérdemelné. A háborús viszonyok miatt mezőgazdasági termelésünk amúgy is egyre fokozódó nehézségekkel kénytelen megküzdeni és különösen az állattenyésztés selymül meg az időjárás okozta bajokat, holott mezőgazdaságunk jövő fejlődésének éppen az állattenyésztés lesz az alapja, amelynek pótolhatatlanul nagyértékű tenyészanyagát éppen ezért lehetőleg érintetlenül kellene a háború utáni időkre átmentenünk.

Az igazgatóválasztmány legutóbbi gyűlése óta az ország gazdasági helyzetében nagyon jelentős fordulat állott be. Nemcsak azért, mert a júliustól kezdve aszályos időjárás lerontotta az addig általában kedvező terméskilátásokat, hanem két másik ok következtében is. T. i. július 1-ével léptek hatályba az új mezőgazdasági termény- és állattartási és ugyanakkor indult meg az új termény-beszolgáltatási rendszer. Ez teljesen új problémák elé állította egész mezőgazdasági termelésünket, amikor a közellátás szükségletét, sőt a termelő saját ellátásáról való gondoskodást is a közellátási érdekek alá rendelte. A termelőnek tehát nemcsak azt kell ezentúl szem előtt tartania, hogy termelő munkájának jövedelmezőségét biztosítsa, hanem termelési tervének felállításakor arra is ügyelnie kell, hogy azt úgy ossza be, hogy a várható termésméretből eleget tudjon tenni beszállítási kötelezettségének. Az idei vetéstervezés összeállításánál a gazdák erre még nem lehettek minden tekintetben figyelemmel, de az idei tapasztalatok nyomán jövőre már könnyebb lesz a tervszerű alkalmazkodás. Sajnos, hogy az időjárás következtében a legtöbb káposzta- és a takarmányfélék hozamában vajon eleget tudnak-e tenni gazdáink ország-szerte a II. csoportba tartozó zsír- és zsírképző-takarmány beszállítási kötelezettségüknek. Egyébként eddig az új beszállítási rend csak

TARTALOM:

- Jó munkát! (Mutschenbacher Emil dr.)
- Gazda-gondolatok. (bánsági Kulin István.)
- A háború utáni búzaértékesítés előkészítése. (Szily Márton.)
- Az őről aratók. Tárca. (Zsiványos Béla.)
- Ezidej napraforgótermesztési tapasztalatok. (Győrfy Gyula.)
- A burgonya virágtalanítása, mint termésközlő eljárás. (Gál László.)
- A nyírósúly nagyságát befolyásoló tényezők. (Döhrmann Viktor.)
- Hozzászólás az „Örökéletstanulmányok a lótenyésztés köréből” című cikkhez. (Párvy Adolf Iván.)
- Törvények és rendeletek.
- Könyvismertetés.
- Gazdakévdemények.
- Az OMGE hivatalos közleménye.
- Az OMGE igazgatóválasztmányának, úgyis mint a GEOSZ végrehajtóbizottságának III. rendes gyűlése.
- Vegyes közlemények.
- A gabona- és terményplac helyzete.
- Állatpiaci szemle.
- Tőzsde, kereskedelem.

keves zökkenőt okozott és az OMGE is tőle telhetően igyekezett a gazdaközönséget egyes felmerült vitás kérdésekben tájékoztatni.

Az egyre súlyosabb takarmányhiány a szarvasmarhák értékesítésénél máris érezhető hatását. Erre való tekintettel nagyon fontosnak tartanók, ha a közellátásiügyi miniszter újból megfontolná a gabona kiórlási arányának általunk ismételtén sürgetett s az új búzaterméseredmény következtében most már semmi akadályba sem ütköző szállítást, ami egyrészt a kenyérliszt minőségének megjavítását, másrészt a korpanyeredék fel-emelését jelentené. Mint már májusban megírtuk, a „mindennapi kenyérhez bizonyos mennyiségű zsirra, húsrá, tejre, vajra, tojásra és egyéb állati termékre is szüksége van a fogyasztónak. Eppen ezért a közellátási igények teljes kielégítését a kenyér- és lisztfejadag felemelése mellett csak úgy biztosíthatjuk, ha a kenyérmagvak feldolgozásánál embernek és állatnak egyaránt megadjuk a belőlük mindegyiknek kijáró és a gazdasági élet termelési körforgásában hosszabb időn keresztül nem nélkülözhető részét”. Ha tehát a jó

Védje vetését **ABAVIT-tal!**

a régi bevált minőségben szállítja a száraz és nedves ABAVIT csávázószert a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Szőlészeti-osztálya
Budapest, VI., Eötvös-u. 25/a
és összes vidéki kirendeltsége.

E szám ára 1-40 pengő

mai számunk 20 oldal

FAG

PAGY-KÉPVISELET
TARSA
KATER-UTCA 22.
Telefon: 387-174

8721

angalica- és keresztzett
cétra, valamint
Közbiztosítók
bb tételre jöhetnek figyelembe
erményit is adhatunk
Központi Vezetősége
tica 56. Telefon: 387-174

Abavít

abavítból.

**Abavítati és
Abavító**

Abavítból legkiválóbban kikészít
elfert Márton
mester, Pomáz
bb éron. 8732

25 LE

ABAVIT

s munkagépe.
velő- és von-
ú kaszáló- és
embentartja
peket is.

R.-T.

EL.: 125-210

vezető: Wessely Károly

Isten lehetővé tette, hogy jobb és több kenyeret adhassunk az embereknek: használjuk fel ezt a lehetőséget arra, hogy jobb és több korpát adjunk az állatoknak is, hiszen egyébként úgy sem tudjuk szegényeket ezen a keserves télen átkoplatatni.

A terménybeszolgáltatás terén, hála az idej kedvező gabonatermés eredménynek, eddig nincs érdemleges fennakadás s reméljük, hogy a zsirbeszolgáltatást is sikerül kölcsönös engedményekkel megoldani. Persze nagy bajt okoz sokhelyütt a munkáshiány és a mezőgazdasági munkabérek állandó emelkedése, hiszen köztudomású, hogy a hatóságilag megállapított munkabérek mellett legtöbb helyütt lehetetlen munkást kapni. Viszont a mezőgazdasági munkásság helyzete mégis nehéz a bőséges munkaalkalom és a viszonylag magas bérek dacára, mert, kivált a ruházati cikkek és a lábbeli drágasága miatt, a maguk és családjuk szükségletéről nem tudnak gondoskodni. Eppen ezért a gazdatársadalom feszült várakozással tekint a kormányhoz az idej gazdasági évre kiállításba helyezett újabb népruházati és lábbeli akciója elé, amelytől jelentős mértékben függ a jövő évi mezőgazdasági munkálatok zavartalan elvégzése.

Ezzel a meglehetősen súlyos és sürgős rendezésre váró munkapiaci helyzettel kapcsolatban lássuk, milyen hatással volt a mezőgazdasági termelés erősen veszélyeztetett, sőt részben meg is szűnt jövedelmezőségének megjavítására a termény- és állatáraknak július 1-én bekövetkezett rendezése?

Hangsúlyozzuk, hogy a mezőgazdaság kezdetől fogva és állandóan az egész országos árszínvonalnak egyidejűen és arányosan történő rendezését sürgette, amidőn azt hangoztatta, hogy a mezőgazdasági termény- és állatáraknak a termelési költségek és a méltányos termelői haszon figyelembevételével való megállapítását szükségképpen ki kell egészítenie a mezőgazdasági termelő-észközök egyidejű ármezsgállapításának, mint hogy ezeknek az árai befolyásolják a mezőgazdasági termelés költségeit, tehát döntő jelentőségű tényezői a mezőgazdasági terményárak kialakulásának. Ezenkívül a mezőgazdaságra nézve fontos ártényezők a különféle állami, törvényhatósági és községi adók, valamint az egyéb közterhek, úgyszintén a vasúti és hajózási fuvardíjak, a postadijszabás és minden egyéb olyan költség, amely a mezőgazdasági termelés és a munkabérek alakulását befolyásolja és amelyeknek azonos szinten való egyidejű rögzítése nélkül természetesen szó sem lehet a mezőgazdasági termény- és állatárak egyoldalú megkötéséről és állandó egy szinten tartásáról.

Ez az elgondolás vezette az OMGE-t és a mezőgazdasági kamarákat, amikor a két gazdasági év óta változatlanul maradt mezőgazdasági termény- és állatáraknak az időközben teljesen eltulodott termelési költségekhez való alkalmazását, arányosítását és azután az egész árszínvonalnak legalább erre a gazdasági évre való rögzítését követelték. Az új mezőgazdasági árak, továbbá a kötött tisztviselői illetmények és a munkabérek új megállapítása július 1-ével be is következett.

A pénzügyminiszter az állami költségvetés előterjesztése alkalmával a képviselőházban mondott beszédében behatóan foglalkozott ezzel a kérdéssel és hangsúlyozta, hogy a kormány min-

den erejével gátat vet a további áremelkedéseknek s tartani kívánja, de tartani is fogja az árszínvonalat. Szerinte a fekete piac a rákfenéje mindennek és ezért elsősorban ezt kívánja inkább gazdasági, mint rendészeti eszközökkel leküzdeni. Az OMGE is ismételtlen foglalkozott az árkérdéssel és megállapította, hogy a közterhek és az ipareik árának emelkedésén kívül főként a mezőgazdasági munkabérek állandóan emelkedő irányzata az oka annak, hogy a mezőgazdasági termelés jövedelmezősége veszélyeztetve van. Ezért sürgettük, hogy érvényt kell szerezni azoknak a rendelkezéseknek, amelyek a mezőgazdasági munkabérek megtartását hivatottak biztosítani. Továbbá gátat kell vetni annak, hogy az iparban és a közmunkáknál magasabb munkabérek adásával versenyt támaszsanak a mezőgazdaságnak, főként a szorgos gazdasági munkák idején. Ezenkívül sürgettük a mezőgazdasági munkások szükségleti cikkekkel való ellátását, szociális gondozásának kiterjesztését, a termény-munkabéreknek részükre a teljes kikötött mennyiségében való kiszolgáltatását, a lábbeli és ruházati akció széleskörű kiterjesztését és a katonai meghagyások rendszerének javítását. Csak ezzel a kiegészítéssel vezethet az általános ármezsgállítás eredményre, s csak ilyen módon akadályozhatjuk meg az árszínvonalnak pénzünk vásárló erejét veszélyeztető további eltulodását.

De ha már utaltunk a pénzügyminiszter költségvetési beszédére, nem mulaszthatjuk el, hogy annak még néhány fontos és érdekes részletére ki ne térjünk.

Ami elsősorban magát az 1944. évi költségvetést illeti, az állami közigazgatási rendes és rendkívüli kiadások, valamint beruházások együttes előirányzata 4180 millió pengőt tesz ki, az állami üzemek kiadásai előirányzata pedig 1967 millió pengőt, együttvéve tehát 6147 millió pengőt. Ezzel szemben a bevételi előirányzat 58667 millió pengő, vagyis a költségvetési hiány az állami közigazgatásnál 274 millió pengő, az állami üzemeknél 64 millió pengő, tehát együttvéve 2804 millió pengő. Az állami költségvetés kiadásai a folyó évre előirányzott 4247 millió pengővel szemben jövőre 447%-os emelkedést mutatnak, míg az 58666 millió pengővel előirányzott bevételek a folyó évre előirányzott 4047 millió pengővel szemben 45%-kal emelkednek. A költségvetési hiány a folyó évre előirányzott hiányt 399%-kal haladja meg és az összes kiadásoknak 46%-át teszi. A pénzügyminiszter indoklása szerint a kiadások emelkedésének általános jellegű oka az új árrendszert kiépítése során történt mezőgazdasági és ipari árrendezés, továbbá a munkabérek és az állami tisztviselők és egyéb alkalmazottak illetményeinek és a nyugdíjasok ellátásának felemelése. Ezenkívül számottevő kiadási többlet okoznak a honvédség fejlesztésére fordított összegek, a háborús gazdálkodásból folyó szükségletek, a mezőgazdasági termelés fejlesztésére fordított összegek, továbbá a beszállítási rendszer kiépítésével és az állami üzemek termelésének és forgalmának növekedésével kapcsolatos kiadások. Jelentős összegeket irányoz elő költségvetésünk a szociális igények kielégítésére, a háború áldozatainak fokozott gondozására és az egészségügyi kiadások növelésére. A beruházások a rendkívüli viszonyok következtében csökkentek ugyan, de

5533 millió pengő összegű sürgős és feltétlenül szükséges beruházást megis sikerült a pénzügyminiszternek biztosítani, főként a vízügyi, a közlekedés fejlesztésére szánt és az állami üzemeknél szükségessé vált beruházások megvalósítására. Figyelmet érdemel meg az is, hogy a személyi járandóságok aránya a közigazgatási összes kiadásokhoz viszonyítva állandó emelkedést mutat és az 1944. évi költségvetésben már eléri a 33%-ot, míg a nyugellátásoknak az összes közigazgatási kiadásokhoz viszonyított aránya az előző évekkel szemben már valamivel csökkent és ezáltal 91%-ot tesz ki. Az állami adósságok szolgálata 120 millió pengővel emelkedik, minthogy a háborús helyzet következtében felveendő kölcsönök növelik a kamatszükségletet. Az emelkedő kiadások fedezetére a pénzügyminiszter az egyenes adók bevételeiből 944 millió pengőt, forgami adókból 960 millió pengőt, illetékekből 352 millió pengőt, fogyasztási adókból 3087 millió pengőt, a Szeszegedárúság bevételeiből 3464 millió pengőt, vámbevételeiből 60 millió pengőt, a Dohányjövődék bevételeiből 5748 millió pengőt, a Sojövődék bevételeiből 547 millió pengőt, a szacharin adójából és az osztályorszájáték hasznából 61 millió pengőt, végül az egyes tárcák bevételeiből 2993 millió pengőt, vagyis összesen 3906 millió pengőt irányoz elő. Az állami üzemek közül a posta, az állami birtokok, az ércbányászat, a kőszénbányászat, a selyemtenyészés és a postatakarékpenztár felesleget biztosítanak 52 millió pengő összegen az államkincstárnak, amivel szemben az államvasutak hiánya 584 millió pengő, tehát végeredményben az állami üzemek költségelőirányzata 64 millió pengő hiánnyal zárul.

A földművelésügyi tárcák költségvetési előirányzatára vonatkozóan a pénzügyminiszter majd a pénzügyi bizottság gyűlésén a földművelésügyi miniszter nyilatkozatai alapján a következők állapíthatók meg: A mezőgazdaság fejlesztéséről szóló törvényben tervezett intézkedések megvalósítására az 1944. évi költségvetés keretében 898 millió pengő irányoztatott elő. Ezzel az összeggel együtt a mezőgazdaságfejlesztési munkaterv végrehajtására harmadévi esztendő alatt összesen 2529 millió pengő biztosított. A földművelésügyi tárcák rendes kiadásait a költségvetés 185 millió pengővel, átmeneti kiadásait 215 millió pengővel, s a beruházásokat 706 millió pengővel irányozza elő, vagyis a tárcák teljes kiadási előirányzata 277 millió pengő, amihez nyugellátások fedezetére még 142 millió pengő járul. A tárcák bevételi előirányzata ezzel szemben 373 millió pengő.

Az előirányzott kiadásoknak a minisztérium egyes osztályai között való megosztását vizsgálva; az államrendészeti kiadások és 12 millió pengőnyi beruházások összege 172 millió pengő, állatnyésztésre, tej-, rét- és legelőgazdaságra 262 millió pengő, az állami lötenyészti intézetek költségeire 156 millió pengő, állategészségügyi kiadásokra 68 millió pengő összeget irányozott elő a földművelésügyi miniszter. Gazdasági szakoktatás céljára az előirányzott kiadások összege 206 millió pengő, amihez 121 millió pengő beruházás járul, a teljes előirányzat tehát 327 millió pengő. Vízügyi szolgálata 85 millió pengő kiadást és 55 millió pengő beruházást, vagyis együttvéve 635 millió pengőt irányozott elő Bánffy Dániel báró. A

TÁRCA.

Az ürbői aratók.

Írta: Zsivánovits Béla.

Július első napjaiban két fiatalember állított be a budapesti vármegyeházán székely gazdasági egyesületbe. Engem kerestek. Illedelmesen bemutatkoztak, az egyik Brenner Zoltán volt, a másik Csizsár Béla, a budapesti felsőipariskolát végzett két szép szál fiatalember. Elmondották, hogy az aratási munkálatokkal kapcsolatban van egy tervük, amelyet Pest megyében szeretnének végrehajtani, s a „Köztelek” szerkesztőségének ajánlatára jöttek hozzám útbaigazításért, felvilágosításért és partfogásért.

Ezután előadták, hogy a M. Kir. Állami Felsőipariskola gépészeti tagozatának utolsó évfolyama alatt Nádas László mezőgazdasági géptani tanár a tanulóifjúságnak bemutatta az iskola gépészeti szertárát, felhívta a figyelmet egy ott már 22 éve pihenő „Osborn” marokrakó aratógépre, amelyről azután a tanár úr előadást tartott. E két fiúnak agyában ekkor rögtön megvillant a gondolat, hogy miért fekszik ez a gép itt olyan régen munka nélkül, amikor ezzel kint a magyar rónán saját javukra, de országos viszonylatban is hasznos munkát lehetne végezni? Előadták a tervet Nádas tanárnak: szeretnék megkapni ezt a gépet a nyár folyamára, hogy azzal valahol aratási munkát vállalhassanak.

Készséggel adott hely a gondolatnak a megértő tanár. Azonban több akadály merült fel. A többiek között ugyanis, ha a gép elromlik, ma már egyetlen egy hozzavaló alkatrészt sem kapható Magyarországon, eltekintve attól, hogy a gép amúgysem volt már tökéletesen egészséges állapotban, több alkatrésze pedig hiányzott.

Végül is azonban megjött az engedély a gépnek a nyár tartamára történő átvételére. A fiúk minden szabad idejüket arra fordították, hogy az iskolaévi végére a gépet az aratás céljaira teljesen használható állapotba hozzassák. Megindult a szervezési munka. Leadtak egy hirdetést a „Köztelek”-ben olyan tartalommal, hogy két budapesti felsőipariskolai végzett fiú „Osborn” marokrakó aratógéppel aratást vállal. A beérkezett válaszokat áttanulmányozták és azt tartották megfelelőnek, amelyben Connen Vilmos ürbői „Isten hozott” gazdasága kérte a két fiútól a szerződési feltételeket. Tehát most azért jött a két fiú hozzám, hogy adjak véleményét az ürbői gazdaságról és tanácsot arra, hogy milyen bér mellett vállalhatják az aratást? Ezt ugyanis sem ők, de még az uraság sem tudta, lévén az eset, alán torsiagos viszonylatban is ritka, szinte egyedülálló.

Megtörtént azonban az alku a marokrakó aratógép szerződésére. A két fiú nagykorúságának elismerése után elindult a gép működésének színhelyére, Ürbőre. Amint megismerkedtek a helyzettel, rögtön munkába is álltak. Váltakozva arattak reggeli 4 órától esteli 10 óráig. Kezdetben lovak húzták a gépet, később ökrök, de azok is jól és

bízatosan. Ment a munka. Szorgalmasan járták a 40—60 holdas ringó kalászu táblákat, s aratták a magyar föld gyümölcsét, a mindennapi kenyeret adó gabonát. Örömmel dolgozott a két fiú a perzselő, nyári napsütésben, amikor sok-sok társuk talán sokkal könnyebben fogta fel az életet, s tán strandoltak, szórakoztak, vagy rőták Budapest nyugtsgó utcáit. A két lelkes fiú önvalómása szerint azért vállalták a munkát, mert ezt kívánja a mai élet és kötelességtudás.

A munka befejeződött és a két fiú illemudóan újból megjelent nálam. Megköszönték közbenjárásomat, kijelentvén, hogy becsülettel állták hosszú-hosszú napokon keresztül a nehéz munkát. Megvolt azonban a jutalmuk. Elmondották, hogy rendes lakásuk, jó kosztjuk volt és 10 pengőt kaptak kat. holdankint. Volt kiadásuk, de volt bevételük is. Ez volt számukra az életben nehéz munkával megkeresett első kenyér, a legértékesebb pénz! Kis pénzükből gavallérok is voltak, mert jövedelmük egyharmadát az „Osborn” marokrakó aratógép használatáért átnyújtották rendelkezési alapul az felsőipariskola igazgatóságának.

Öszintén szólok és bevallom: örült a szívem, amikor a két fiú előadását hallottam. A mai gondterhes időben sok ilyen Brenner Zoltánra és Csizsár Bélára van szüksége a hazának, akik komoly törekvésükkel és munkakészségükkel szolgálják a mezőgazdaságot nagy és fontos feladatának elvégzésében. A törekvő gazdaiifjúság erős pillére a boldogabb magyar jövődöhoz vezető útnak.

kertészet
lészetre és
zat, míg
letügyi i
kiván a
amiből 19
kívül főli
pengőt, m
pengőt, k
pengőt áf
költségvet
ségek költ
munkaügy
irányzat.
pengő a t
hogy a t
tesznek k
tárca bev
tett beruh
fásítására
millió per
sára 83 m
munkálat
tételére 3
millió peng
és egy por
dön 150.000
borászat k
és felújítás
építési köl
földművelé
zógazdaság
nyek része
millió pen
400.000 pen
mények épít
épületek ki
és a maro
építési kölf
ügyi minis
tárca egész
folyó évi k

A pénzüg
tása alkalm
kiemelem az
les fenntart
nyek kielér
teinek ellátá
anyagok ki
rén is a legs
és anyagkés
kek s csupán
szabad anya
földi nyersa
magára váll
szállításból

Az árpóli
ter szerint
nyert” s eze
rúbban kívá
nek érdekébe
visszaélések
landó gondc
tényezőit és
tást, mert h
hogy az ársz
fontosabb a
lyozta még a
kivánja az
az eladónál
a konjunktú
bérek és tis
itt három al
az, hogy a je
teveséssel k
hát hosszabb
továbbá nem
ban, sem eg
fenntartáshoz
rendelkezésre
sával feltéte
munkabérek
ha a munka

TR

Kizáróla

KÁ
MÚSZA
BUDAPE

sürgős és feltétlenül szükséges a pénzügyminiszternek a vizsgálatot az államháztartás-beruházások megvalósítására, hogy a szociális és gazdasági ágakra 202 millió pengőt állított be a földművelésügyi miniszter a költségvetésbe, s ezenkívül a gazdasági felügyelőségek költségeire 128 millió pengőt és a gazdasági munkaügyi igazgatásra 133 millió pengőt az előirányzat. Végül mindezekhez járul még 142 millió pengő a tárcát terhelő nyugdíjak fedezésére úgy, hogy a tárca összes kiadásai 2914 millió pengőt tesznek ki s ezzel szemben 373 millió pengő a tárca bevételeinek előirányzata. A fentebb említett beruházások közül 12 millió pengő az Alföld fásítására van szánuva, vízi munkálatokra 265 millió pengő, közérdekű lecsapolások végrehajtására 83 millió pengő, a Duna-Tisza csatorna előmunkálataira 600.000 pengő, a Sió hajózhatóvá tételére 3 millió pengő, a Sajó csatornázására 3 millió pengő, az Alföld öntözésére 11 millió pengő és egy pontyos tangazdaság létesítésére Dömsödnön 150.000 pengő az előirányzat. A szőlőszőlés és borászat körében állami szőlőtelepek létesítésére és felújítására 222.000 pengőt, szőlőmunkás-iskola építési költségeire pedig 150.000 pengőt kíván a földművelésügyi miniszter fordítani. Végül a mezőgazdasági tudományos és kísérletiügyi intézmények részére beruházás céljára előirányzott 19 millió pengőből kísérleti telepek kiegészítésére 400.000 pengő, tudományos és kísérletiügyi intézmények épületeinek korszerűsítésére 518.000 pengő, épületek kibővítésére és tatarozására 300.000 pengő és a marosvásárhelyi kísérletiügyi intézmények építési költségeire 720.000 pengő a földművelésügyi miniszter előirányzata. A földművelésügyi tárca egész kiadásai többölte 123 millió pengő a folyó évi költségvetéshez viszonyítva.

A pénzügyminiszternek a költségvetés benyújtása alkalmával tett nagyérdemű kijelentései közül kiemeltem azt, hogy legelsőrendű feladat a termelés fenntartása és fokozása, de nem a polgári igények kielégítése, hanem a honvédség szükségleteinek ellátása érdekében. Ezért nemcsak a nyersanyagok kintalása, hanem azok felhasználása terén is a legszigorúbb ellenőrzésre van szükség és az anyagkészletekből csak a legszükségesebb cikkek s csupán típus- és standardárak előállítására szabad anyagot fordítani. A legszükségesebb külföldi nyersanyagok biztosítása érdekében az állam magára vállalta a nyersanyagok behozatalánál a szállítástól eredő teljes kockázatot.

Az árpolitikára vonatkozóan a pénzügyminiszter szerint „az új árszínvonal már kialakított nyert” s ezentúl a kormány az eddigienél is szigorúbban kívánja „az áralakulást ellenőrizni”. Ennek érdekében törvényileg kívánja szabályozni a visszaélések legszigorúbb megtorlását, továbbá állandó gondos figyelemmel kíséri az áralakulástényezőit és ki fogja terjeszteni az ármegállapítást, mert hiszen általánosan elfogadott elv az, hogy az árszabályozásnak minden, a forgalomban fontosabb áruira ki kell terjeszkednie. Hangsúlyozta még a pénzügyminiszter, hogy szabályozni kívánja az ingatlanforgalmat is annyiban, hogy az eladónál és a vevőnél egyaránt megadóztatja a konjunkturális nyereséget. Ami pedig a munkabérek és tisztviselői fizetések emelkedését illeti, itt három alapelvnek kell érvényesülnie. Az egyik az, hogy a jelenlegi viszonyok között mindenkinek kevesebb kell beérnie, mint rendes időkben, tehát hosszabb ideig kell a ruhát, cipőt hordani, továbbá nem szabad válogatni sem a táplálkozásban, sem egyéb téren, harmadszor pedig a létfenntartáshoz szükséges kalóriamennyiséget a rendelkezésre álló élelmicikkkel célszerű beosztásával feltétlenül biztosítani kell. A fizetések és munkabérek felemelése egymagában nem segít, ha a munkabértöbbleten nem tudja szükségleteit

mindenki bevasárolni. Ezért tartja a pénzügyminiszter is szükségesnek a beszerzési csoportok fejlesztését, elsősorban a tisztviselők ellátásának biztosítása céljából. Elismeréssel szólott az új mezőgazdasági beszállítási rendszerről, amely megkönnyíti a közellátást. További törekvése a kormány a ruha- és lábbeli-árcikok fokozott megszervezése, ami a mezőgazdasági munkásság és a tisztviselők ellátását lényegesen meg fogja javítani. Végül hangsúlyozta a zugsforgalom letörésének szükségességét s arra hívta fel a közönséget, fogadja meg mindenki esküvel, hogy egy hónapig semmit sem vesz zugsforgalomban. Ez volna a leghatásosabb eszköz a fekete piac letörésére, mert nemcsak az eladók, hanem a fekete piac vevői is bűnösök s mind a kettőt közmegegyezéssel kellene sújtani.

Az adókérdésekre áttérve bejelentette a pénzügyminiszter, hogy a háborús szükségletek fedezése céljából a vagyonekat újból meg kell adóztatni a beruházási hozzájáruláshoz hasonlóan, figyelembe véve a háztulajdont már eddig is leginkább sújtó terheket. A fölös vásárlóerők leveztetéséről azonban nemcsak az adóterhek fokozásával, hanem hitelpolitikai eszközökkel is gondoskodni kíván. Ezért adókedvezményeket óhajtott biztosítani a takarékoskodók számára, további lehetőséget fog nyújtani a zálogleveles kölcsönök visszafizetésére, máris intézkedett a védett birtokok adósságainak gyorsított törlesztéséről, különféle rendelkezésekkel elő fogja segíteni a bankjegyforgalom esőkentését, s végül új állampapírt szándékozik kibocsátani, mégpedig 5, 10, 15 és 100 méterháza bűzúra szóló búzakötvényeket, amelyek hosszú lejáratú, törlesztéses kölcsönök lesznek. Ezeknek bevezetésétől azt reméli, hogy a most teaurált bankjegymennyiség nagyobb része visszakerül a forgalomba, mert a búzakötvény alkalmazkodik a magyar gazda gondolkodásához, amedőn részére, aki búzában szeret és szokott gondolkodni, búzataraképzéztárt biztosít. A mezőgazdasági érdekeltség az első világháború után kibocsátott búzazáloglevelekkel szerzett tapasztalatok alapján nem tartja ugyan valószínűnek, hogy az új búzakötvények annyira népszerűekké válnának, mint ezt a pénzügyminiszter reméli, de egyébként a kísérlet ellen nem tesz ellenvetést. Főként azért, mert Magyarország búzatermő ország lévén, bizonyára mindig fog rendelkezni a búzakötvények kamat- és tőketörlesztő szolgáltatáshoz szükséges búzamennyiséggel s valószínű, hogy búzafelhasználásunk egy részét jövőben is külföldön fogjuk kivitel útján értékesíteni, tehát ezzel a búzakötvényeknek külföldön való elhelyezése is lehetővé válhat.

Nagyon érdekes volt Reményi-Schmeller Lajos dr. pénzügyminiszter beszédének bankjegyforgalom alakulására vonatkozó része. Elsősorban kifejtette, hogy a bankjegyforgalomnak szeptember 1-ig 3736 millióra történt emelkedése elsősorban a jobb gabonatermésre és annak gyors beszállítására, továbbá az árszínvonal általános emelésére vezethető vissza. Emellett figyelembe kell venni azt is, hogy az ország fokozódó iparosodása is növeli a bankjegvszükségletet. A kibocsátott bankjegymennyiségnek legalább harmadrésze egyébként nincs valósággal forgalomban, hanem teaurálva van. Bankjegyforgalmunk a háború kitörése óta fejenként 163%-kal emelkedett. Különböző államok közül a bankjegyforgalom növekedésének fejkvótája csak Svájcban, Svédországban, Angliában és Németországban volt alacsonyabb, mint nálunk, ellenben Portugáliában, Törökországban, Romániában és Finnországban sokkal nagyobb mértékben emelkedett. Így azután ugyanaz alatt az idő alatt a bankjegyforgalomnak Svájcban 36%-os, Magyarországon 163%-os és Finnországban 313%-os megnövekedésével találkozunk. A háború előidézte áremelkedések ezt könnyen érthetővé teszik s ez még nem jelent szükségképpen inflációt.

Teljes mértékben egyetértünk a pénzügyminisz-

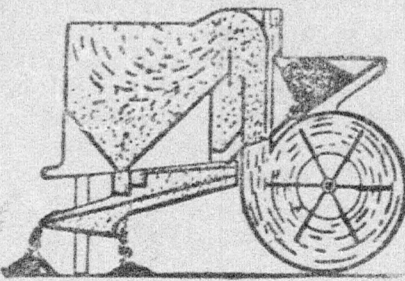
ternek azzal a megállapításával, hogy a mai háborús gazdálkodási viszonyok közepette nem lehet a gazdasági életnek fontosabb célja, mint „termelni, termelni és megint csak termelni”. Úgy hisszük, hogy a magyar gazda eléggé megmutatta, hogy a természeti és egyéb viszontagságok ellenére ezt a feladatot töle telhetően híven és jól teljesítette. Amde, ha a termelőktől azt várjuk, hogy odaadó munkájuk minél eredményesebb legyen, akkor az államnak is mindent el kell követnie, hogy a termelőket ebben az igyekezetükben támogassa. A legfontosabb teendő az úrkérdésnek nyugvópontja juttatása, ami immár halaszthatatlan. Ezzel szorosan összefügg a mezőgazdasági munkapiac rendezése, mert a munkahiány és a megfizethetetlen, a hatóságilag megszabott mezőgazdasági terményárakkal semmi arányban sem álló munkabérek megbénítják a termelést. Az elvisehető mezőgazdasági munkabérek azonban csak akkor eléghetők ki a munkásokat, ha a megállapított munkabérből be is tudják szerezni a maguk és családjuk ruha-, fehérnemű- és lábbeli szükségletét. A már hónapokkal ezelőtt kilitásba helyezett néprubázati árcikoknak még a tél beállta előtt való minél szélesebb körű lebonyolítása tehát olyan sürgős feladat, annyira fontos szükséglet, hogy ennek gyors és jó megoldása nélkül a mezőgazdasági munkálatok kielégítő módon való elvégzésére nem is számíthatunk.

Nagyon fontos az is, hogy a kormány által tervbevetett kötelező mezőgazdasági munkás-betegbiztosítás a mezőgazdasági munkásság érdekeinek megfelelően valósuljon meg és mindenestre mezőgazdasági szerv, az OMBI keretében oldassék meg. Továbbá a termelés lehetővé tételének és alátámasztásának egyik fontos előfeltétele az is, hogy a termelő áruellátása biztosítható és ne legyen kénytelen legegyszerűbb szükségleteit a zugs piacon fedezni. Általános a panasz a vaselosztás jelenlegi rendje, illetve rendetlensége miatt, ami azt vonja maga után, hogy a gazdák nem jutnak patkóhoz, szeghez, kerékbronzhoz és egyéb szükségessé vasanyaghoz, nem tudják épületeiket téglá, eszerép és mász hiányában tatarozni, sőt még szerzők, munkaeszközök, gépek kijavítására, karbantartására sincs módjuk. Végül a termelő munka folytonosságá szvendek megint is, hogy a gazdától a jelenlegi árviszonyoknak meg nem felelő térítési díj ellenében veszik igénybe honvédelmi célra lovaikat, lószerszámukat és szekeriket, amelyeket legfeljebb két-háromszoros áron tudnának azután pótolni. Megnehezíti az irás-állatok takarmányozását a szállastakarmány igénybevétele, a vágóállatigénybevétel pedig általános elégtelenséget idézett elő a falvakban, veszélyezteteti a tenyészállatállományt, csökkenti a tejbeszállítást és aránytalanul károsít egyes állattartó gazdákat. A mezőgazdasági érdekeltség joggal remélhette, hogy a vágóállat-rekvirálásnak ősszel vége lesz, s hogy a takarmányhiány következtében kényszerűségből amúgyis eladásra kerülő vágómarha bőven fedezi a városi fogyasztók szükségletét. Az ebben az irányban teendő megnyugtató intézkedéseket a gazdaközönség türelmetlenül várja, a megoldásra vonatkozó részletes javaslatokat pedig az OMGE és a mezőgazdasági kamarák még a nyár elején előterjesztették illetékes helyen.

Háborúban állunk, amelynek legsúlyosabb része talán még előttünk van, s amelynek Magyarország érdekeit biztosító befejezése végett továbbra is meg kell hoznunk minden áldozatot. Ez az elkövetés legegyszerűbben magyar gazda szemé előtt, s ennek a célnak a szolgálatába állítunk minden termelő munkát, ügyintézőt, gazdaszervezőt és a maguk egész irányító, segítő, tájékoztató érdekvédelmi tevékenységét. Nem panaszok, nem meddő bírálatot gyakorolni, hanem a termelő gazdával s az őt irányító hatóságokkal összefogva együtt dolgozni, közös munkát, eredményes munkát, jó munkát végezni akarunk! Isten segítsen meg ebben a törekvésünkben s adjon Magyarországnak és mezőgazdaságának szebb jövőt!

TRIUMPHATOR

vetőmagtisztító és osztályozógép
kézi és erőhajtásra

Kizárólag kapható:

KÁLMÁN JÓZSEF

MŰSZAKI ÉS GÉPKERESKEDŐ

BUDAPEST, V., KÁLMÁN-U. 14.

Telefon: 114-006, 317-189

Szűkönyv: MEDICAGOGÉP

az összes terményeket és
aprómagvakat tökéletesen
tisztítja és osztályozza.

Gazda-gondolatok.

A különböző művelési növények s ezek között nem utolsó sorban az olajosnövények kötelező termesztéséhez közellátási érdek fűződik. Termesztésükkel kapcsolatosan most már olyan községek határában, illetve olyan gazdaságokban is több esztendei tapasztalat birtokában vagyunk, ahol a korábbi évek során a kedvezőtlen tapasztalatok miatt, vagy egyéb okok következtében nem termesztettek olajosnövényeket, vagy legalább is nem termesztettek olyat, amelyet most természetüknél szükséges volt. Mivel mind a többtermelés, mind a jövedelmező termelés érdeke azt kívánja, hogy a területegységen viszonylag a legkevesebb költséggel értékre és lehetőleg mennyiségre egyaránt a legnagyobb eredményt érjük el, felmerül az a kérdés, vajon nem volna-e célszerű magán- és nemzetgazdasági érdekből és végül nem utolsó sorban a közellátás szempontjából is arra törekedni, hogy ahol az elmúlt évek tapasztalatai és terméshozamai szerint, a kötelezően termesztett növényfélések termésátlaga és hozama a kívánatos mértéken alul marad, ezzel szemben egyéb kultúr- növények termésátlaga viszonylag lényegesen nagyobb termést és jövedelmet biztosít, ott a gazdaságok mentesítsenek a kötelező olajmagtermelés alól. Ezzel szemben amely vidékek, illetve gazdaságok közepesen felüli átlagtermést értek el, ott a kötelezően termesztendő növények vetésterületét az elért termés arányában, de mindenesetre figyelemmel a vetésforgó egyensúlyára, bizonyos mértékig növeljék.

A sérelmek orvoslására volna ezenkívül még egy másik — bár talán kevésbé megfelelő — eljárás is, éspedig a kötelezően termesztett művelési növények vetésterületének premizálása. Tehát pl. egy bizonyos fajta művelési növény termésének q-jáért fizethető egységárnak csak, mondjuk, a 70%-át kapná meg a gazda a termés ára fejében, az ezenkívül fennmaradó különbözethez a gazdák holdankint egységesen megállapítandó prémium formájában jutnának. Ezzel az eljárással azok a gazdák, akik az olajmagtermelésére egyébként ráfizetnek, illetve akiknél az olajmagvak termesztése nagyobb jövedelemesökkenéssel jár, bizonyos mértékű kártalanítást kapnának.

Ma az ócskavasat az országban számottevő mértékben nem gyűjtik senki. Ennek a nem kívánatos körülménynek a magyarázatát két okban látjuk. Az ok elsősorban is abban keresendő, hogy az ócskavas q-jáért mindössze 7 pengőt fizetnek. Semmi kétség a tekintetben, hogy ha valaki ambicionálna magának az ócskavasgyűjtést, 1 q vasnak az összeszedése számára ennek az összegnek legalább háromszorosába kerülne.

A további ok, hogy a gazdák nem gyűjtik a vasat az, hogy meggyőződésük szerint az általuk összegyűjtött és beszállított ócskavasból készült áruknak csak egy töredéke jut a mezőgazdaságnak, nagy részét azonban mások használják fel. Amikor azt látjuk, hogy különösen a kerékráf és patkóvas hiánya nemcsak nálunk, a tisztábbpartú kamarai körzetben, de az országban mindenütt egyre veszedelmesebb méreteket ölt, kívánatos volna, ha a kormányzat a gazdák által beszállított ócskavasért a beszállított mennyiség számottevő százalékának megfelelő gazdasági haszonvasat juttatna hivatalos áron a gazda rendelkezésére. Meggyőződésem szerint, ha az illetékes kormánytényezők részéről ennek megfelelő rendelet látna napvilágot, a gazda nemcsak

az udvarán, a kertjében és a földjén, végül a háza táján gyűjtene össze a legnagyobb gondossággal a hulladékvasat, de számos üzemen kívül helyezett, vagy félig-meddig tönkrement gépéről és eszközéről is leszedné és beszállítaná a vasanyagot, aminek az áldásos következménye semmiesetre sem maradna el.

A pénzügyminiszter a földingatlanok adás-vételét háborús nyereség címén jelentős mértékben meg akarja adóztatni. A rendelettervezetet a mezőgazdaság szempontjából mai formájában sérelmesnek találom, mert hiszen az ingatlanok iránt csupán helyenkint mutatkozik rendkívüli kereslet, s az ennek folyamánként előállt kivételes árak sem érik el pénzünknek sem a belföldi, sem a külföldi értékelését. Véleményem szerint az országos átlagban kat. holdankint 800 aranypengő értékű földingatlanokat csak akkor volna megindokolt értékesítés esetén hadinyereség adóval sújtani, ha ezeknek a földeknek az ára a 7-8 ezer pengőt meghaladná. Ma egyébként is az a helyzet, hogy a földek reális értéke a háborús viszonyok közepette ki sem alakulhat, hiszen a kormányzat árszabályozó politikája ennek útját állja. Eppen ezért véleményem szerint a gazdákat ma nem volna szabad azzal sújtani, hogy ha földbirtokukat akár részben, akár egészben az említett ok folytán érték alatt értékesítik, hogy azért még a mai, viszonylag általában lecsökkent vételárát se kaphassák meg. Ezért a gazdatársadalomnak ezel a nagy horderejű rendelet-tervezettel behatóan és mielőbb foglalkoznia kell, hogy hadinyereség adóval értékesítés esetén, vagy akár attól függetlenül is, csupán az a föld- és egyéb ingatlanvevők legyenek sújthatók, akik nyilvánvalóan hadinyereségből vásároltak, illetve azok az ingatlanok, amelyekbe a befektetett pénz a befektetési értékét több mint tízszeresen meghaladja.

bánhegyesi Kulln István,
mezőgazdasági kamarai igazgató.

A háború utáni búzaértékesítés előkészítése.

A most folyó háború nagy csatái közepette a harcoló felek mindegyike részéről egyre több elgondolás és tanulmány lát napvilágot a háborút követő gazdasági rend kialakítására vonatkozóan. A tanulmányok és tervek a gazdasági élet minden terére kiterjednek, a különböző országok pénzügyi összehangolásától elkezdve az áruelosztás gazdasági kérdéséig.

A szerzők természetesen legtöbbször saját nemzetük szempontjából legfontosabbnak és legérdekesebbnek tartott kérdéseket tárgyalják. A magyarországi tanulmányok írói legnagyobb részben a magyar mezőgazdaság háború utáni helyzetével foglalkoznak, mint mezőgazdasági államunk elkövetkezendő sorskérdésével. Bár egyikük sem hagyja figyelmen kívül Magyarország fejlett iparát, a kérdés tengelyébe az örök magyar agrárkérdést helyezik, a magyar búza ügyét, amellyel áll, vagy bukik az ország sorsa.

Legutóbb Bán Dezső m. kir. gazdasági felügyelőnek a „Köztelek” f. évi 42. számában megjelent cikke foglalkozott ebből a szempontból a búza-kérdéssel. A közlemény szerint hektáronkénti búzatermésünk az 50 évre visszamenő statisztikából

A Gazdák Biztosító Szövetkezete egyedüli kimondottan agrárérdekeket szolgáló biztosító-intézet. Gazda-alapítás. Kartelen kívül. (Tűz, jég, állat, élet stb. biztosítás.)

megállapítható 10 éves átlagok alapján 13'29 és 13'80 q között ingadozott, tehát aránylag kiegyenlített, mert hiszen a két véglet között a különbség a 1/2 q-t is alig haladja meg. Ezeket az eredményeket szembeállítva más európai államok háború előtti eredményeivel, megállapíthatjuk, hogy a termés-eredményben Dánia, Németország és Ausztria megelőz bennünket, Jugoszlávia és Románia pedig mögöttünk marad.

Ha helyes is Bán Dezső cikkének az a megállapítása, hogy a magyar mezőgazdaságnak a külterjes búzatermelésről a belterjes kertészeti termelésre kell áttérnie, ezt általános elvként nem merném kimondani, gondolva az ország éghajlati viszonyaira. Az azonban kétségtelen, hogy éppen az éghajlati adottságok figyelembevételével kell következnie a belterjesebb magtermelésre való áttérésnek. Mindezek azonban a magyar búza problémáját megoldani nem fogják. Nem tudom elképzelni a megoldást úgy, hogy a búza termőterületét lényegesen csökkentenénk. Ez nem megoldás. Ez nem is egyeztethető össze a magyar lélekkel, mert a magyar életet vet és életet arat, amikor a búzával dolgozik. A búzaterület csökkentése hihetetlen nagy lelki átállítást követelne meg a magyar gazdától, ami egyhamar nem következhet be. Így tehát más megoldást kell találni.

A most dúló világháború előtti időben az agrár köröket nagyon behatóan foglalkoztatta a búza problémája. Már akkor kialakult az a meggyőződés, hogy mai értékesítési rendünk és szabályaink alapján a magyar búzakérdést megoldani nem tudjuk.

Ha a világ búzavetésterületeit éghajlati és minőségi szempontból vizsgáljuk, akkor azt tapasztaljuk, hogy mintegy egyharmad részük alkalmas olyan búza termesztésére, amelynek minősége megfelel a többi területek búzájából őrölt liszt megjavítására. Hazánkat földrajzi helyzete és éghajlati adottságai alkalmassá teszik ilyen búza termesztésére. A „Köztelek” említett cikkében köztölt terméseredményeket vizsgálva azt találjuk, hogy a nagyobb termésátlagot elérő országok búzái javításra szorulnak, míg a javításra alkalmas búzát termelő országok terméseredményei között mi első helyen állunk. Ezzel nem akarom azt mondani, hogy ne igyekezzünk minden erőnkkel a jelenlegi terméseredményeket megjavítani, csupán azt kívánom megállapítani, hogy a minőségi termelésben nem foglaljuk el az utolsó helyet. Sőt!

A minőségi búzatermelés kérdésével az 1937. esztendőben igen termékenyen foglalkoztak. A M. Kir. Lisztkísérleti Állomás akkori vezetője: megboldogult Hankóczy Jenő ezen a téren elvitathatatlan érdemeket szerzett azoknak társaságában, akik a magyar minőségi búza nemestés és termesztése terén előljártak. 1937-ben nyugodt lelkiismerettel mondhattuk, hogy az egész magyar búzatermés háromnegyed része minőségi áru volt.

Az időközben bekövetkezett háború természetesen a minőségi kérdést háttérbe szorította, de az elkövetkező békére való felkészülés ismét időszerré teszi az ezzel kapcsolatos kérdések felvetését. Irásom semmi más célt nem szolgál, mint a minőségi értékesítés gondolatának felvetését. Ezzel nemcsak elméletben kell foglalkoznunk, hanem az előmunkálatokat az ügyszor méltó teljes komolysággal elvégezve, azt meg is kell oldanunk.

Talajdonképpen mi is a búza minőségi értékesítésének lényege? Az elmúlt időben a búza minőségét a ma is fennálló szokványok határozták meg, amelyeknél döntő volt a hektoliter súly és a búzában található idegen anyagok százalékos arányszáma. Bár a régi rendelkezések ma is fennállnak, s a mai értékesítési rend értelmében a termelőnek átadási, a gyűjtő szervnek átadási kötelezettsége van, a szokványoszerű kikötések szigorú enyhébbé és elmosódottabbá váltak.

A búza minőségét a sikértartalom és a liszt vízfelvevő képességének helyes aránva adja meg. A szabad világt kereskedelmi versenyben azok az országok, amelyeknek feleslege a magyar ösztértermelés többszörösét is eléri, már régen a búza beltartalmi, illetve minőségi értékesítésére tértek át. Különböző neveket adtak búzáiknak a származási hely, vagy a fajta szerint. Elnevezéseik ma már fogalomná váltak. Ez lényegében véve nálunk is

megvolt...
dekor...
vagy a...
Magyar...
szama...
a taja...
dusabb...
dunant...
rült oia...
dunant...
olyan m...
Tiszavid...
tes mege...

Bar a...
sen köv...
gazda es...
nem kaj...
tak sem...
akkalm...
A ha...
beltartal...
tekesites...
bekovetk...
tak be a...
Nem s...
dülő há...
terménye...
fognak...
terménye...
gyar me...
betni, ha...
versenyt...
megvaun...
áll a nap...
nőségi te...
kelléke...

Tudom...
valósítá...
többek k...
tása és...
megvaló...
megvan h...
meggyőző...
folyamat...
mar meg...
kap és t...
mennyisé...
felejtenu...
letlennék...
vetkező...
daságra...
vizi fuva...
lenül a...
maszt. E...
termelun...
hiányzik...
küzdeni...
szempont...
egy ez a...
elsorvad...
Ma tal...
tünhetik...
mégis fog...
magyar g...
mányzat...
A magy...
nia, mert...
a mezőgaz...
végtelen...
kül hosszú...

Biztosít...
Mag...
(Tűz...
D-...
Há...
M...
H...
B...
T...
B...
8036

Kisgazdák!

A HANGYA SZÖVETKEZET ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ ALOSZTÁLYA, BUDAPEST, IX., KÖZRAKTAR-U. 34.

Bpesti szállítmányok címzendők:

Szarvasmarha-, borjú- és juhoknál:

Bpest-Ferencváros-Marhavásártér.

Sertésekénél:

Bpest-Ferencváros-Sertésvásártér.

az állatértékesítés minden ágazatában a legkedvezőbb feltételek mellett áll a gazdatársadalom rendelkezésére. Foglalkozik mindenféle tenyésztéssel, haszon-, hizott állat, valamint a beállítandó szülő és szarvasmarha vételével, eladásával és bizományi értékesítésével.

Híznási hitelek folyósít kedvező feltételek mellett. Mindennemű állatkivittelt a legelőnyösebben bonyolít le. Szakértőt meghívásra a helyszínre küld.

8610

Uradalmak!

Ipari hízlalók!

Táviratcím: „Hangya Budapest”

TELEFONOK: Közp.: 386-452, 187-890

Ferencvárosi sertésbizományosság: 132-713

Újpesti sertésbizományosság: 295-584

Ferencvárosi marhabizományosság: 144-226

Kellő tapasztalat hiányában kérdéses volt a legutóbbi évekig a napraforgó betakarítása és cseplése. Ez a bizonytalanság is hozzájárult ahhoz, hogy a napraforgót mostoha gyermekként kezelték a kultúrban. A tavalyi tapasztalatok, a rendelkezésre álló gépek átalakítása után ezt a nehézséget is eloszlatták, így e téren is közelebb került egymáshoz a növény és termesztője.

Kisebbségi területek termesének cseplése végrehajtható kézi-csepléssel; nagyobb gazdaságokban ez nem jöhet nagyon számításba, itt egyrészt a Herczeg-féle gép, másrészt az átalakított cseplőszekrények kerülnek előtérbe. Ez utóbbiak a legkézenfekvőbb megoldások az első év tapasztalatai alapján, mert míg egy Herczeg-féle gép beszerzése aránylag nagy összeget igényel az anyagiakkal szűkösen rendelkező gazda zsebéből, addig a cseplőszekrény legtöbb gazdaságban rendelkezésre áll, annak csak a dobszerkezetét kell megfelelő módon átalakítani, így minden nagyobb befektetés nélkül simán, gyorsan és kifogás nélkül elcséplhető a napraforgó.

A cseplőszekrény átalakítását szemléltetően és teljes szabotossággal tárgyalja a „Futura” által minden gazdaságnak megküldött, „A napraforgó betakarítása és cseplése” című füzet. Aki ennek útmutatása szerint szerelte át cseplőszekrényét, az már eleve elvetette a cseplés nagyobb gondjait. Csupán néhány megjegyzést, a gyakorlatból lezúrt tapasztalatokat tartok szükségesnek a füzetben foglaltakra megemlíteni, és pedig elsősorban arra, ami betűszerint így áll a füzetben: „A szalmarázó nem jár, mivel a tányérok kivételére nem alkalmas, megtorlódik rajta”.

Ideai 30 m. hold napraforgómat cseplőszekrényemmel csepltem el, napi 60-70 métermázsás elsőrendű munkateljesítménnyel. En azonban a szalmarázót járattam — de visszafelé, vagyis ellenkező irányú meghajtással; az eredmény minden várakozást fölül múlt. A tányérok hiány nélkül, simán hagyták el a gépet, persze nem a szalmarázókat, hanem a visszafelé mozgás következtében, és a szalmarázó-ládák ellenkező mozgása folytán a törekrostára jutottak, ahol aztán annak aránylag elég gyors mozgása következtében a gépből minden nehézség nélkül kipotyogtak. A jövőben ezt a megoldást bárkinek ajánlhatom, semmi kellemetlenség így a tányérokkal nem történik.

További megszívlelendő tapasztalatom a cseplőgéppel végzett munkánál az, hogy ne vigyük tömeges napraforgó-cseplésnél a magot patertostérünk segítségével a felső tisztító-műre — ez nagyon hátráltatja a munka gyors és sima ütemét —, mert erőltetett cseplésnél a kanalak eldugulnak, egyszerűen nem bírják el ezt a munkát (mag + törmelék), hanem ehelyett engedjük le egyszerűen a cseplő magot az alsó tisztító-mű alá helyezett ponyvára, onnan a gép mellé felállított Kalmárrosta segítségével első osztályú magot küldhetünk be magtárainkba. Ezzel a rendszerrel a dobot olyan ütemben etethetjük, ahogyan csak bírjuk, fennakadás nem lesz.

Egy ilyen módon végzett napraforgó-cseplésnél még azt az előnyt is élvezük, hogy nem kell cseplőszekrényünk dobjának fordulatszámát felére csökkenteni, nem kell a tengelyén lévő szijjtárcsákat kétszer akkora nagyítani — hogy így a rosták, szelelők rendes fordulattal járjanak — egyszerűen elégséges traktorunkat, vagy gőzgéppünket legkisebb gáz-, illetve gőzmennyiséggel járattatni, így valamivel csökken a dobfordulat. Ezzel a kérdés meg is oldódott, ha egyébként a dobfalécse és a kosárrészek deszkázása megtörtént. Fontosnak tartom hangsúlyozni azt a tapasztalatomat is, hogy ne négy, hanem csak két faléccal legyen a dob felszerelve, ez aztán teljesen ellen-

súlyozza az esetleg a kívánatosnál nagyobb fordulatszámmal járó dob hátrányosságát.

Elkerülhetetlen természetesen, különösen teljesen érett napraforgótányérokban, hogy 4-5% sérült, vagy hámozott mag ne kerüljön be a magtárba, ennek azonban, ha jól beeredett maggal van dolgunk, nagyobb jelentőséget nem kell tulajdonítanunk; ez kellőszámu átlapolásokkal kellemetlenséget, befülledést nem okozhat.

Az elmúlt két kötelező termesési év tehát a fentiek szerint is megtanított minket, hogyan vessük, arassuk, csepljük ezt az egyénre és a közre annyira fontos növényt, és hogy nincsen egyáltalán okuk sem a jövendőre, sem a betakarulás, sem a talajzsarolás miatt tőle idegenkedni.

NÖVÉNYNEMESÍTÉS ÉS VETŐMAGTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Grábner Emil.

A burgonya virágtalanítása, mint termésfokozó eljárás.

Írta: Gaál László uradalmi intéző.

Hosszú évek óta figyelem szoroztam, hogy a burgonya virágzására és magtermésre mennyi erőt és anyagot pazarol, amikor ebből a gyakorlati gazdának közvetlenül semmiféle néven nevezhető haszna nincsen. Hangsúlyoznom kell, hogy közvetlenül, mert mi gyakorlati gazdák tudjuk legjobban, mit kösönhetünk növénynemeseink kiváló munkájának, amelynek óriási eredményei éppen burgonyavisszanyúlásban a virágzás és magtermés segítségével születhettek meg.

Eltekintve azonban, mint burgonyatermesztő, aki szükség látókört vont maga és burgonya táblája köré, mindig módfelett sajnálom a burgonya virágjába és magtermésébe szorított rengeteg növényi tápanyagot, napfényt és életani munkát, aminek a természet során semmivé kellett válnia, mert hiszen a növénynek ezekből a részecskéiből azán nem tudunk semmit használni. Kézenfekvő az a megfontolás, hogy mindazt az anyagot, erőt és munkát, amit a burgonya a virágzásához és magterméséhez felhasznál, máshonnan kellett megkérlelni, illetve kénytelen volt „elbírni”, vagy az asszimiláló erőnül (levél, szár), vagy az utánpótlás (gyökér), vagy maga a gyökér elől. Röviden: a vesztés mindenkor a virág és mag javára, közvetve vagy közvetlenül, a tulajdonképpeni termés és így a gyakorlati gazda szomorúan mondhatja, hogy: a burgonyája a zsebé rovására virágozik és magzik.

Fleischmann Rudolf dr. az 1931., az 1937. és 1942. években nagyon érdekes kísérleteket folytatott babvirágtalanításával és megállapította, hogy „valószínűleg a hormonok ama csapdája, amely szerepet játszik a generatív irányú fejlődési szakban, tehát a virágzásnál az erős, hatáskörétől virágtalanításával megfosztva átcsapriccsolt és tevékenysége inkább a vegetatív fejlődési szak további fenntartására irányult”. („Köztelek”, 1943 május 2.)

Boldogan vontam be ezt a megállapítást a burgonyatermesztéssel elmondott gondolkodásomra és azt az elméleti tételek állítottam fel, hogy: ha a burgonya virágtalanításával a növény generatív fejlődési irányú hormonjait a vegetatív fejlődési irányába állíthatjuk, akkor a virág és magteremés helyett valami más részecskéket, vagyis a termés fejlődését segíthetjük elő.

Mivel jelentőségteljesnek kellett megállapítanom gyakorlati gazda szemével ezt a kérdést, kísérletet állítottam be annak ellenőrzésére, hogy kaphatunk-e a burgonya virág- és magtermése helyett valami gumótermés cseréadományt a hormonok megváltoztatott hatásának eredményeként?

A kísérletet részint kertemben, részint szántóföldön állítottam be és összesen 4210 burgonyafő eredményeit vizsgáltam meg. A kertemben lévő 6 burgonyafő virágtalanítását a szántóföldi kísérlettel egyidőben végeztem a virágzás kezdetén, június 4-én.

Ez a 6 burgonyafő a következő terméseredményt mutatott:

1. fő virágtalan...	0-814 kg
3. fő virágtalan...	0-911 kg
5. fő virágtalan...	0-544 kg
2. fő virágos	0-800 kg
4. fő virágos	0-615 kg
6. fő virágos	0-711 kg

Sajnos, ebből semmiféle következtetést levonni nem tudtam, mert a kertemben lévő gyümölcsfák árnyéka az egyes főveket egyenlőtlenül borította és így az eredmények felhasználhatatlanná váltak.

A szántóföldi kísérlet azonban sikeres körülmények között volt elvégezhető és olyképpen volt beállítva, hogy egyenként 435 fővet magában foglaló 6 sor burgonya közül az 1., 3., 5. sorok virágtalanítva lettek, míg a 2., 4., 6. sorban lévőek szabadon virágozhattak és magot teremhettek.

Az egyes sorok termését három osztályba soroltuk: I. étkezési nagyság, II. ültetési nagyság és III. apró burgonya.

A kísérlet eredménye a következő volt:

	I. oszt.	II. oszt.	III. oszt.	Összesen
	kg	kg	kg	kg
1. sor virágtalanítva	334	92	30	456
3. „ „	298	92	32	422
5. „ „	342	85	20	447
Összesen	974	269	82	1325
2. sor virágos	280	111	30	421
4. „ „	280	102	35	417
6. „ „	250	100	31	381
Összesen	810	313	96	1219

Ha most kat. holdanként 13,702 fővet (60 x 70) számíthatunk, úgy a virágtalanított burgonya fővetésként, 1,01 kg-ot véve számításba, a kat. holdankénti termés 138,39 q, ezzel szemben a virágosnak hagyott termésé 0,93 kg fővetésként számíthatva 127,43 q burgonya. A terméselőbbség tehát kat. holdanként 10,96 q.

Minden számításból eltekintve a lemért mennyiségek alapján a termés a virágtalanított részekben nagyjából 10%-os többletet mutat. Meg kell még állapítani azt is, hogy a virágtalanított részekben a gumók nagysága tekintetében a nagyobb gumók javára is kedvező eredményt láthatunk. A virágtalanított részen a gumóarány:

I. osztályú	73,5%
II. „	20,3%
III. „	6,2%

Ezzel szemben a virágoson:

I. osztályú	66,5%
II. „	25,7%
III. „	7,8%

A szántóföldi kísérletet humuszos homokon végeztük, ültetési idő március 31. Ápolási munkák a következők voltak: egyszeri kézikapálás, kétszeri töltögetés töltögető ekével és egyszer gazolás gyerekekkel. A virágtalanítás, mint már említettem, június 4-én, a virágzás kezdetén és mintegy kétharmad részben bimbó korban történt. Mivel a gumókötés a virágzással kapcsolatos, igen jelentős lenne annak megállapítása, hogy bimbó korban, teljes virágzásban, esetleg közvetlenül virágzás után célszerű-e a virágzat eltávolítása? A burgonya fajta Flava volt, amely igen jól virágozik. A virágjukat elrúg, vagyis hogyót nem termő burgonyáknál a virágtalanítás céltalan, mert azok virágja nyitás után ugyanis lehullik.

Egészséges ivóvíz nélkülözhetetlen!

Nyitott kutak vize nem lehet egészséges!
Gondos gazda ügyel jószágának egészségére is és

Eladási központ:
Agrárglobus Mezőgazdasági Gépkereskedelmi R.T.
Budapest, V., Szent István-körút 12. Telefon: 126-681
Sürgőny cím: Agrobud, Budapest.

Fluvius

serleges kutat használ.

Tessék díjtalan ismertetőt kérni.
Gyártja:
WEISS MANFRED Acél és Fémművei R.T., Csepel.

szint szántóföldön nyató eredményeit 6 burgonyatórlettal egyidőben június 4-én. Terméseredményt

- ... 0-814 kg
- ... 0-911 kg
- ... 0-544 kg
- ... 0-800 kg
- ... 0-615 kg
- ... 0-711 kg

keztetést levanni a jövő gyümölcsfák műborította és így a vállak. Keres körülmények nem volt beállítva, foglaltó 6 sor burgonyatartó lették, ton virágozhatlak

három osztályba ültetési nagyság

kezdő volt:

oszt.	III. oszt.	Összesen
kg	kg	kg
22	30	456
22	32	422
25	20	447
30	82	1325
31	30	421
32	35	417
30	31	381
33	96	1219

2 tövet (60x70) burgonya tőát- a, a kat. hol- szemben a virá- tőátlaggal szá- mnestöbblet tehát

a lemért meny- gtalanított része- mutat. Meg kell alánított részeken nagyobb gumók hatunk. A virág-

- ... 73-5%
- ... 20-3%
- ... 6-2%

- ... 66-5%
- ... 25-7%
- ... 7-8%

muszos homokon Apólast munkák kézikapálás, két- és egyszer gazolás mint már említett- delén és mintegy n történt. Mivel elats, igen jelen- egy binó korban, nül virágzás után A burgonya fej- irágzik. A virág- termő burgonyák- bert azok virágja

Az idei nagy szárazság ellenére a burgonya- tábla olyan jól tartotta a nedvességet, hogy a Fleischmann Rudolf dr. által említett „szárazság- fürést” nem lehetett határozottan megállapítani, így szintén nem sikerült megfigyelést tenni a beteg- ségekkel szemben tanúsított ellenállóképessegre sem. Mindenesetre a virágtalanított sorok, ha nem is feltűnően, de szemre is némileg jobban mutatták azt, mint a boggyó-termést hozók.

Meg kell említenem azt a körülményt, hogy az idén feltűnően élénk volt vidékünkön a burgonyák virágzása és szokatlanul nagy a boggyótermés. Ezért lehetséges, hogy az idei arány- lag nagy kísérleti eredmény részben nem a külön- ösen kedvező körülmények eredménye volt.

Jól tudom azt, hogy komoly szakembernek egyet- len év kísérleti eredményeivel nem szabad a nyll- vánosság elé lépnie, de egyrészt, magam csak egy- szerű gyakorlati gazda vagyok, másrészt pedig a mostani háborús viszonyok nem engednek meg késlekedést olyan kérdésekben, amelyek a többtermé- léshez bármilyen kis mértékben is hozzájárulhatnak. Különösen ha olyan elsősorban fontos élelmiszerről van szó, mint a burgonya, a mely növényünk a cukor- réppel együtt a legtöbb kalóriát adó növény. (1 kg burgonya kb. 900 kalória értéket jelent.)

Bátor vagyok tehát összefoglalva előadni, hogy az elmélet és gyakorlat egyaránt mutatja: a bur- gonya virágtalanítása a terméseredményre előnyös hatást gyakorol és így, mivel a termés többlet értéke mellett a virágtalanítás munkaköltsége elenyésző, az eljárás hasznosnak látszik.

Ezúton kérem tehát ez egy év kísérleti ered- ményre hivatkozva szakembereinket, szakintéz- ményünket és gazdatársaimat, hogy a jövő ter- mesztési évben lehetőleg minél szélesebb körben kísérleteket állítsanak be, hogy minél előbb elég adat állhasson rendelkezésünkre a burgonya virágtalanításával elért termés többletre vonatkozóan.

Nem kétséges ugyanis, hogy ha az országos kísérletek és tudományos vizsgálatok igazolnák kísérleteim eredményét, akkor nagy jelentősé- sű lenne az, hogy ezt az eljárást már az 1945. termelési évben általánosságban gyümölcsöztessehetünk, mert sajnos, féltő, hogy ez az év még háborús esztendő lesz és minden kg burgonya, amit a virágtól és magterméstől a közel 3/4 millió kat. hold burgonya- termő területünkön a magunk számára ment- hetünk meg, igen értékes lehet.

Bátor vagyok tehát az illetékesek szíves figyel- méit és fáradságát kérni a burgonya virágtalanítási eljárásának alapos megvizsgálásához.

JUHTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Schandl József dr.

A nyírósúly nagyságát befolyásoló tényezők.

Irta: Dörmann Viktor m. kir. fővegység.

A mezőgazdasági termelés irányát, az egyes termények mennyiségét és minőségét a kereslet szabályozza. A gyáripar igényeinek változása sokszor igen nehéz feladatok elé állítja a gazdát. Ez az eset állt elő, amidőn néhány évvel ezelőt a rövidfűrtű, finom posztógyapjú iránti kereslet majdnem teljesen megszűnt. A kereskedelem ennek következtében más szempontok szerint kezdte megítélni a gyapjú értékét. Régebben a szállfinom- ság játszott döntő szerepet a tételek kereskedelmi értékének meghatározásánál, ma mindinkább elő- térbe lép a fűrtmagasság.

A változott igényeknek megfelelően a juhá- szatok tenyésziránya is átalakult. A rövidsege és alacsony rendeméja miatt lényegesen leérté- kelt posztógyapjú termelése nem bizonyult renta- bilisnak és így elektoral-negretti nyájaink nagy- része megszűnt, szövetgyapjút termelő juhászai- nak pedig átkereszteléssel igyekeznek a fűrt- magasságot növelni. Általában minden juhtartó gazda fócélja a szálhosszúság fokozása, ami néha - sajnos - a gyapjú más értékmérő tulajdonsá- gainak a rovására történik. Mivel a hosszúság és finomság között korreláció áll fenn, ennek a folyamatnak első következménye a gyapjú eldur- vulása, amelyet törzskönyvelt juhászataink ada- tainak tanulmányozásánál máris tapasztaltam.

Olyan nyájunk, amelynek átlagos finomsága „AA”, már alig akad. Mindjobban szaporodik azonban az „AAA” és „A” gyapjút termelő egye- dek száma, sőt a kosok között már az „AB” gyap- jas sem ritka. Ezt az eltolódást - amely külön- ben a nyugati országokban már régebben meg- történt - nem tartom károsnak, mert, mint fej- tegetéseink során később látni fogjuk, a termelő- képességet és így a juhtartás rentabilitását is fokozni fogja.

Kifejezésre jutott ez az irányváltozás a te- nyészállatkiallításban és vásáron bemutatott ko- sokon is, amelyeken mostanában - nem ritkán - 10-12 cm magas fűrtökben is volt alkalmunk gyönyörködni. A tenyészállatok értékének meg- ítélésénél - szerény véleményem szerint - mos- tanában néha talán nagyon is túlbüszüljük - más tulajdonságok rovására - a szálhosszúság jelen- tőségét. A tenyészállatvásáron eladásra kerülő, különös gonddal nevelt, túltáplált, rendszerint egyes tulajdonságoknak „plus variánsait” képvise- lő egyedek nem mindig hű kifejezői a nyáj átlagának. Nincs kizárva tehát, hogy új gazdáik- nak néha keserű csalódást okoznak.

A nagy és arányos testalkat, jól tömött, zárt és magasfűrtű bunda, jó belszerkezetű - tehát nem túlivelt vagy cérnás - és hosszú gyapjúval minél nagyobb területen benőtt has, azok a tu- lajdonságok, amelyekre különös tekintettel kell lennünk. A has benőttését azért emelem ki, mert nagy felülete következtében erősen csökkenti a nyírósúlyt, ha rövid, hibás belszerkezetű gyap- júval van csak igen gyéren benőve.

A juhok tartását ugyanis elsősorban gyapjú- termelőképességük teszi rentabilissá. Más szó- val: csak olyan juhászatakat érdemes tartani, amelyeknek a jó minőség mellett nagy is a gyap- júhozama. Ilyen szempontból még sokat kell ha- ladnunk, mert - sajnos - juhászataink között elég olyan akad, amelyek átlagos nyírósúlya a 40 kg-ot sem éri el. A nyírósúly nagyságának megítélésénél egyedül a bunda tisztagyapjú anyá- gának mennyisége mérvadó.

A következőkben a bunda nagyságát befolyá- soló tényezőkkel fogunk foglalkozni, mert a nyírósúly növelésére irányuló tenyésztoi mun- kánk csak akkor lesz eredményes, ha e faktorok lényegét és hatásfokát pontosan ismerjük. A bunda tisztagyapjú-tartalma függ a szálak szá- mától és hosszúságától. A szálak száma arányo- san nő a test benőttésével, nagyságával és a sűrűséggel, azaz az egységnyi területen nőtt szá- lak számával. A nyírósúly tehát - azonos rende- ment-et feltételezve - annál nagyobb lesz, minél nagyobb testű, minél jobban benőtt, tömött, hosszú- szalú bundát termelő juhokat tenyészünk. A nyírósúly növelését célzó szelektálásnál tehát e faktorok egyikét sem szabad elhanyagolnunk. A gyapjúhozamot befolyásoló tényezők hatásfoká- nak nagyságát bizonyos számtani műveletek alapján meghatározott értékekkel jól szemléltető módon juttattam kifejezésre. A számítások me- nete a következő.

Törzskönyvelési adataink szerint egy közepes nagyságú, 40 kg súlyú magyar fésűs juh mell- mélysége és törzshosszúsága átlagosan 30 cm, illetve 66 cm. Ezeknek a méreteknél alapján szá- mítottam ki hozzávetőlegesen a törzs felületének nagyságát, amidőn azt egy 30 cm átmérőjű és 66 cm magas szabályos hengerrel azonosnak té- teleztem fel. A fej és a lábak bőrfelületét nem, de ehelyett a henger alsó és felső fedőlapjának te- rületeit vettem tekintetbe. Valószínű, hogy az így megállapított érték nem egyezik teljesen a valósággal, jelen esetben azonban, amidőn bizo- nyos behatások által előidézett változások nagy- ságának relatív összehasonlítása a cél, ez a kör- ülmény elhanyagolható. A testfelület nagysága ezek szerint $2 \times 15^2 \times 314 + 30 \times 314 \times 66 = 7630 \text{ cm}^2$.

Feltételeztem továbbá az egyszerűség kedvéért, hogy a bunda csupán 20 mikron átmérőjű, sza- bályos henger alakú és esetenként azonos hosszúsá- gú szálakat tartalmaz. Ezáltal is a valóságtól többé-kevésbé eltérő eredményeket kapunk, de a fenti elgondolásaink alapján, a számításaink- ból levonható következtetések helyességére ez a körülmény sincs befolyással. Egy 20 mikron át- mérőjű, 1 cm hosszú szál köbtartalma ezek szerint tehát $10^2 \times 314 \times 10^4$ köbmikron, azaz 314×10^4

köbmikron. A súlya pedig a gyapjúanyag fajsú- lyát 13-nek véve: $314 \times 10^4 \times 13 \times 10^{-12} = 4082 \times 10^{-8}$ gramm, azaz 0,00004082 gramm. Kiszámítot- tam ez adatok alapján, hogy hány gyapjúsál nő átlagosan olyan juh 1 cm²-nyi bőrfelületén, amely évente 5000 gramm 8 cm hosszú szálakból össze- tett szennyes- és így 30% rendement-et alapul véve 1500 gramm tisztagyapjút szolgáltat. Az előbbieket alapján 1 drb 8 cm hosszú, 20 mikron át- mérőjű szál súlya ugyanis $8 \times 4082 \times 10^{-8} = 32,656 \times 10^{-8}$ gramm = 0,000032656 gramm; a bundában található szálak száma tehát $1500 : 32,656 \times 10^{-8} = 45,933,300$ drb. Mivel pedig a test felületét 7630 cm²-ben állapítottuk meg, 1 cm²-nyi bőrdarabkán 45,933,300 : 7630 = 6020, 1 mm²-en pedig kerekén 60 darab a szálak száma.

Számításaim eddigi eredményei alapján felte- hető tehát, hogy egy közepes nagyságú magyar fésűs juh, amely évente 5000 gramm 8 cm hosszú, 20 mikron átlagos finomságú, szennyes-, illetve 1500 gramm tisztagyapjút termel, bőrfelületének 1 cm²-nyi területén kb. 6000 gyapjúsál nő. Ez annyit jelent, hogy a test felületének csak kb. 19%-a van benőve, mert 60 szál összterülete $314 \times 10^2 \times 60 = 18,840$ négyzetmikron, ami 1 mm², azaz 1,000,000 négyzetmikronnak kerekén 19%-a.

A továbbiakban azt fogjuk vizsgálni, hogy mennyi gyapjútöbbletet eredményez, ha 1. a tö- möttséget, 2. a fűrtmagasságot, vagy 3. a test- felületet növeljük.

1. A sűrűség 10%-os növelésével, azaz, ha 1 cm-nyi felületen 6020 szál helyett 6622 szál van jelen, a bundasúly 187 gramm tisztagyapjúval, azaz 30% rendement-t számítva 625 gramm szennyes gyapjúval növekedik. Így pl. egy bundában, amely 6730 cm² testfelületen 1 cm hosszú, 20 mikron finomságú szálakat tartalmaz, akkor asze- rint, hogy 1 cm²-en 6020, vagy 6622 szál nőtt, az egész bundában a szálak száma 45,933,300, illetve 50,525,860 db. A különbség 4,592,560; a súlytöbblet $4,592,560 \times 4082 = 187$ gramm.

2. A szálak 10%-os hosszabbodása a bundasúlyt szintén 187 gramm tiszta, azaz 30% rendement-t mellett 625 gramm szennyes gyapjúval növeli. Ha ugyanis egy 6730 cm² testfelületet befedő, cm²-enkint 6020 darab, 20 átlagos finomságú, 10 mm hosszú szálakat tartalmazó bundát, a szálhosszúsá- g 10%-ával, azaz 1 mm-el növeljük, akkor a bunda $4082 \times 10^{-10} \times 45,933,300 = 187$ gramm, azaz 625 grammal lesz súlyosabb. Egy szál 1 mm hosszú- ságú száldarabka súlya: $10^2 \times 314 \times 13 \times 10^3 \times 10^{-12} = 4082,10^{-10}$ gramm.

3. Ha a test felületét az eredetileg megállapí- tott 7630 cm² 10%-ával, azaz 763 cm²-el nagyítjuk, akkor a bunda súlya - azaz 30% rendement-t mellett 625 gramm szennyes gyapjúval növeli. Ha ugyanis egy 6730 cm² testfelületet befedő, cm²-enkint 6020 darab, 20 átlagos finomságú, 10 mm hosszú szálakat tartalmazó bundát, a szálhosszúsá- g 10%-nyi bőrdarab- kán 6020 szálat feltételezve - szintén 187 gramm tiszta, azaz 625 gramm szennyes gyapjútöbbletet fog eredményezni ($763 \times 6020 \times 4082 \times 10^{-8} = 187$ gramm). A testfelülettel arányosan növekednek természetesen a testméretek és az élő súly is. Így a mi esetünkben 10%-os megnagyobbodás követ- keztében a mellmélység, törzshosszúság és élő- súly 30 cm, 66 cm, 40 kg méretei 315 cm, 69 cm-re, illetve 44 kg-ra növekednének.

Külön foglalkozom a nyírósúly növekedésével abban az esetben, ha az a gyapjúsálak eldurvu- lásával áll összefüggésben. Azonos testfelület, azonos sűrűség és fűrtmagasság mellett ugyanis a gyapjúsálak vastagsága is hatással van a nyíró- súlyra. Az előbbieken részletesen tárgyalt elgon- dolások alapján kiszámítottam, hogy egy juh, mely 40 kg súlyú, testfelülete 7630 cm², a bunda sűrűsége 6020 szál cm²-enkint, szálhosszúsága 8 cm, 30% rendement mellett

45125 g szennyes gyapjút termelne, ha átlagos finomsága 19 mikron, azaz AA,

50000 g szennyes gyapjút termelne, ha átlagos finomsága 20 mikron, azaz AA/A,

55125 g szennyes gyapjút termelne, ha átlagos finomsága 21 mikron, azaz A/AA,

66125 g szennyes gyapjút termelne, ha átlagos finomsága 23 mikron, azaz A szortimentum. Mint látható, a szálak megvastagodásával arányosan nő a nyírósúly is.

Exakt szám adatokkal sikerült kifejeznünk mindazon faktorok behatásának nagyságát, ame- lyek a nyírósúlyt növelik. Ha a juhászati gyapjú- hozamát növelni akarjuk, kétségtelenül hamarabb

MAGYAR MEZŐGAZDÁK ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA, BUDAPESTEN

V. ALKOTMÁNY-UTCA 29. SZÁM

TELEFON: 111-310, 112-914

Sürgőny címe: MEGALER, BUDAPEST

Foglalkozik:
Mindennemű tenyész- és haszonállat vételével és el- adásával, beállítási anyag szállítással és beszerzésével, hízási állati húsok nyújtásával.

Állattartásadami intézmény.
Mindennemű állatkezelési legelőnyökben lebonyolítunk.
Műhelyünk a 2706-4-es címen működik.

ÁLLATSZÁLLÍTMÁNYOK CÍMZENDŐK:
BUDAPESTRE: szarvasmarha, borjú, és juhkoknál
Budapest - Ferencváros - Marhavásártér
Sertéseké: 8038
Budapest - Ferencváros - Sertésvásártér

leges-
tat
sznál.
Csepel.

élt érünk, ha munkánk eredményét e tényezők összhatásától tesszük függővé. Nem tanácsos egyik jó tulajdonságot sem a másik rovására túlzott mértékben fejleszteni. Ezeknek a tényeknek a kiemelését azért tartom igen fontosnak, mert a juhászok jövedelmét elsősorban a tiszta gyapjúhozam mennyisége biztosítja. A gazdának tehát nem áll érdekében sem túlhosszú, sem nagyon finom gyapjút termelő egyedek tenyésztése, ha mindezen kiváló tulajdonságok mellett alacsony a nyírósúly átlaga. Hiszen a fésűs gyapjú becsülésénél a szálhosszúság szempontjából csak a minimálisan megállapított határérték (6 cm) mérvado, tekintet nélkül arra, hogy a kérdéses tétel milyen mértékben lépte azt túl. Az összes értékmérő tulajdonságok azonoságát feltételezve — az ár nagyságára vonatkozóan — teljesen közömbös, hogy a gyapjú 6, 8 vagy 10 cm hosszú szálakat tartalmaz-e. Nincs olyan árkülönbösg a „A” és „A” szortimentumú gyapjú között sem, amely megokolná tenné a finom „A” gyapjút termelő fésűs juhok tenyésztését.

Fenti fejtegetéseink eredményeit összefoglalva megállapíthatjuk, hogy a gyapjúhozam és így a nyáj rentabilitásának emelése céljából arra kell törekednünk, hogy közepes nagyságú, 45-50 kg élősúlyú juhokat tenyesszünk. Az egyedek értékelésénél elsősorban a has benőtségére, továbbá az összes testtájukat fedő bunda nagy tömörségére, jó kiegészítettségére, legalább 65-7 centiméter egyenlítés fűrtmagasságára kell tekintettel lennünk. A célunknak legmegfelelőbb átlagos finomság 23 mikron, azaz „A” szortimentum.

LÓTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Thiringer Vilmos.

Hozzászólás az „Örökléstanulmányok a lótenyésztés köréből” című cikkhez.

Írta: Párvy-Adóff Iván alezredés, a kishéri m. kir. állami ménes parancsnoka.

Hátori Dezső állatorvos-századosnak a „Köztelek” folyó évi augusztus 22-i számában megjelent cikke a lovak veleszületett térdkalács-ficamával foglalkozik. Ezzel kapcsolatban a m. kir. kishéri állami ménesben végzett megfigyeléseit és feljegyzéseit adja közre. Az általa felsorolt megfigyeléseket és adatokat azonban néhol helyesbíteni kell.

A „194 Szomjas” nevű angol-arab fajta anyakancáról azt közli cikkíró, hogy 14 csikója közül 4 térdkalács-ficammal jött a világra. Ezt helyesbíttem, mert először is nevezett kanca 1937-ig 12 csikót hozott a világra, amelyek közül egy ménesikója és egy kancacsikója szenvedett a fenti bajban. Utóbbi a bajt hamarosan elötte és mint hátsó telti szolgálatot, vadászaton vett részt, soha térdkalács-ficamból kifolyólag sánta nem volt. Jelenleg a 81-es számú anyakanca a ménesben. Az azóta ellett két csikója közül egyik sem örökölte a kérdéses bajt. Maga a „194 Szomjas” 1919-ben szenvedett térdkalács-ficamban, baja hamarosan elmúlt. Igen kitűnő és kemény hátsó volt. 18 éves korában még mint esikőnyerges teljesített szolgálatot. 24 éves korában irtották ki öreg kora miatt. Összesen 14 csikója volt.

Az „56 Blondel” félévr anyakancáról azt írja cikkíró, hogy három csikója szenvedett a szóbanforgó bajban. Ezt ugyancsak helyesbítenem kell. „Kozma II.” után született ménesikója kiheréltett és eladatott „jobb térdtől kifordított”-ság miatt! Tehát nem térdkalács-ficam miatt, mint ahogy cikkíró ezt írja. Az „56 Blondel” anyakancának öt csikója közül csak egy szenvedett a jobb térdkalács részleges ficamában, de hamarosan teljesen rendbejött. Tiszti hátsó lett, vadászott, később kocsiiban is járt, jelenleg is kocsiolt. Fenti baja soha vissza nem tért, ilyen okból soha sánta nem volt. Jelenleg a ménesben a 107-es számú anyakanca. „Gazal I.” után két csikója van a ménesben. A bajt egyik sem örökölte.

Továbbiakban cikkíró a „138 Maxim” félévr anyakancáról azt írja, hogy „56 Blondel”-nek a leánya. Ezt is helyesbítem. A „138 Maxim” anyakanca, a „58 Fenék” leánya, 1917-ben született, tehát egy évvel idősebb volt, mint a cikkíró szerinti anyja. Neki magának semmi baja nem volt. Öt csikója közül csupán egy Nepomuk után született kancacsikójának volt két éves korában térdkalács-ficamodása. Baja teljesen elmúlt, igen jó hátsó és vadászó vált belőle. Jelenleg a ménes 148-as számú anyakancája. Eddig született két csikója a bajt nem örökölte.

Tapasztalataim szerint azok a lovak is, amelyek ebben a bajban átmenetileg szenvedtek, azt

* A lótól megkivánt egyik legnehezebb szolgálat. Rovatvezető.

tökéletesen elnöttek és későbbi használhatóságukat egyáltalában nem befolyásolta. Nem akarom ezzel azt mondani, hogy a tenyésztő ne legyen tekintettel erre is, azonban hibának tartanám a cikkíró tanácsa szerint eljárni és ilyen egyedeket — ha egyébként megfelelőek — a tenyésztésből kizárni. Hogy csak az előbb említett kancák közül hozzak fel egy példát: vegyük a „138 Maxim” anyakancát. Ez a kanca külemileg korrekt, nagy rájáru, igen szép ló volt. Használhatóságáról legyen szabad csak annyit megemlítenem, hogy fenti kancát „Matuska” név alatt a Magyar Lovaregylet versenyein próbálták ki, ahol telivérekkel szemben 9 versenyt nyert és az 1920. évi Magyar Kancadíjban harmadik volt. És mert ennek a kancának egyik csikója patellaficamban szenvedett, ezért ilyen értékes kancát tegyük ki a tenyésztésből!

Törvények és rendeletek.

Rovatvezető: Mutsehbacher Emil é.

II. Árszabályozás.

A vagyonváltásbúza novemberi ára.

A 197.879. sz. pénzügyminiszeri rendelet a mezőgazdasági ingatlanok vagyonváltása fejében fizetendő búza árát a földművelésügyi miniszterrel egyetértően folyó évi november hónapra szóló érvénnyel métermázsánkat 46 pengőben szabta meg.

a) Mezőgazdasági árak.

November 1-én új árak léptek hatályba a terményforgalomban.

November elsejével a gabonáneműk ára mázsánként 25 fillérrel emelkedik tárolási költség címén. A helyi kereskedők és ezek bevásárlói az átvételekkel szemben Viktória- és Expressz-borsónál 50, babnál 60, lencsénél 70, máknál pedig 130 filléres ártöbbletet számíthatnak. Végül a kereskedők egymásközi forgalmában, valamint a fogyasztók felé a kopasz árpa 40, a csillagfürt és a seprőcirok 60, a mustármag pedig 90 fillérrel emelkedik mázsánként.

Az angóranyószőr termelői és az abból készült fonalak legmagasabb eladási ára.

A 48.000. számú közellátásügyi miniszeri rendelet folyó hó 4-től kezdve az angóranyószőr legmagasabb termelői árát minőségi osztályok szerint a következőképpen állapította meg:

a) Nyírással nyert szálasan lerakott, kuszálatlan, esomómentes, idegen anyagtól mentes, szennyeztelen, hófehér szőr legmagasabb termelői ára kg-kint: I. minőségi oszt. 9 cm-es és ennél hosszabb szőrök 250—P, II. minőségi oszt. 7-9 cm-es hosszúságú szőrök 235—P, III. minőségi oszt. (45-7 cm-es hosszúságú szőrök) 210—P, IV. minőségi osztályú 45 cm-nél rövidebb szőrök 140—P.

b) Szennyezett, nemeses, esomós, nem fehér szőr: V. minőségi osztályú, hosszúságra való tekintet nélkül kg-kint 95—P.

A folyó évi 22.900. számú közellátásügyi miniszeri rendelet 3. §-nak rendelkezései annyiban módosulnak, hogy a fonódij címén felszámítható fonalkilogrammonkénti összeg a 16-os és ennél magasabb számú fonaloknál legfeljebb 75—P, a 16-osnál alacsonyabb finomságú fonaloknál legfeljebb 60—P; továbbá fonalfértés és mosási költség fejében kg-kint legfeljebb 15—P, cémázási költség fejében legfeljebb 20—P, kiszáradási költség fejében pedig legfeljebb 12—P számít-ható fel.

c) Egyéb árak.

A fekete (füstös) vadászlőpor ára.

A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter 148.600. számú rendeletével folyó hó 1-től kezdődően a bel-földi gyártmányú fekete (füstös) vadászlőporoknál közvetlen fogyasztás céljára történő eladási árát bádódobozokba csomagolva, kg-kint egy kg-os csomagolásban 13, 1/2 kg-os csomagolásban 14— és 1/4 kg-os csomagolásban 15— pengőben állapította meg.

A nyersszesz új beváltási ára.

A pénzügyminiszter október 29-én adta ki 15.300. számú, egyidejűleg hatálybalépett rendeletét, amely folyó évi szeptember 1-től kezdődő visszaható érvénnyel további rendelkezései következtében szabja meg a szeszgyedarusági igazgatóság rendelkezésére bocsátott nyersszeszért fizetendő beváltási árakat:

I. Mezőgazdasági szeszfőzdek részére:

Diffúziós eljárással	Nem diffúziós eljárással
répából	répából burgonyából és egyéb anyagból
termelt szesz után abszolút hl-fokonként P-ben:	
248—	250— 360— 230—

II. Ipari szeszfőzdek részére:

Diffúziós eljárással	Nem diffúziós eljárással
Melaszból	tengeriből és egyéb anyagból
répából	burgonyából és egyéb anyagból
termelt szesz után abszolút hl-fokonként P-ben:	
102— 246—	248— 358— 228—

III. A bor- és gyümölcsesszeszfőzdek által bármilyen nyersanyagból termelt szesz beváltási árát pedig a pénzügyminiszter abszolút hektolitereként 330— pengőben szabta meg.

A szesz finomítási és viztelenítési díját folyó évi július 1. napján kezdődő visszaható érvénnyel további rendelkezései abszolút hl-kint 1160 pengőben állapította meg a pénzügyminiszter, a szesz raktározási díját pedig folyó évi szeptember 1-én kezdődő hatállyal abszolút hl-kint havi 12 fillérben szabta meg.

A legújabb nemesfémárfolyamek.

Az aranybizottság legújában egy gramm 14 karátos törtarany árát 16-17 pengőben állapította meg. Egy gramm szinplatina 130-150, egy kg szinezüst 540-550, egy kg törtezüst, minőség szerint 410-430, a 800-as ezüsttálcá és étkészlet kg-ja 904 pengő, a 800-as ezüst dísztárgyak kg-ja 1012 pengő.

VI. Közellátás, anyaggazdálkodás.

A kéthónaposnál fiatalabb üsző- és bivalyüszőborjúk felfüggesztett vágási tilalmának meghosszabbítása.

A 47.100. számú földművelésügyi miniszeri rendelet a folyó évi 45.000. számú rendelettel a két hónaposnál fiatalabb üszőborjúkra és bivalyüszőborjúkra folyó hó 1-ig felfüggesztett vágási tilalmat folytatólag 1944. évi február 1-ig bezárólag továbbra is felfüggesztette.

Korpát kaphatnak olajpogácsa helyett az ipari növényeket termelők.

Az ipari növényeket szerződéssel termelő gazdák számára a kormány jelentős mennyiségű olajmagdarát, illetve olajpogácsát juttat vissza. A növényi olajgyárak azonban az erőtakarmanyokot nem tudják teljes mennyiségükben már a tél folyamán visszajuttatni, pedig az erőtakarmanyokra a gazdáknak leginkább akkor van szükségük. A szerződéses olajmagtermelők erőtakarmanyáradóságának gyorsabb kielégítése érdekében most a közellátásügyi miniszter korlátozott mennyiségben korpát bocsátott a földművelésügyi miniszter rendelkezésére, amelyet a gazdák a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete útján olajipari erőtakarmanyáradóságuk helyett kaphatnak. A korpacsere tekintetében a Futura körlevében tájékoztatta az érdekelteket szerződéses termelő gazdákat. A gazdákra nézve természetesen nem kötelező, hogy erőtakarmanyáradóságuk helyett korpát fogadjanak el.

Illetékes helyről azonban felhívják a figyelmet a esereakcióra azzal, hogy az önként jelentkező gazdák hatósági áron ugyanolyan mennyiségű korpát kapnak, mint amilyen mennyiségű olajipari erőtakarmanyóra volna igényük a beszállított olajmagvak után. A korpakészlet rendelkezésre áll s amíg a rendelkezésre álló készlet lehetővé teszi, a jelentkezés után nyomban ki lehet szolgáltatni a korpát, míg az olajipari erőtakarmanyokot csak fokozatosan, az olajmagvak feldolgozásának üteme szerint kaphatják meg a gazdák.

Tájékoztató a budapesti és környéki baromfiforgalomról.

A székesfőváros közlekedési ügyosztálya közli, hogy a Budapestben és a közellátásilag hozzátartozó helységeiben a feljogosított baromfikereskedők útján a fogyasztók közönség részére forgalomba kerülő baromfi kizárólag közellátási szelvények ellenében szolgáltatható ki.

A vendéglátóipar, magánkórházak és szanatóriumok részére a baromfikereskedők ellátmányuk 20%-át hozzák forgalomba, amelyről a vásárló vendéglátó iparos, magánkórház és szanatórium nevének, címének feltüntetésével napi jegyzéket tartoznak vezetni és ellenőrzésre kizárólag a vendéglátó iparosok, magánkórházak és szanatóriumok ugyancsak feljegyzést tartoznak vezetni és ellenőrzésor felmutatni az átvett baromfi mennyiségének, az átvétel napjának és a baromfikereskedők nevének és telephelyének (üzlete címének) feltüntetésével.

Baromfi-félék, baromfi-húsok közvetlenül a fogyasztók közönség részére november havában (november 2-től 30-ig) a közellátási szelvényív 1. szelvényére szolgáltatott ki. Szelvény nélkül történő baromfi (baromfi-hús) eladás a baromfikereskedő ellátmányának azonnali megvonásával jár.

Az egyes baromfi-félék, baromfi-húsok e rendszer bevezetésével az alábbi érvényesített (Jelenleg tehát az 1-es) közellátási szelvények ellenében adhatók ki: 1 drb csirke 2 szelvény, 1 drb tyúk 3 szelvény, 1 drb gyöngyös 2 szelvény, 1 drb pulyka 6 szelvény. A csirke, tyúk, gyöngyös és pulyka csak egészben szolgáltatható ki, darabolva, pl. félszeve nem, 1 kg liba- és kacsaaprólék (fej, nyak, szárny és gyomor) 2 szelvény, 1 kg bontott (nyüzött liba- és kacsacomb, mell és hát) 3 szelvény.

A bontási termékek közül a liba- és kacsaamáj — a megszabott áron — szabadon, közellátási szelvények nélkül értékesíthető. A baromfikereskedők a beváltott szelvényekkel 15 napon belül, tehát az alkalommal december 15-ig tartoznak Budapestben az élelmiszerjegy-központnál, az övezetben pedig ennek helyi kirendeltségénél elszámolni.

VII. Munkügyi rendelkezések.

Nyolc napnál rövidebb ideig dolgozó alkalmazottak egyszerűen lehet be- és kijelenteni.

A belügyminiszter a Budapesti Közlönyben folyó hó 3-án megjelent 270.000. számú rendeletével úgy intézkedett, hogyha a munkavállaló a munkaadó vállalatban, üzemében, hivatalában nyolc napot meg nem haladó időn át dolgozik, a munkaadó a munkaviszony kezdetét és megszűnését közös úrlapon egyszerűen is bejelentheti az Országos Társadalombiztosító Intézetnek, de csak a munka megkezdésének napját követő nyolc nap alatt. Ezen a határidőn túl mind a munkaviszony meg-

kezdésének mas bejele rendelet e öregségi. átás célj. A rend. havi bejele het be, ak biztosítástr. mében va

A pénz. hogy az 19. szűi és ip. szűre kios. kitermelhe

A va. zs.

A hiva. a közellát. amely nov. zsrbeszolg. nán az 19. rendelkezé. 1-től kezd. darabonkin. áron aköz. zsr-gyűjtő. társra levág. vábbi serte. áron besz. rendelkeze. zsrítól véte. tatott zsr. számú ren. jességbe —

A gabo. mért.

A keresk. számú rend. idej. rendele. gazdasági. továbbadás. évi decembe. geték 9. 10. csak 1946. é. mazni.

A Sajtó.

A 80.000. Magyar Sz. reinek, tov. és kijelölt. sőt a kamar. szabályozás. tag meghoss.

A gyapj.

A kereske. számú rend. gyapjának. érintett fuy. galomban y. szállítási ig. 30-tól kezd. borjú, kecs. gyapjas és. postai forga. von, vagy k. lóten kívül. tokában sza. kat a Futur. rendelkezés. vagy vásár. nélkül fuva. mint gyapja.

A budai.

A 4940. M. kezdve a m. nyának ille. ros, valamit. tyásföld, K. Sashalom és.

A község.

Tudvalev. latokért sze. ege önkorm. lapítja meg. 54.200. szám. a jegyzői m. milyen mér. megállapít. mében maga. 2—P díj, a. eges község. szedhető. Az. ájának leg.

nyek, amelyekről a törvény 11. és 12. §-ai intézkednek. E törvényszakaszok végrehajtását két rendelet szabályozza. A 250/1943. P. M. sz. rendelet a fentemlített két törvényszakasz részletes magyarázatát adja, a 274/1943. VI. számú földművelésügyi miniszteri rendelet pedig a fenti törvény alapján nyújtható adó- és illetékkezdmények elnyerése iránt előterjesztett kérelmek ügykezelését tárgyalja.

Noha e rendeletek szövegezésénél a kormányzat illetékes tényezői az áttekinthetőségre és érthetőségre törekedtek — hiszen a szakemberek számára a rendelet teljesen világos és érthető is — nem biztos, hogy hasonlóképpen könnyen szerezhetnek tájékozódást e kedvezményekről a törvény és a rendeletek szövegéből azoknak a gazdáknak a tizedei, akiket pedig ezek a rendelkezések elsősorban érdekelhetnek, mert hiszen a biztosítani kívánt adó- és illetékkezdmények az ő javukat szolgálják.

Jól tudjuk, hogy manapság a termelés gondjai által igénybevetett gazdák előtt még az általános pénzügyi és az adóztatás irányadó fogalmai sem ismeretesek, valóban nagy szükség van tehát arra, hogy a mezőgazdaság fejlesztéséről szóló törvényben nyújtott ezek a kedvezmények tisztán, világosan és hozzáférhetően álljanak a gazdák közönség rendelkezésére.

Az adókezdmények jelentőségét és gyakorlati hatását lényegesen fokozza az a körülmény, hogy a legújabb kiadott rendeletek tudvalevően emelték a földadó, általános kereseti adó és az illetékek kulcsát, illetve pótlékait, s így a kedvezmények elnyeréséhez fokozottabb anyagi érdek fűződik.

De nemcsak a gazdák közönség érdeke, hanem a törvény e rendelkezéseinek végrehajtásával és ellenőrzésével megbízott hatósági szervek is, hogy ezek a rendelkezések a gazdák közönség körében megfelelően és idejében váljanak ismertté, mert hiszen a törvény említett rendelkezései csak akkor érik el kitűzött céljukat, ha az érdekeltek gazdák helyesen ismerik fel a törvény által biztosított lehetőségeket. Hiba lenne pl., ha a kedvezmények azért maradnának kihasználatlanul, mert az érdekeltek nem ismerik eléggé azokat, vagy, ha a gazdák túlzott és teljesíthetetlen igényekkel lépnek fel már csak azért is, mert a jogosulatlan kérelmek elbírálása feleslegesen terhelné a közigazgatás illetékes szerveit.

Azt tehát, hogy milyen terjedelműek azok a kedvezmények, amelyek elnyerését a törvény lehetővé teszi, hogyan kell eljárni, hogy ezek a kedvezmények elnyerhetőek legyenek, igen könnyíti vitéz Kolgáry László dr., Szeibert János dr. miniszteri osztálytanácsosoknak, Diószeghy Ottó dr. báró, az Országos Mezőgazdasági Kamara h. igazgatójának és Witten Béla, az OMGE titkárnak most megjelent munkája, amely „Gazdák kedvezményei” cím alatt részletesen tárgyalja a mezőgazdaság fejlesztéséről szóló törvény III. fejezetét, az adó- és illetékkezdményekről szóló szakaszok végrehajtási utasítását, az ezekkel kapcsolatos érvényben lévő adózási törvényeket és rendeleteket és általában mindazokat a közigazgatási eljárási szabályokat, amelyekre ezekben a jogforrásokban utalás történik.

Mint hogy a mezőgazdaság fejlesztéséről szóló törvényben biztosított adókezdmények legtöbb esetben annak az évről utolsó napjáig kérelmezhetők, amelyben a beruházás történt, most az év utolsó negyedében különösen idősebb annak tanulmányozása. A részletes tárgymutatóval kiegészített és minden tekintetben kitűnően és áttekinthetően összeállított 140 oldalas munka 680 pengő árcéltárban rendelhető meg a Wikó könyvnyomdánál Kassán.

— r — I dr.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYE.

Az OMGE igazgatóválasztmányának, úgyszintén a GEOSz végrehajtóbizottságának

III. rendes gyűlése.

(1943 október 28-án.)

Jelen voltak: Somssich László gróf elnök elnöklété alatt vitéz Purgly Emil és Fodor Jenő alelnökök, továbbá Bartha Antal dr., Beniczky György dr., Csikvárdy Ernő, Csöndes László dr., Dadányi Miklós, Darák József dr., Elek Ferenc, Faber György, Fialkó Tibor báró, Lovag Fioch-Reyhersberg Alfréd dr., Gaythoffer István, Gömöry Vilmos, Gyömöréy György, Halács Ágoston dr., Hankó Ernő, Herterendy Miklós, Hunyady Imre gróf, Janák Lajos, Jankovich-Bésán József gróf, Ifj. Japport József, Jaross Vilmos, Jeszenszky Pál, Karácsonyi Sándor, Kégl János dr., Kéler János, Késmárky László, Kenéz Endre, Komlóczy Gábor, Konkoly Thege Sándor dr., Kohanowszky Edgár, Manning Rezső dr., Máté Imre dr.,

Mérey Ernő, Mesterházy Ernő, Reichenbach Béla dr., Róck Béla dr., Somssich Gyula gróf, saardi Somssich Miklós, Spilka László, Székács István dr., Szigelí Pál dr., vitéz Szunyogh Gáspár, Tarányi Ferenc dr., Thassy Kristóf dr., Tóth Jenő dr., Weiser István dr., Witten Lajos dr. és Zsivonovits Béla.

Az OMGE tisztikara részéről: Mutschenbacher Emil dr. ügyvezető-igazgató, Fabricius Endre h. igazgató, Rédly Gyula, Heródek Sándor dr. és Dörschug Tibor főtitkárok, Toldy Miklós, Witten Béla, Horn Arthur dr., Szent-Gály Faur Géza dr., Vermes András titkárok és Láng József főkönyvelő.

Távolmaradásuk kimentését kérték: Balogh István, Battha Pál, vitéz Barcza Imre, Baranyovits Rezső, Bárányos Károly dr., vitéz Bartal Iván, Besenbeck Alfons, vitéz Bíró István, Borhy Miklós, vitéz Darányi Béla dr., Debreczeni Sándor dr., Desseffy Aurél gróf, Desseffy István gróf, eneseli Dörner Béla, Dobos László, Döry Frigyes, Döry Gyula, Elek István, Erdődy Rudolf gróf, Erdőhegyi Lajos dr., Esterházy Mária gróf, Fekesházy Sándor, Fernbach Bálint, Forster György dr., Geist Gyula dr., Grabner Emil, Gullner Elemér, Györfy Kálmán, Haffner Ferenc, Hagyó-Kovács Gyula, Hardy-Dreher Béla, Hatvany Lajos, Haulik Béla, Horváth István, Hoyos József gróf, Hoyos Miksa gróf, vitéz Jékely Ferenc, Kammerer Andor, Kemeny Ernő, Kövér János, Kuszka István, vitéz Madarassy Géza, Manning G. Adolf, Malatinszky Ferenc, Marek Lőránd, Medveczky Károly, Micheli Mihály, Montenuovo Nándor herceg, ajkai Nirsée Pál, Ifj. Nagel Henrik, Nicsorics György, Nyáry Kálmán, Nyulászky László, Osztróluozky Miklós, Pallavicini Alfons örgróf, Pavletits Odön, vitéz Poroszhegy Károly, Pörnczi József, vitéz Purgly Lajos, Ráth József, Reök Andor, Simon Géza, Somogyi Béla, Somssich Antal, Sotonyi István, Schandl Károly dr., Schell Péter báró, Szabó Gusztáv dr., Széchenyi István gróf dr., Széchenyi Domonkos gróf, Szolnoky Dezső, Szomjas Lajos, Telbisz Imre dr., Telbisz Miklós, Teleki Béla gróf (Zsibó), vitéz Teleki Béla gróf, Teleki József gróf, Teleki Mihály gróf dr. (Gernyesz), Tolnay-Kneffly Odön, Tóth Arisztid, Weber Arnulf, v. Walla Ferenc, Waldbott Frigyes báró dr., Waldbott Kelemen báró, Wekerle Sándor dr.

Szövetségi ügyek.

Somssich László gróf elnök megnyitja a gyűlést, üdvözlő a nyári szünet óta elsősorban megjelent igazgatóválasztmányi és végrehajtóbizottsági tagokat, majd a napirendre térve, bemutatja a múlt végrehajtóbizottsági gyűlés jegyzőkönyvét, amelyet — miután az a „Köztelek” lapban megjelent — fellelvonásnak tekint és hitelesíti. A mai gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére Halács Ágoston dr. és Róck Béla dr. igazgatóválasztmányi tagokat kéri fel.

Üdvözlések, részvénytillatkozatok, köszönőlevelek.

Mutschenbacher Emil dr. ügyvezető igazgató bejelenti, hogy az elnökség hódoló táviratban üdvözölte a *Kormányzó Úr* öfelműségét 75-ik életévének betöltése alkalmával, kérve a Mindahtató, hogy a nemzet történetének talán legsúlyosabb napjaiban s azok elmúltával friss egészségben érhesse meg az igazságos békét és a boldogabb magyar jövőt. Üdvözölték Gyogy Jenő m. kir. külügyminiszterrel és vitéz Csabay Lajos vezérezzel m. kir. honvédelmi miniszterrel történt kinevezése, Kriston Endre dr. püspököt m. kir. titkos tanácsosi méltósággal történt kinevezését, Szász Lajos dr. közellátásügyi miniszterrel és Khuen Hédervény Károly grófot, az Országos Mezőgazdasági Kamara elnökét a magyar érdemrend nagykeresztjével történt kitüntetésük, Marshall Ferenc dr. m. k. t. t., volt földművelésügyi miniszterrel a Budapesti Áru- és Értéktőzsde elnökévé történt megválasztása, Jurcsák Béla közellátásügyi államtitkár a magyar érdemrend közkeresztjével történt kitüntetésével, Krudý Ferencet, a képviselőház alelnökét és Gyömöréy Györgyöt, a GyOE. elnökét, az egyesület igazgatóválasztmányi tagjait a magyar érdemrend közkeresztjéhez a csillaggal történt kitüntetésük, Benes Józsefet, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank alelnökét — aki első ügyvezető-igazgatója volt a Magyar Mezőgazdák Szövetségének — m. kir. titkos tanácsosi címmel történt kitüntetésével, Bíró Zoltán felsőházi tagot, az Országos Erdészeti Egyesület ügyvezető-igazgatóját a magyar érdemrend közkeresztjével történt kitüntetésével, vitéz Thuránszky László dr.-t miniszterelnökségi államtitkárrá történt kinevezése, Pesthy Pál m. k. t. t., felsőházi tagot, a LEBOsz. elnökét 70-ik születésnapja, Fleischmann Rudolf dr.-t 25 éves növénynevelési jubileuma alkalmából, Üdvözölték Ince Péter miniszteri tanácsost magas kitüntetés, Boér Ágoston dr. országgyűlési képviselő, földbirtokost, Schusster Béla nagybirtok és Dömötör Mihály hercegi jószágigazgatót m. kir. gazdasági főtanácsost, Battha Pál miniszteri tanácsost és Thüringer Vilmos m. kir. jószágfelügyelőt kormányzói dísszerű elismeréssel történt kitüntetésük alkalmából. Üdvözlőirattal fordultak Knob Sándorhoz a GYOSZ vezérigazgatójává történt megválasztása, Roszlaw Nándorhoz, Rác Jenő dr.-hoz, Jánky Gyula dr.-hoz és Szóts Gyulához, a közellátási hivatal főtisztviselőihez kitüntetésük alkalmából. Üdvözölték a földművelésügyi minisztérium címadohányozásban és előléptetésben részesült főtisztviselőit, továbbá Mille Géza-t, a Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara h. igazgatóját eredményes és hosszú szolgálata befejezésével elnyert kitüntetésével, Réthly Antal dr.-t, a Köztelek rovatvezetőjét egyetemi ny. r. tanárrá történt kinevezése, Kainstorfer Frigyes, a Nógrádvármegyei Gazdasági Egyesület igazgatóját m. kir. gazdasági tanácsosi címmel történt kitüntetésével alkalmából.

Részvénytillatkozattal fordult az elnökség Láng Józsefnek, a Gazdák Biztosító Szövetkezte ny. vezérigazgatójának, az egyesület régi igazgatóválasztmányi tagja-

nak elhunytá alkalmából annak özvegyéhez és vejéhez. Az elmúlt napokban hunyt el Borhy György m. k. t. t., felsőházi tag, a Hevesmegyei Gazdasági Egyesület elnöke, akinek fiához és a gyászoló egyesülethez részvénytillatkozatot intéztek. Elhunyt továbbá az utolsó igazgatóválasztmányi gyűlés óta Jablonovszky József, az egyesület örökös tiszteletbeli tagja és sajnálatos veszteség érte az egyesületet vitéz Oláh Gyulának, az igazgatóválasztmány tagjának és az állattenyésztési és állategészségügyi szakosztály társelnökének hirtelen elhunytával, akiknek hozzátartozóikhoz részvénytillatkozatot intéztek. Ugyancsak elhunyt Jármy Menyhért igazgatóválasztmányi tag, a Szabolcsvármegyei Gazdasági Egyesület elnöke, akinek özvegyéhez, valamint az egyesülethez részvénytillatkozatot küldtek. Társesegységeinket ért gyász esetek során kell megemlékeznünk meszlén Marton Andornak, a Torontálvármegyei Gazdasági Egyesület volt igazgatójának elhunytáról, akinek özvegyéhez részvénytillatkozatot küldtek. Schmidt Richárdnak, a Tőzsde volt elnökének elhunytá alkalmából is részvénytillatkozatot küldtek. Részvénytillatkozattal fordult még az egyesület érdemes tagjai sorából özv. Raday Gedeonné grófné, Rimmter Pál ny. uradalmi főerdőtanácsos, Rényi Árpád dr. és Ujhelyi Andor dr. volt miniszteri osztályfőnökök, akiknek hozzátartozóikhoz részvénytillatkozatot küldtek. Részvénytillatkozattal fordult végül az elnökség Konkoly Thege Sándor dr. földművelésügyi államtitkárhoz édesanyja elhunytá és Putnoky Mária m. k. t. t.-hoz felesége elvesztése alkalmából. Ügyvezető igazgató bemutatja végül tudomásulvételre az egyesülethez érkezett köszönőleveleket.

A szövetségi nagygyűlés napjának és tárgysorozatának megállapítása.

Ügyvezető igazgató javasolja, hogy az idei szövetségi nagygyűlést az OMGE-közgyűlést követően december 12-én tartassák meg és ezt megelőzően és követően december 9-től 14-ig terjedő időben rendeznek meg a szokásos őszi közéleti gazdálkodást. A szövetségi gyűlés tárgysorozatára vonatkozóan felhatalmazást kér, hogy azt részletesen az OMGE közgyűlésének tárgysorozatával együtt a következő végrehajtóbizottsági gyűlés alkalmával terjeszthesse elő.

A végrehajtóbizottság az előterjesztést jóváhagyólag veszi tudomásul.

Somssich László gróf elnök javasolja, hogy a mai gyűlés meghívójában közölt 5., 6. és 7. napirendi pontok együttesen tárgyalatassanak, majd a h. igazgató terjeszthesse elő két idősebb kérdést. Mintán ehhez a végrehajtóbizottság egyhangúan hozzájárult, felkéri az ügyvezető igazgatót beszámolójának megtartására.

Beszámoló a mezőgazdasági helyzetről, jelentés az újabb mezőgazdasági háborús törvényhozás, továbbá a termelést és közellátást érintő kormányintézkedésekről, miniszteri leiratok és válságfelterjesztések, valamint társesegységi átiratok bemutatása.

(Az ügyvezető igazgató beszámolóját kiegészítve lapunk mai számának vezetőhelyén ismertetjük.)

Fabricius Endre h. igazgató bejelenti, hogy a 10-837/1943. VII. B. M. sz. rendelet alapján a határszélről 500 m-ig terjedő távolságban mindkét oldal felé csupán alacsony növények termesztettek. Egyes gazdákot felhívták az egyesület figyelmét, hogy e rendelet végrehajtása tekintetében bizonytalanságok vannak. A hatóságok egyrésze magasnövény növénynek tekint a kukoricát, a cikort, másrésze hajlandó a riolust, a dohányt és a cukorrépaagtermesztést is annak tekinteni. Rámutatnak arra is, hogy az említett rendelettel érintett gazdaságok beszolgáltatási kötelezettségüknek nem fognak tudni eleget tenni, mert pl. vannak gazdaságok, amelyek egész területükben az 500 m-es zónába esnek és így cukorrépa egyáltalán nem termesztettek, de kender sem. Javasolja ezért, hogy e kérdések rendezése tárgyában az OMGE felterjesztéssel forduljon a földművelésügyi kormányzathoz. Jelenti továbbá, hogy az érvényben lévő rendelet értelmében az arató- és cseplőmunka-szerződéseket június 15-ig az illetékes közellátási felügyelőségnek kellett bejelenteni, mert csak az a kiadott gabona kerül a beszolgáltatási kötelezettségbe való beszámításba, amely a bemutatott szerződések alapján kiszolgáltattott, viszont vannak gazdaságok, amelyek menthető okokból a bejelentést csak a határidő után tették meg és akiknek bejelentését a közellátási felügyelőség most már nem hajlandó érvényesnek elfogadni. Javasolja, hogy e tárgyban az egyesület szintén felterjesztéssel forduljon a kormányzathoz.

A végrehajtóbizottság a bejelentést jóváhagyólag tudomásul veszi.

Elnök felkéri ezután a végrehajtóbizottsági tagokat, hogy az ügyvezető igazgató beszámolójához hozzászóljanak, de tekintettel az idő előrehaladtát voltára, kéri, hogy hozzászólásaikat 10 percre korlátozni sziveskedjenek.

Jankovich Bésán József gróf megnyugvással vette tudomásul az ügyvezető igazgató beszámolójából, hogy az egyesület az elmúlt nyári folyamán a gyűlések szünetelése alatt is beható tevékenységet folytatott és amikor erre szükség volt, minden alkalommal sikeresen szállt a mezőgazdaság érdekében. Felsőházában nem is az ügyvezető igazgató beszámolójával, hanem mindenekelőtt a pénzügyminiszter legutóbbi nyilatkozatával kíván foglalkozni. Örövendetes tényként szegelte le ugyanis a pénzügyminiszter, hogy sikerült a kormány-nak a kenyér-, illetve lisztfejlesztése feléleni. Ez valóban örövendetes dolog, de aligha hiszi, hogy akár a zsír-, akár a húsfejlesztés felélenésére kerülhet a sor, mert sajnos, a kenyérmagvakban mutatkozó kedvező termést hátrányosan egyenlíti ki az a hiány, ami az állati termelésben fog mutatkozni. Eppen ezért korai volna a gabonabeszolgáltatás eredményeiből az egész

termény mert az mányoz kedvező biztosít szülő ez részére i kel fogl látja e által di kultak szent a het péld ricával ugyancs nemigen is túlte fogja el sel járó árákba, ban kei Sajnos, a termelőe járás, a zéséhez elmozdít latban a egyéb mutat a a gazdák orlécs e megfellel a legújá részre 12 nek a b beszámít tar a ha kodott a vekkel e gazdákto A szölv miniszte amelyet érdekebe taps.)

Kégl tok által kel fogta lehet sen és milye forgalmat gatlank kintyo, a függ, teh vonatkoz forgalom a pénzüg adós gazt ugyanis nem telj közérdekl árának t ges leszo lven min gyonban, ezért nem cikkek a tehát fon gatlank kel össze nyereségre kozik. A pontból éppoly ne rús megz gyak ugy át ingatl szénél na mert hisz törzsvagy szont any hantartás volna teh tekben. A vezető ig elfogadja.

Fodor a minisz a gazdasági bizt látásba. A fejlődött megszerve táskör tel esatolt fe radt bizt szeretné teni. Az gazdasági zásban az a tervbeve rébe kerü sajnos, b terjeszteni hátrányát után a g ez a min Sajnos, az nem szün tesült — a a rendezé rint kat. többletfe ennek ny mindamel

gyéhez és vejéhez, György m. k. t. l. ...

Tárgysorozatok

az idei szövet... követezően decem... ..

ha, hogy a mai napirendi pon... ..

jelentés az újabb... ..

Mielőtt kivonatolnánk...

1943. 10. 25/7...

határsávtól 500...

mi felé eszpen...

ves gazdákörök...

re rendelt vég...

ok vannak. A...

nyek tekintni a...

ricinust, a do...

annak tekin...

ített rendelt...

felezettségük...

vannak gazda...

az 500 m-es z...

alan nem ter...

ja ezért, hogy...

OMGE felter...

kormányzathoz...

re rendelt érte...

dekekét június...

óságán kellett...

ona kerül a be...

amitásban, amely...

szolgálatot...

enthető okokból...

meg és akiknek...

most már nem...

asolja, hogy e...

ttással forduljon...

st jóváhagyólag...

zottsági tagokat...

terménybeszolgáltatási rendszer sikerére következtetni, mert amely terményekből — így különösen a takarmányművekből, kukoricából, olajosnövényekből — kedvezőtlen volt a termés, ott a legjobb rendszer sem biztosíthatja a közszükségletek zavartalan ellátását. A szőlő ezután a pénzügyminiszternek a feketepiac letörésére irányuló terveiről elhangzott sajtóközleményekkel foglalkozik s a maga részéről nagyon nehéznek látja a kérdés megoldását, mert hiszen azok a szükség által diktált árviszonylatok, amelyek a múltban alakultak ki, a jelenre is kihatnak és a jelenlegiek viszont a jövő árfejlődését határozzák meg. Hogyan lehet például a feketepiacon nagyrehozaton vásárolt kukoricával súldot nevelni a hatósági ártért és ezt a súldot ugyancsak maximális ártért kizikálni? A drákói szigor nemigen segít ezen a téren, mert azokat, akik eddig is túltették magukat a tillo rendelkezéseken, ez nem fogja elriasztani ezektől az üzelmektől, sőt a büntetés-járó nagyobb kockázatot is beleszámítják majd árakba. A helyes megoldás csak a termelés fokozásában kereshető, ezt kell tehát előmozdítani mindenáron. Sajnos, a kormány nem gondoskodik kellően a gazdák termelésüközeneinek biztosításáról és az a sok utána-járás, amely a legkisebb mennyiségű iparicikk beszerzéséhez szükséges, szintén nem alkalmas a termelés előmozdítására. A szőlő párhuzamot von ezzel kapcsolatban a város és a falu iparicikkkel, építkezési és egyéb üzemanyagokkal való ellátottsága között s rámutat a vidéki lakosság sérelmeire. Helyteleníti, hogy a gazdák vasellátása az ipartestületek útján történik, erélyes és sürgős intézkedést kér a kukoricakészletek megfelelő és arányos elosztására, szükségesnek tartaná a legújabb rendelkezés szerint a gazdasági cselédek részére 12 q-n felül kimérendő kenyérgabonaszegődménynek a beszolgáltatási kötelezettség teljesítésébe való beszámítását és hibáztatja, hogy a honvédelmi kincstár a hadikészütség elég hosszú ideje óta sem gondoskodott a honvédelmi alakulatoknak fogatos járművekkel és szárszámokkal való ellátásáról, ami által a gazdákól való folytonos igénybevétel lenne elkerülhető. A szőlő végül az sérelmezi, hogy a földművelésügyi minisztérium sok olyan hatáskört kiadott a kezébe, amelyet a termelés zavartalan folytatásának biztosítása érdekében hatáskörében kellene tartatania. (Eljenzés, taps.)

Kégl János dr. felszólalásában a kormánynyilatkozatok által beharangozott egyes törvényi intézkedésekkel foglalkozik. A naplópok közleményeiből nem igen lehet senkinek tisztában azzal, hogy milyen irányban és milyen mértékben kívánja a kormány az ingatlanforgalmat megrendszabályozni. A mezőgazdasági ingatlanok forgalma ugyanis, kisebb kivétellektől eltekintve, amúgyis a felsőbb hatóságok jóváhagyásától függ, tehát szabad ingatlanforgalomról mezőgazdasági vonatkozásban amúgy sem lehet beszélni. Az ingatlanforgalom teljes megszüntetése viszont ellentétben állna a pénzügyi kormányzattal a törvényekkel, hogy az adós gazdák melletti fizessék vissza tartozásukat. Ezt ugyanis másból, mint ingatlanok részből eladásából nem teljesíthetik. Ugyanilyen kérdés, vajjon általános közérdekből mi kívánatosabb: az ingatlanok forgalmi árának további emelkedése, rögzítése, vagy mesterséges leszorítása? A föld ugyanis az ország teste, amelyen mindaz felépül, amit a nemzet népességében, vagyonban, erkölcsi és szellemi értékekben teremt. Éppen ezért nem lehet a földárak alakulását más szükségleti okok árának szemévegen át nézni. Nagyon meg kell tehát fontolni, hogy miként lehet a mezőgazdasági ingatlanok forgalmának korlátozását az országos érdekek összességétől elválasztani. A szőlő ezután a konjunktúrális nyereségek külön megadóztatásának kérdésével foglalkozik. Amennyire helyénvaló erkölcsi és elvi szempontból is a háborús nyereségeket külön adó alá vonni, éppoly nehéz megállapítani és sémába önteni a háborús meggazdagodás mérvét és fogalmát. A vagyonárak ugyanis folyton eserdeődnek, ingó vagyon alakul át ingatlanra vagy fordítva, sőt a gazdák nagyobb részénél nagyobb a pénzbeli jövedelem, mint azelőtt, mert hiszen nemesek termelésük eredményeit, hanem forrsvagyonukat is piacra kell hozniok, másrészt viszont anyaghiány miatt kénytelenek a szükséges karbantartást és felújítást elhalasztani. Teljesen téves volna tehát háborús nyereséget feltételezni ilyen esetekben. A szőlő egyébként mindenben egyetért az ügyvezető igazgató beszámolójával s ezt a maga részéről elfogadja.

Fodor Jenő a végrehajtóbizottság emlékeztetőbe idézi a miniszterelnöknek azokat a kijelentéseket, amelyekkel a gazdasági munkavállalók kötelező öregségi és betegségi biztosításának közeli megvalósítását helyezte ki-látásba. Amióta ez a terv felmerült, valóságos harc fejlődött ki az OTI és az OMBI között a biztosítás megszervezésével a végrehajtásával kapcsolatos hatáskör tekintetében. Az OTI vette át ugyanis a visszacsatolt felvidéken a csehek örökségeképpen visszamaradt biztosítási rendszert és erre való hivatkozással szeretné ezt a rendszert az egész országra kiterjeszteni. Az OMBI viszont arra hivatkozik, hogy a mezőgazdasági munkavállalók biztosítása minden vonatkozásban az ő hatáskörébe tartozik, közérdek tehát, hogy a tervbevetett újabb biztosítási ágazat is az ő hatáskörébe kerüljön. A szőlőnek, mint felvidéki gazdának, sajnos, bőven volt alkalma az OTI által pártolt és kiterjesztést kívánt esch biztosítási rendszer minden hátrányát kitapasztalnia. A felvidék visszaesetése után a gazdatársadalom első kívánása az volt, hogy ezt a minden tekintetben rossz rendszer megszünjön. Sajnos, azóta öt év telt el és a rendszer nemesek, hogy nem szűnt meg, hanem — miként arról legutóbb írtam — az egész országra ki akarják terjeszteni. Ez a rendszer az idevonatkozó legújabb számítások szerint két holdankint 50 kg búzaértéknek megfelelő többletterhet jelent a munkaadó részére, nem nyújt ennek megfelelő ellenszolgáltatást a munkásnak és mindamellett rendkívül terhes és körülményes ügyke-

zelést igényel. Miután tudomása szerint az OTI főként azért ragaszkodik e rendszer kiépítéséhez, mert ezen a téren az ipari munkásság biztosításánál elszenvedett deficitjét kívánja kiegyenlíteni, arra kéri az elnökséget, hogy fejezze ki tiltakozását a gazdasági munkavállalók öregségi és betegségi biztosításának az OTI keretében való megvalósítása ellen.

Faber György az előtte szőlő fejtegetéseibe kapcsolódva, a maga részéről is sürgős állásfoglalást kér az elnökségtől a mezőgazdasági munkavállalók öregségi és betegségi biztosításának a gazdákörök szempontjából megfelelő rendezése érdekében. Tájékozódása szerint a legutóbbi idők gazdaszempontból kedvező módon került nyugvópontra ez a kérdés és csak most élezték ezt újra ki politikai okokból. Ennek megvilágítására a szőlő különböző sajtóközleményeket olvas fel. A továbbiakban a gazdatársadalmi biztosi-tási kérdéssel foglalkozik és a gazdaszempontú nyugellátás mai rendszerének építését kívánja, amely szerint az önálló gazdaszempontú nyugdíjalappal rendelkező uradalmak fizetőképessé nyugdíjalappal továbbra is fennmaradhatnak. A szőlő végül a sajtókamarának azt a határozatát bírálja, amely szerint érdekvédelmi testületet — így a Gazdatisztek Országos Egyesülete — tagdíj fejében nem juttathatnak hivatalos lapjukat a tagjaikhoz, hanem csak külön előfizetés ellenében. Ilyen rendelkezéssel a sajtókamara a belügyminiszteri engedéllyel működő önálló egyesületek autonómiájába avatkozik bele, ami ellen tiltakozni kell.

Elnök az utolsó két felszólalásra válaszolva, szükségességnek tartja leszerzést az egyesület állásfoglalást, amely szerint a gazdatársadalom csak az OMBI keretében tartja megvalósíthatónak a mezőgazdasági munkásság öregségi és betegségi biztosításának megoldását és tiltakozik minden másféle megoldás ellen.

Japport József a terménybeszolgáltatással kapcsolatos egyes kérdéseket teszi szóvá. Sérelmezi, hogy a ma érvényben lévő beszolgáltatási rendszer lehetetlenné teszi, hogy a gazdák a mezőgazdasági termények ellenében esere útján szerezhessék be iparicikk szükségleteiket, sőt az a visszás helyzet adódik, hogy a falusi iparosok csak mezőgazdasági terményekért hajlandók munkát vállalni, illetve iparicikkért kiszolgáltatni s így nem a gazdák, hanem ezeknél a falusi iparosoknál gyűlnék össze terményfeleslegek, amelyekkel ellenőrzés nélkül ázkeredhetnek. A szőlő elnökséget kér, hogy a végrehajtóbizottsági gyűlésen való első megjelölésekor mindjárt felszólalásra kért engedélyt, de szükségesnek látja megemlíteni, hogy egyszerű kisgazda létre, már gyermekkor óta hűségű olvasója a „Köztelek”-nek és így már régóta közönséget ér az egyesülettel. A „Köztelek” hívta fel a figyelmét a különféle mezőgazdasági szakmunkákra, így valóban a „Köztelek”-nek köszönheti, hogy sikerült a gazdák kö-zösségét szükséges szakutadást megszereznie. Közönetét nyilvánítja mind a földművelésügyi kormányzat, mind az elnökségnek, hogy neki, mind gazdasági elő-járónak díjmentesen küldik a „Köztelek” és kéri, hogy a lap irányát, szellemét és színvonalát változtatlanul tartsák fenn a jövőre is.

Elnök a végrehajtóbizottság nevében örömeinek ad kifejezést az elhangzott elismerő szavakért, melyekkel Japport József egyesületi tagtárs a „Köztelek” lapot méltatta. Az egész ország szempontjából megnyugtató tudat, hogy a kisgazdatársadalom tanulni és haladni vágyó régeje a lap útján igyekszik szakutadást gyarapítani és így találja meg kapcsolatát az egyesülettel is. A maga részéről örömmel üdvözölné, ha a felszólaló a jövőben is látogatója volna az egyesület ülésének, mert ezáltal egyrészt módja nyílik arra, hogy gazdatisztek körében beszámolhat az egyesület komoly cél-kitűzéseiről és munkájáról, másrészt az egyesület tevékenységét is elősegíti, ha vidékén az ügyes-bajos dolgait szóvá téve, az egyesület munkáját támasztja alá.

vitéz Purgly Emil felszólalásában mindenekelőtt örömeinek ad kifejezést, hogy a felszólalók mily szertelemmel tárgyalták az időszerű gazdasági kérdéseket. A maga részéről két kérdéssel kíván csak foglalkozni. Először a közellátás, másodsor a termelés kérdése. Ha azt vizsgálja, vajjon miért tapasztalhatók minduntalan zökkenők a közellátásban, úgy az okot elsősorban a bürokrácia túltengésében és másodsor abban kell keresnie, hogy a termelés és a közellátás ügyeinek intézése nem harmonikus összhangban, hanem sok esetben bizony egymással ellentétben történik. Példa erre a tüzfiaellátás. Nem azért nincs tüzfia, mintha nem volna elég fa kitermelhető, hanem azért, mert nincs munkás és nincs fuvar elegendő. A munkás ugyanis ruházatának kímélése érdekében nem vállalkozik a munkára, jogosan félve attól, hogy az elhasznált ruhája, lábbelijé helyett nem kap megfelelő mennyiségű újat, a fuvarosok viszont ugyanígy féltek fogafelszerelésüket. Mindent megelőzően kellene tehát a mezőgazdasági munkásság ruházati és lábbelivel való ellátásáról gondoskodni. Azok a keretek, amelyeket most állapítottak meg a népruházati akció során, semmiképpen sem elegendők. Helyesli, hogy a védettséget megszüntették, de ennek előfeltétele, hogy a gazda szabadon és zavartalanul termelhesen, mert másként nem tudja az adóssággal járó terheket viselni. Utalt ezután a szőlő a pénzügyminiszternek a zugforgalommal kapcsolatban tett kijelentéseire. Szerinte két főoka van a zugforgalomnak. Egyik az, hogy a hatósági árak nem felelnek meg a termelési költségeknek, a másik pedig, hogy a megállapított fejadatok nem elegendők. Helyesen utalt tehát a pénzügyminiszter a termelés fokozásának fontosságára, szükséges s azonban ehhez, hogy a termelési eszközök is a gazdákönzésre rendelkezésre álljanak. Aggodalommal látja a mezőgazdasági üzemek felszerelésének leromlását, aminek pedig szomorú kihatása lehet a jövőre nézve. Csak aki mindezeket nem látja, az állíthatja, hogy a gazdáknek soha ilyen jól nem ment a sorsuk, mint

mostan. A szőlő végül arra kéri a földművelésügyi kormányt, hogy ne engedje ki hatásköréből a termelés folytonosságának biztosításához szükséges ügyköröket.

Fiáth Tibor báró arra kéri az elnökséget, hasson oda, hogy az elemi károk hatósági megállapítása esetén ne kelljen a gazdáknak a kárt szenvedett termények helyett más csoportba tartozó terményekkel pótolniok a beszolgáltatást, mert így a gazdák egész számítása felborulhat. Ugyancsak nagy bajban vannak a beszolgáltatási kötelezettség teljesítése tekintetében azok az 5 kat. holdon aluli kisgazdák, akiknek mezőgazdasági munka útján szerzett terményekkel kellene a kötelezettségüknek eleget tenniük. Sajnos azonban, nem szerezhettek munkájukkal annyi terményt, mert az ilyen alkalmi munkákat a nagyobb birtokosok sem tudják terménnyel fizetni. A szőlő kéri ezután a zöldborsó besorolását a III. csoportba beszolgáltatatható termények közé, majd példákat sorol fel az anyagbeszerzés nehézségei vázolására. Bár elismeri az ONCSA eredményes szociális tevékenységét, kifogásolja, hogy építkezési anyagokkal csak ez az alap rendelkezések és így gyakori látvány, hogy a szép ONCSA-házak mellett fekvő falusi házakba beesurog az esővíz. A szőlő szerint előfordult, hogy olyan iparos jutott ONCSA-házhoz, akinek egyébként is volt építkezési anyaga. A szőlő végül az állati vőelőltányagok hiányának okait tárgyalja és felveti a gondolatot, hogy állami telepeken állítsák elő a szőrmentéseket.

Karacsony Sándor sérelmezi, hogy sok helyen a közellátási hatóságok a múlt évi kukoricarendelet alapján kirótt, de a rossz termés miatt be nem szolgáltatott hiányt az idei beszolgáltatási kötelezettség terhére akarják áthozni. Oszlja az előtte szőlő fejtegetését, hogy nem lehet olyan kevés földbirtokkal rendelkező gazdákot beszolgáltatásra kötelezni, akik saját szükségletüket sem tudják termelésükből fedezni. A honvédség megkívánja, hogy a gazdák üzemképes állapotban engedjék át fogataikat, ugyanakkor nem történik gondoskodás megfelelő mennyiségű patkó, vas, patkószeg és abroncsvas kiutalásáról. A szőlő sérelmezi, hogy a terménybeszolgáltatással kapcsolatos rendelkezések olyan bonyolultak, hogy még a helyi közellátási hatóságok sem ismerik ki azokban magukat. A népruházati akció lebonyolításánál nem szabad figyelmen kívül hagyni a kisgazdákat, mert hiszen azok még jobban el vannak zárva a beszerzési lehetőségektől, mint az uradalmak. Egyes ménlepek terményszükségletüket a kisgazdáknál szereztek be és csak hosszabb idő után derült ki, hogy a kisgazdák e szállítási nem számítanak bele a beszolgáltatási kötelezettség teljesítésébe. Az ilyen eljárás nagyon rossz vért szál a gazdák körében és nem alkalmas a jelenlegi rendszer népszerűsítésére. A szőlő végül a marháttadással kapcsolatos sérelmeket teszi szóvá és ezek megszüntetésére kéri az elnökség közbenjárását, egyébként az ügyvezető igazgató beszámolóját elfogadja.

Elnök a vitát lezárva köszönetet mond a felszólalók-nak értékes hozzászólásaiért és megállapítja, hogy azok mind gyakorlati, időszerű és fontos kérdésekről forogtak, amelyek bár eddig sem kerültek el az elnökség figyelmét, azok elintézése érdekében ájból el fognak járni az illetékes miniszterekkel. Közönetét nyilvánítja végül a földművelésügyi miniszternek, Bárányos Károly dr. és Konkoly-Thege Sándor dr. államtitkároknak, akik megértő intézkedésekkel lehetővé tették, hogy a „Köztelek” lap rendszeresen járjon a gazdasági előjárónak, akik így az egyesülettel is szorosabb kapcsolatba kerülnek. Az elnök kijelenti végül, hogy a végrehajtóbizottság tudomásul veszi az ügyvezető-igazgatónak a mezőgazdasági helyzetéről, az újabb törvényhozási és kormányzati intézkedésekről, valamint a miniszteri leiratokról és társegyesületi átiratokról előterjesztett és agyaníró a h. igazgatónak két időszerű kérdésben tett jelentését.

A Magyaróvári Mezőgazdasági Főiskola aranyokleveles gazdáira vonatkozó jelentés.

Fabricius Endre h. igazgató bejelenti, hogy a magyaróvári gazdasági akadémia, most már főiskola, a m. kir. földművelésügyi minisztertől nyert felhatalmazás alapján évről-évre aranyoklevéllel tünteti ki azokat a gazdákat, akik az akadémia 50 évvel azelőtt végzetek és ez idő alatt a hazai mezőgazdaság fejlesztése tekintetében érdemeket szereztek. A folyó évben leendő kitüntetésre az egyesület javaslata hozta Baghy Gyula m. kir. gazd. főtanácsost, földbirtokost, Gregersen Nils ny. m. kir. gazd. felügyelőt, v. Orsovay Alajos ny. jószágfelügyelőt, Horusitzky Henrik agrogeológus, ny. m. kir. földtani intézeti igazgatót, Leidenfrost Aurél dr. ny. min. tanácsost, Lukovich Aladár dr. m. kir. gazd. főtanácsost, id. Nögel Henrik m. kir. gazd. főtanácsost, földbirtokost, Szalay Gyula földbirtokost és Wallner Endre ny. m. kir. gazd. főigazgatót. A főiskola vezetősége a javaslat alapján a főiskola tanévnyitói ünnepségén adta át a nevezetteknek az oklevelet, amely alkalommal a kitüntetettek az OMGE nevében szőlő üdvözölte, valamint a főiskolát is első főiskolai tanévnyitói ünnepsége alkalmából.

A végrehajtóbizottság a bejelentést jóváhagyólag veszi tudomásul.

Dohánybevéltási gazdasági szakértők kinevezése.

Fabricius Endre h. igazgató bejelenti, hogy az 57.231/1907. P. M. sz. rendelet értelmében Somssich László gróf, az OMGE elnöke az illetékes vármegyei gazdasági egyesületek kijelölése alapján az egyes m. kir. dohánybevéltő hivatalokhoz a dohánybevéltési gazdasági szakértőket és azok helyetteseit kinevezte és a kinevezéseket a pénzügyminiszter jóváhagyta. A végrehajtóbizottság a bejelentést jóváhagyólag veszi tudomásul.

Az OMGE belügyei.

A mult igazgatóválasztmányi gyűlés jegyzőkönyvének bemutatása, hitelesítése és két jegyzőkönyvhitelesítő kijelölése.

Elnök bemutatja a mult igazgatóválasztmányi gyűlés jegyzőkönyvét, amelyet — mivel az a „Köztelek” lapban megjelent — az igazgatóválasztmány felolvasottak tekint és hitelesít. A mai gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére Kégl János dr. és Witthen Lajos dr. igazgatóválasztmányi tagokat kéri fel.

Tagsági ügyek.

Ügyvezető-igazgató javasolja a következőknek az egyesületi tagok sorába való felvételét: Alapító tagok: nemes altörzsi Altörzsi György, Evdijas tagok: *Algyay-Pap Sándor, Aló Ferenc, Bulla István dr., Báthory Béla, Cselényi György, Esterházy József gróf, zabolai Finna Béla dr., Györgyi István dr., Halmi M. Kir. Téli Gazdasági Iskola, Inkey István báró, Kabdebó István, vitéz Kádár Lajos, Káger Rezső, Kárász József, Kobilyák Tibor, Kogutowicz Károly dr., Lindelof Henrik báró, Nánássy Dénes, Nászáy István, Németh Imre, Páskódy János, Pethes Miklós, Péter Béla, Porga Gyula, Régeny Gyula, Ruttkay-Miklós Odón, Sárbovári M. Kir. Téli Gazdasági Iskola, Dusa Dezső dr., Scherer Péter, Tóth Imre, Ungi Állattenyésztők Egyesülete, Vajda Kornél dr., Vaskó Károly, nemes budai Vermes Ferenc, vitéz Vörös János, Wack Géza, Zahoránszky Pál és Zigor István. Az igazgatóválasztmány a felvételre ajánlott tagokat az egyesületi tagok sorába felveszi.*

Jelenti továbbá az előadó, hogy meghalt az évdíjas tagok sorából: Borhy György, Csefalvy Rezső, Draskovich Ferenc, Grünér Géza, Jablonovski József, Jármay Menyhért dr., ifj. Jármay Menyhért, Károlyi Endre, Kresz Károly dr., Magyar Sándor dr., Oláh Gyula, Rényi Árpád dr. és Vető János Zsigmond. Az igazgatóválasztmány részvételek jegyzőkönyvbe iktatása mellett törli az elhunytakat.

Tagsági kötelezettségek lejártaival kiléptek az egyesületi tagok sorából: Borissza Odón, Breuer József, Bun József, Gásterédi László, Engel Vince, Farkas Sándor, Hellebronth Gusztáv, nemes Juhász Jenő dr., Lajosmáse község, Mayerffy György, Margalit Miklós, Papp Péter, vitéz Somogyi Pál, Schneider Rudolf, Szechovszky Pál, Terge Sándor, Ujhelyi Tibor, Vönöcki Körtgyőzőség, Weisz Imre, Weisz László dr. és Weisz Vilmos.

Jelenti továbbá az előadó, hogy a mai taglétszám 134 alapító tag, 4983 évdíjas tag, a trianoni békeparancs által annakidején elszakított, de időközben visszacsatolt országrészekre és kiszámban az utódállamok területén még jogfolytonossági alapon nyilvántartott 3980 tag, akik tagsági jogainak és kötelezettségeinek felbontása folyamatban van, tehát összesen 8197 tag.

A végrehajtóbizottság a taglétszám alakulására vonatkozó jelentést jóváhagyólag tudomásul veszi.

Ügyvezető-igazgató bejelenti az egyesületi tanács nevében, hogy az egyesület ezévi működéséről közreadandó évi jelentés terjedelmét a nyomdai költségek és a papírárnak emelkedése következtében kénytelen lesz egy további ívrrel csökkenteni. Miként a végrehajtóbizottság előtt már említette, az ezévi rendes közgyűlést folyó év december 12-én, vasárnap délelőtt 10 órakor javasolja megtartani és ezt megelőzően, illetve követően december 9-től 14-ig terjedő időben rendeznek meg a szokásos közéleti őszi gazdabetet. Kéri bejelentésének tudomásul vételét.

Ügyvezető-igazgató bejelenti továbbá az egyesületi tanács nevében, hogy tartós jellegű kiküldetés, illetve megbízatásként a METESZ Keményítőipari Intézőbizottságába és az Országos Márkázási Véleményező Bizottságba az egyesület képviselőjében rendes tagul Ródy Gyula főtitkár, helyettes tagul Vermes András titkár, az Allandó Központi Talajjavító Bizottságba Fabricius Andre h. igazgató jelöltet. Jelenti továbbá, hogy a kereskedelemügyi miniszter a Magyar Kereskedelmi Statisztikai Értékmegállapító Bizottságba 1943. január 1-től 1945. végéig terjedő időszakra Toldy Miklós titkár, a földművelésügyi miniszter pedig az Országos Gazdasági Munkabérelenőrző Szakbizottságba Witthen Béla titkár kinevezte és hogy Herodek Sándor dr. főtitkár a Baromfitenyésztő és Értékesítő Hangya Szövetkezet igazgatóság tagja választotta meg. Jelenti továbbá az ügyvezető-igazgató, hogy az m. kir. nemzetvédelmi propagandaminiszternek a gazdasági érdekképviseletek vezetőivel megtartott értekezletén során, a Gazdák Biztosító Szövetkezetek alapító, valamint rendes évi közgyűlésén, a Pátria Irodalmi Vállalat és Nyomdai R.-T. jubileári közgyűlésén Somssich László gróf elnök és az ügyvezető-igazgató, az Országos Mezőgazdasági Kamara rendes közgyűlésén felsőbíró Nagy Pál alelnök és az ügyvezető-igazgató, a Tiszajobparti Mezőgazdasági Kamara közgyűlésén Bethlen Pál dr. gróf igazgatóválasztmányi tag, a Somogyvármegyei Állattenyésztő Egyesület közgyűlésén Hojós József gróf igazgatóválasztmányi tag, a Magyar Gazdatisztek Országos Egyesületének komáromi vándorgyűlésén vitéz Bartal Iván dr. végrehajtóbizottsági tag, az Országos Mezőgazdasági Kamara választmányi ülésén, a „Falu” Magyar Gazda- és Földművelésügyi közgyűlésén, az OMBI igazgatóság ülésén, a Tejtermelők és Tejszövetkezetek Országos Szövetségének közgyűlésén, a védett birtokok teherrendezése ügyében tartott pénzügyminiszteri értekezleten, az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ végrehajtóbizottsági és rendes közgyűlésén, a Biztosító Intézetek Országos Szövetségének értekezletén, a Magyarországi Szövetkezetek Szövetségének közgyűlésén, a Magyar Külügyi Társaság, a Magyar Statisztikai Társaság, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara, a Magyar Német Társaság, a Magyar Mernők és Építészegylet, a Magyar Közgazdasági Társaság és a Magyar Jogászegylet előadó gyűlésein Mutschenbacher Emil dr. ügyvezető-igazgató, a Tejtermelők és Tejszövetkezetek Országos Szövetségének választmányi gyűlésén Herodek Sándor dr. főtitkár, a gróf Tisza István Lovasegylet által rendezett lövésznyen Toldy Miklós titkár az Országos Mezőgazdasági Kamara adóügyi szakosztályának gyűlésén, valamint a rétiszénia igénybevételével kapcsolatos földművelésügyi miniszteri értekezleten Witthen Béla titkár képviselték az egyesületet.

Az igazgatóválasztmány a bejelentéseket jóváhagyólag veszi tudomásul.

Ügyvezető-igazgató bejelenti az egyesületi tanács nevében, hogy a személyi ügyek kapcsán üdvözlőiratot intéztek az OMGE és tisztviselőkarának szerencsekívánataival esküvőjük alkalmával Witthen Béla titkárhoz és Zsombory Winter Edith tisztviselőhöz, jelenti továbbá, hogy Mihálovits Jenőné rendkívüli betegszabadságát különös méltányosságból október 31-ig meghosszabbították, akinek további betegsége esetén való intézkedésre nézve Somssich László gróf elnök kapott az egyesületi tanácstól felhatalmazást. Rendkívüli betegszabadság engedélyeztetett Roge Károly dr. főtitkárnak november 7-ig. Betegszabadságban részesült még Bertója Mária kiadó- és Réti Mária gépirónó, akinek közel 1200 pengőt kitevő súlyos gyomorműteti költségeihez való hozzájárulás címén az egyesület folyó kiadásainak terhére 200 pengő és az idej mezőgazdasági kiállítási költségvetésből 300 pengő rendkívüli betegsége felhatalmazást terhelte. Felhatalmazást kér továbbá arra, hogy Mihálovits Jenőné munkakörét egyelőre ideiglenes próbaszolgálatra való berendelés útján tölthesse be. Jelenti továbbá, hogy Konkoly Thege Sándor dr. volt egyesületi főtitkár földművelésügyi államtitkárrá történt kinevezése folytán és egyévi fizetésnélküli szabadságának eltelté után nyugdíjaztatását kérte 1943. május 1-től. Tekintettel arra, hogy Konkoly Thege Sándor dr. egyesületi szolgálatának megkezdése óta tagja a nyugdíjalapnak és a nyugdíjszabályzat értelmében 35 éves teljes szolgálati idejének kitöltésével igényt szerzett a teljes nyugdíjára, javasolja azt a többi egyesületi nyugdíj kifizetéséhez hasonlóan folyó év május 1-től az egyesületi ügyviteli költségek terhére folyósítani. Bejelenti végül a személyi ügyek kapcsán, hogy már a legutóbbi igazgatóválasztmányi gyűlésen nyert felhatalmazás alapján nyugellátásban részesítendő Mezősors István egyesületi altiszt, aki mint a nyugdíjalap tagja 23 évi szolgálat után havi 170 pengő nyugdíjra tarthat igényt. Javasolja ezt is az ügyviteli költségek terhére folyósítani folyó év november hó 1-től. Kéri mindezekhez az igazgatóválasztmány hozzájárulását.

Az igazgatóválasztmány a bejelentéseket jóváhagyólag veszi tudomásul és az előterjesztéseket hozzájárul.

Ügyvezető-igazgató bejelenti, hogy az adományok iránt beérkezett kérelmek megfelelő költségfedezet hiányában nem voltak teljesíthetők, kivétel csupán a Vöröskereszt megkeresésével kapcsolatban történt és az elnökség 100 pengő adományt utalt ki erre a háborúban oly fontos közérdekű célra. Kéri ehhez az igazgatóválasztmány utalás hozzájárulását.

Bejelenti végül az ügyvezető-igazgató a folyóügyek kapcsán, hogy a Hangya Szövetkezet országos igazgatóválasztmányi létesítését határozta el. Amidőn ennek örömdetes tudomásulvételét kéri, javasolja, hogy az egyesületet e választmányban az elnök és az ügyvezető-igazgató, továbbá az egyes gyűlések napirendjére tűzött tárgyak szerint további három tag képviselhesse.

Az igazgatóválasztmány a bejelentéseket jóváhagyólag veszi tudomásul.

Egyéb tárgy nem lévén elnök az ülést berekeszti.

VEGYESEK.

Házasság. kibédi Nagy Miklós EMGE főtitkár november 6-án tartotta esküvőjét Kolozsvárott, a farkasutcai ref. templomban martonfalvi Tusa Liliivel, néhai Tusa Gábor dr. volt országgyűlési képviselő leányával.

Halálozások. Schäd József, a veszpremi uradalom ny. intézője, tart. százados, több háborús kitüntetés tulajdonosa, október 26-án életének 64. évében hosszú betegség után elhunyt. Temetése október 28-án volt nagy részvét mellett a sümegi rom. kat. temetőben.

tergenyei és szuddarászi Lukovich Aladár dr. m. kir. gazdasági főtanácsos, a nemzetgyűlés volt háznagya, aranyokleveles gazda, október 31-én élete 73. esztendőjében rövid szenvedés után Budapesten elhunyt. A megboldogultról a „Köztelek” október 31-i számában emlékezünk meg abból az alkalomból, hogy a magyarországi mezőgazdasági főiskola aranyoklevéllel tüntette ki és méltattuk a hazai mezőgazdaság fejlesztésére irányuló több évtizedes működését, amelyet különösen a Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület fejlesztése és a Magyar Földbirtok Országos Egyesülete életre hívása, nemkülönben a mezőgazdasági szakirodalom terén kifejtett. A megboldogultat november 3-án helyezték örök nyugalomra a székesfehérvári által adományozott díszsírhelyen.

Szabó Lajos, a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara h. igazgatója, a Keeskeméti Gazdasági Egyesület társelnöke, Keeskemét város törvényhatósági bizottságának tagja, október 30-án váratlanul elhunyt. A megboldogult közel két évtizede, mint a kamara főtisztviselője, a magyar nép és a

magyar föld rajongó szerelmese és hűséges munkása volt. Különösen értékes tevékenységet fejtett ki az Alföld növénytermesztésének megújítása terén, valamint a gyakorlati és tudományos növénytermesztési kísérleteivel is. Eppen most hagyta el a sajtót a „Barázdák között” című szakfajunkája, amelyben a megboldogult 40 esztendő alatt szerzett mezőgazdasági tapasztalatok és ezekből nyert tanulságokon alapuló kísérletek eredményeit tárta az olvasó elé ama szakkikkek egybegyűjtésével, amelyek tollából a Duna-Tisza közti Mezőgazdasági Kamara lapjában 20 esztendő lefolyása alatt megjelentek. A megboldogult lapunknak is nagyrabecsült munka ársa volt, akinek közleményeiből olvassunk sok hasznos tanulságot meri e tek. Elhunytá gazdatársadalmunkra érzékeny veszteség.

A hitelszövetkezeti mozgalom gyásza. Súlyos veszteség érte az Országos Központi Hitelszövetkezetet és a kötelekbe tartozó hitelszövetkezeti hálózatot Beöthy László v. b. t. t., volt kereskedelemügyi miniszternek, a felsőház volt alelnökének s a Magyar Erdemrend nagykeresztje tulajdonosának október 28-án bekövetkezett elhalálásával. A megboldogult nemesak a magyar közélet egyik legkiválóbb, puritán és köztisztelően álló alakja volt, de egyben egyik legértékesebb irányítója és támogatója a magyar hitelszövetkezeti mozgalomnak is. 1916-ban választották a hitelszövetkezetek az Országos Központi Hitelszövetkezet alelnökévé Beöthy Lászlót, aki a kereskedelmi miniszteri székből jött a szövetkezeti mozgalom anyaintézetének vezetésébe, 1921-ben az OKH alapító tagjai választották meg az intézet igazgatóság tagjává, s 1931. december 30-án Magyarország kormányzója az intézet elnökévé nevezte ki. Közül három évtizeden keresztül foglalt helyet tehát Beöthy László a magyar hitelszövetkezeti mozgalom vezérkarában, s ez idő alatt mindenkor szeretettel gondlalkozott nemcsak a központ, de az egész hitelszövetkezeti hálózat ügyeivel. Elhalálása alkalmával az Országos Központi Hitelszövetkezet igazgatósága és felügyelőbizottsága október 30-án együttes gyűlést tartott, amelyen Schandl Károly dr. alelnök-vezérigazgató tolmácsolta az egész hitelszövetkezeti mozgalom gyászát s javaslatára Beöthy László érdemeit a gyűlés jegyzőkönyvben örökítette meg.

Változás az Esterházy hercegi hitbizomány központi igazgatóságában. Szolnoky Dezső m. kir. gazdasági főtanácsos, az Esterházy hercegi hitbizomány központi igazgatója a közelmúltban nyugalomba vonult. Mint mérnök, fiatal korában a hercegi hitbizomány szolgálatába állott és kezdetben mint hercegi műszaki tanácsos vett részt a hitbizomány ügyeinek irányításában. Az első világháborút követő gazdasági válság idején vette át a hercegi uradalom vezetését mint központi igazgató. Huszonkét esztendőig működött ebben a minőségében és ez alatt az uradalom gazdálkodása hatalmas fejlődést ért el. Működési idejére esik a hitbizományi uradalom gazdálkodásának átszervezése, amelyben tekintélyes részt vevő, jelentős eredményeket ért el. Szolnoky Dezső az OMGE keretében munkát vállalt a gazdatársadalmi mozgalmakban is. 1931 óta az egyesület igazgatóválasztmányi tagja és az akkor alakult építészeti bizottság elnöke. Mint mérnökember és mint Magyarország legnagyobb uradalomának központi igazgatója, igen alapos tapasztalatot szerzett a mezőgazdasági építészeti kérdésekben, amelyeknek kitűnő képzettsége és szak tudása révén egyik legelső szakértőjévé vált. Nyugalombavonulása alkalmával reméljük, hogy kiváló képességeit és nagy tudását továbbra is a köz javára fogja fordítani az OMGE-ben elfoglalt tisztségeiben. Esterházy Pál herceg Szolnoky Dezső utódjává a hitbizományi uradalom központi igazgatójává Dömötör Mihály hercegi gazdasági tanácsost nevezte ki, aki mint okleveles gazda közel húsz esztendő óta vesz részt a hitbizomány igazgatóságában, központi igazgatóhelyettesként. A mezőgazdaság fejlesztése terén szerzett érdemeiért a kormányzó a közelmúltban nevezte ki m. kir. gazdasági főtanácsossá.

Dohánybeváltási gazdasági szakértők kinevezése. Az 57.231/1907. P. m. sz. rendelet értelmében Somssich László gróf, az OMGE elnöke, az 1943. évi termésű dohányok beváltásának tartamára az egyes m. kir. dohánybeváltó hivatalokhoz az alábbiakat nevezte ki dohánybeváltási gazdasági szakértőkké, illetve helyettes szakértőkké: 1. a battonyai m. kir. dohánybeváltó hivatalhoz szakértő Pajor Antal m. kir. gazdasági tanácsos, gazdasági főintéző (Dombegyháza), helyettes Fodor Géza okl. gazda (Csanádapalota); 2. a beregszászi m. kir. dohánybeváltó hivatalhoz szakértő Guidesy J. László okl. mezőgazda, gazdasági egyesületi titkár (Beregszász, Attila-u. 49. sz.), helyettes Várady Barna (Beregszász, Vörösmarty-u. 8. sz.); 3. a békéscsabai m. kir. dohánybeváltó hivatalhoz szakértő Darók József dr. (Békéscsaba, Ferenc József-tér 6. sz.), helyettes Vörös Imre (Orosháza, Ber-

csényi-u. beváltó, gazda, ny. Gyula okl. (Alsógöd, dohánybe okl. gazd 69. sz.), (Debrecen m. kir. Elemér n. falva); 7. hivatalhoz (Érsekújvá János vár sekújvár, dohánybe földbirtok Andrá Dor gi m. Barna Gy. Szakl. J. Jászberény értő Szerberény); hivatalhoz (Pusztakö Jászkesér hivatalhoz okl. gazd. ny. urad. a kiskunfé hoz szake fellegyháza (Kiskunfé beváltó h. (Fényeslit okl. gazd. dohánybe földbirtok helyettes (Marosvás a mezőkön szakértő helyettes (Egerlőv) hivatalhoz egyesületi Béla okl. kole); 20. talhoz szak Apátsg-u. felügyelő beváltó h. gazdasági szentlőrinc dorog); 21. hivatalhoz tanácsos, o helyettes 23. a nagy szakértő károly), h. mányos C dohánybe ny. gazdas kápoly Mik kányi m. Zabó Gyula helyettes plébános (dohánybe okl. gazda nyady Z. nyiregyháza szakértő P. lel titkár. Mihályi Is polyári m. Csanády B. 9. sz.), hely egyháza, K dohánybe beváltó (Buj (Rakamaz) beváltó h. szombat, A Sámuel (R. szombal); beváltó h. gazda (Mik (Szamossá h. hivatalhoz főtanácsos,

FOLYAM.

hűségese mun-
nyiséget fejtett
megjavítása
nyos növény
most hagyta
című szak-
40 esztendő
alattok és ezek-
retek eredmé-
eikkék egybe-
Duna-Tisza
ában 20 esz-
meghódogult
arsa vol, aki-
hasznos tanul-
ársadalmunkra

nyásza. Súlyos
ti Hítelszövet-
zövetkezeti há-
kereskedelem-
elnökének s a
tulajdonosának
zásával. A meg-
egyik legkivá-
ló alakja volt,
ója és támasza
mnak is. 1916-
ek az Országos
Beóthy Lászlót,
kból jött a szö-
vezetőségébe,
lasztották meg
1931 december
z intézet elnö-
eden keresztül
magyar hitel-
n, s ez idő
alkozott nem-
kezeti hálózat
Országos Köz-
és felügyelő-
szülést tartott,
széligazgató
zeti mozgalom
ló érdemeit a

bizomány kö-
m. kir. gazda-
gi hitbizomány
nyugalomba
hercegi hitbi-
ben mint hercegi
mány ügyeinek
követő gazda-
regi uradalmak
fuszónkét esz-
ben és ez alatt
fejlődést ért el.
nyi uradalmak
elyben tekin-
nyeket ért el.
munkát vállalt
s. 1931 óta az
ja és az akkor
Mint mérnök-
gyobb uradal-
apos tapasztal-
tészeti kérdé-
tsége és szak-
intélyévé vált.
eméljük, hogy
továbbra is a
E-ben elfoglalt
Szolnoky Dezső
központi igaz-
gazdasági taná-
sás gazda közel
bizomány igaz-
skét. A mező-
érdemeiért a
te ki m. kir.

tők kinevezése.
et értelmében
nöke, az 1943.
nak tartamára
vatalokhoz az
ási gazdasági
értékké: 1. a
vatalhoz szak-
násos, gazda-
tes Fodor Géza
gszászi m. kir.
ó Gulácsy J.
gyesületi titkár
yettes Várdy
8. sz.); 3. a
vatalhoz szak-
Ferenc József-
Orosháza, Ber-

csényi-u. 10. sz.); 4. a budapesti m. kir. dohány-
bevalló hivatalhoz szakértő Lénhardt János okl.
gazda, ny. tisztartó (Alberti), helyettes Magyar
Gyula okl. gazda, ny. m. kir. gazdasági főintéző
(Alsógöd, Pesti-út 25. sz.); 5. a debreceni m. kir.
dohánybevalló hivatalhoz szakértő Nagy Béla dr.
okl. gazda, földbírtokos (Debrecen, Kossuth-u.
69. sz.), helyettes Balogh Mihály földbírtokos
(Debrecen, Bethlen-u. 41. sz.); 6. az érmihályfalvai
m. kir. dohánybevalló hivatalhoz szakértő Nagy
Elemér ny. dohánybevallási felügyelő (Érmihály-
falva); 7. az érsekújvári m. kir. dohánybevalló
hivatalhoz szakértő Szabó Gergely okl. gazda
(Érsekújvár, Kórház-u. 6. sz.), helyettes Pataky
János vármegyei gazdasági egyesületi titkár (Ér-
sekújvár, Komáromi-u. 55. sz.); 8. a faddi m. kir.
dohánybevalló hivatalhoz szakértő Debreceni Lajos
földbírtokos (Dunaszentgyörgy), helyettes Vida
András gazdálkodó (Fadd, 4. hsz.); 9. a hajdú-
dor gi m. kir. dohánybevalló hivatalhoz szakértő
Barna György gazdálkodó (Hajdúdorog), helyettes
Szabolcs János gazdálkodó (Hajdúdorog); 10. a
jászberényi m. kir. dohánybevalló hivatalhoz szak-
értő Szemere Márton ny. gazdasági tanár (Jász-
berény), helyettes Sárközy Imre okl. gazda (Jász-
berény); 11. a jászkiséri m. kir. dohánybevalló
hivatalhoz szakértő Ifj. Visky István földbírtokos
(Pasztafürdő), helyettes Szilágyi Mihály földbírtokos
(Jászkisér); 12. a kápolnai m. kir. dohánybevalló
hivatalhoz szakértő Pucsek Andor ny. jószágfelügyelő,
okl. gazda (Kápolna), helyettes Nádaszky István
ny. uradalmi főintéző, okl. gazda (Eger); 13.
a kiskunfélegyházai m. kir. dohánybevalló hivatal-
hoz szakértő Hoffer József földbírtokos (Kiskun-
félegyháza), helyettes Tarjánai Béla földbírtokos
(Kiskunfélegyháza); 14. a kisdárdai m. kir. dohány-
bevalló hivatalhoz szakértő Mike János okl. gazda
(Fényeslitke, Máriatelep), helyettes Erőss Lajos
okl. gazda (Fényeslitke); 15. a komáromi m. kir.
dohánybevalló hivatalhoz szakértő Farkas Ferenc
földbírtokos (Vértpuszta, p. Dunaradvány), helyet-
tes Ruttkay Béla földbírtokos (Órszűfalva); 16. a
lónai m. kir. dohánybevalló hivatalhoz szakértő
Csekei János ny. gazdasági intéző (Léva, Antal
Gyula-utca), helyettes Lakó Endre földbírtokos
(Léva, Lászlóműve); 17. a marosvásárhelyi m. kir.
dohánybevalló hivatalhoz szakértő id. Szász János
földbírtokos (Marosvásárhely, Klastrom-u. 29. sz.),
helyettes Barócsi-Szabó Antal dr. földbírtokos
(Marosvásárhely, Geese Dáni l-utca 30. sz.); 18.
a mezőkövesdi m. kir. dohánybevalló hivatalhoz
szakértő Pálnécsy Béla okl. gazda (Nagykálló),
helyettes Pintér Nándor okl. gazda, földbírtokos
(Egerlövő); 19. a miskolci m. kir. dohánybevalló
hivatalhoz szakértő Weinberger Gusztáv okl. gazda,
egyesületi titkár (Edelény), helyettes Bunyitai
Béla okl. gazda, törvényszéki hítes szakértő (Misk-
telec); 20. a nagyatádi m. kir. dohánybevalló hiva-
talhoz szakértő Zemanek Aladár ny. főintéző (Tata,
Apátság-u. 16. sz.), helyettes Iby Ferenc ny. jószág-
felügyelő (Oreglak); 21. a nagydorogi m. kir. dohány-
bevalló hivatalhoz szakértő Pesthy Gergely m. kir.
gazdasági tanácsos, földbírtokos (Uzd, u. p. Sár-
szentlőrinc), helyettes Borbély János kispap (Nagy-
dorog); 22. a nagykálói m. kir. dohánybevalló
hivatalhoz szakértő Balogh Gyula m. kir. gazdasági
tanácsos, okl. gazda (Nyíregyháza, Nádor-u. 22. sz.),
helyettes Ujlaky László gazdálkodó (Rohod);
23. a nagykarolyi m. kir. dohánybevalló hivatalhoz
szakértő Borostyán Ferenc földbírtokos (Nagy-
karoly), helyettes Matuska István Futura bizo-
mányos (Nagykaroly); 24. a nagylétai m. kir.
dohánybevalló hivatalhoz szakértő Csapó István
ny. gazdasági felügyelő (Nagyléta), helyettes K-
kápolyi Mihály földbírtokos (Vértés); 25. a nagylár-
kányi m. kir. dohánybevalló hivatalhoz szakértő
Zabó Gyula ny. prépostsági főintéző (Királyhelme),
helyettes Szmeccsányi Elek róm. kat. esperes
plébános (Nagylárkány); 26. a nyírbalózi m. kir.
dohánybevalló hivatalhoz szakértő László Imre
okl. gazda (Nyíregyháza, Körte-u.), helyettes Hu-
ngady Zoltán gazdálkodó (Hajdúdorog); 27. a
nyíregyházai m. kir. dohánybevalló hivatalhoz
szakértő Papp Géza okl. gazda, gazdasági egyesü-
let titkár (Nyíregyháza, Vármegye-háza), helyettes
Mihályi István földbírtokos (Tiszánagyfalva); 28. a
polgári m. kir. dohánybevalló hivatalhoz szakértő
Csanádny Béla okl. gazda (Nyíregyháza, Tüzzoltó-u.
9. sz.), helyettes Berzátzky Mihály okl. gazda (Nyí-
regyháza, Kállói-út 9. sz.); 29. a rakamazi m. kir.
dohánybevalló hivatalhoz szakértő Horváth Lajos
hírlő (Buj), helyettes Kékny László földbírtokos
(Rakamaz); 30. a rimaszombati m. kir. dohány-
bevalló hivatalhoz szakértő Stolec Jenő (Rima-
szombat, Arany János-u. 5. sz.), helyettes Szunyay
Sámuel (Rimatamásfalva, Szélső-utca, u. p. Rima-
szombat); 31. a szatmárnémeti m. kir. dohány-
bevalló hivatalhoz szakértő Pika Miklós okl.
gazda (Mikola), helyettes Csaba Miklós okl. gazda
(Szamosújvár); 32. a szolnoki m. kir. dohánybevalló
hivatalhoz szakértő vitéz Szalay m. kir. gazdasági
főtanácsos, gazdasági egyesületi igazgató (Szolnok,

Baross-u. 34. sz.), helyettes Barényi Gyula ny.
jószágkormányzó (Szolnok, Baross-u. 34. sz.);
33. a tiszaróffai m. kir. dohánybevalló hivatalhoz
szakértő Borbély Balázs földbírtokos (Tiszaroff),
helyettes Csepregi Gyula ny. m. kir. gazdasági
tanár (Tiszaroff); 34. az újpálánkai m. kir. dohány-
bevalló hivatalhoz szakértő Dukay J. Pál föld-
bírtokos (Völgyes, u. p. Magyarankizsa), helyettes
Szabó P. Pál földbírtokos (Adorján); 35. az újvidéki
m. kir. dohánybevalló hivatalhoz szakértő Lábadi
Jakab Mihály földbírtokos (Bácsgyulafalva), he-
lyettes Bálini Lajos földbírtokos (Bácsgyulafalva);
36. a vásárosnaményi m. kir. dohánybevalló hiva-
talhoz szakértő Réz Rezső földbírtokos (Tákos),
helyettes Szabó Béla intéző (Vásárosnamény).

Horváth Gézának, a filoxeraveszély leküzdője-
nek síremlékavatása. Horváth Géza, a világhírű
zoológus sírjára, aki, mint ismeretes, annakidején
a filoxeraveszély leküzdésében nagy szerepet vitt,
a Magyar Tudományos Akadémia síremlékét állí-
tott. A tudományos Akadémia síremléke állí-
tásában, a sírnál Hóman Bálint volt kultusz-
miniszter mondott emlékbeszédet a kiváló tudósról.

A Nógrád vármegyei Gazdasági Egyesület szeptem-
ber 27-én tartotta Forster György dr. elnök-
léveléig igazgatóválasztmányi gyűlését. Az elnök
megnyitó beszédében utalt arra, hogy a gabonatermés
megfelelő és így kenyérgondjaink nincsenek,
azonban annál rosszabb abrakellátásunk és szállas-
takarmánytermésünk. Közölte, hogy több gazda
ama panasza, amely szerint a szénabeszolgáltatási
rendelet nem úgy hajlíja végre, amint azt a
kormányrendelet kimondta, felkérte az egyesület
a főispánt, mint Nógrád vármegye közellátási
kormánybiztosát a közbenjárásra. Örömmel jelen-
tette továbbá, hogy a felterjesztést, amelyben
kérték a 2 q szénabeszolgáltatásnak 1 q-ra való
leszállítását, kedvezően intézték el. Vitéz Purgly
Lajos alelnök bejelentette, hogy az egyesület igaz-
gatójának a kormányzó a gazdasági tanácsosi címet
adományozta. Majd beszámolójában rámutatott
arra, hogy most a közellátási kérdések kerültek
előtérbe. Meg kell állapítani, hogy a kormányzat
igyekezik a gazdák bajain segíteni, éppen ezért
kéri a gazdákat, hogy feltétlen nyugalom töltse
el őket. Tény az, hogy nehézségek vannak, de ez
csak azért van, mert új a beszállítási rendszer,
azonban ezek a nehézségek mindig esőkennel
fognak. Megemlítette, hogy a beszállított ter-
ményeket átvevő szervnek nagy mulasztások
tapasztalhatók. Például a zsr hónapokig el hever a
gyűjőknél, a pontosan beszállított gabona
ellenértéket hetekig nem fizetik ki, sőt előleget
sem adnak. A legnagyobb nehézségek a szirellátás
terén mutatkoznak, ehhez járul még az is, hogy
szimultán oltányag sem kaplató korlátlanul,
amely kérdést sürgősen meg kell oldani. Rámutatott
arra, hogy egyes nyersanyagokból hiánnyal küz-
dünk, de vannak olyan iparcikkek, amelyeket a
mezőgazdaság semmiképpen sem nélkülözhet. Így
például mezőgazdaságunknak aránylag igen kicsi
a vasszükséglete, azonban még ezt sem tudja meg-
kapni. Eppen ezért nem csodálható, ha a gazdák
vonakodnak például fuvart vállalni. Végül meg-
emlékezett a munkáskérdésről is. Felkérte gazda-
társait, a munkavállalókat figyelmeztessék arra,
hogy rendes bérért vállaljanak munkát és ne csak
3-4 napot dolgozzanak hetenkint. Végül felhívta
a gazdákat, hogy akinek valami ügyes-bajos dolga
van, forduljon bizalommal az egyesülethez. Timár
Árpád közellátási főfelügyelő előadása keretében
kelt mindazokra a kérdésekre, amelyek esetleg
a gazdák előtt kétségesek voltak és válaszolt mind-
azokra a problémáira, amelyeket a gazdák a gyűlésen
felvetettek. Forster György elnök javaslatára a
választmány egyhangúan megszavazta a tagsági
díjak 100%-os emelését. Végül a gyűlés a meg-
alakult Dohánytermelői Országos Szövetségébe
megválasztotta a kiküldendő két tagot, valamint
a körzeti bizottságba öt tagot.

A köztenyésztés és állami akciók részére vásárolt
tenyésztőanyagok beszállítása a beszállítási kötele-
zettség teljesítésébe. A „Köztelek” egyik legutóbbi
számában ismerttük a 6000/1942. M. E. számú
rendelet alapján kibocsátott 100,800/1943. K. M.
rendeletet, amely intézkedik a köztenyésztés céljaira
eladott apaállatok (bika, kan, kos) és az állami
akciók részére vásárolt tenyésztőanyagok (tenyész-
tehének, üszők, üszőborjúk, tenyészokocák, koca-
süldők, tenyészokocák, anyajuhok és jerekbárányok)
után megállapított búaegységére nézve. A beszáll-
gatásnál követendő eljárást a közellátásügyi
miniszter 118,900/1943. számú rendelete alapján a
földművelésügyi minisztérium a következőképpen
írta elő: a tenyészállatokat vásárló szervek, a vár-
megyei (városi) és közigazgatási kirendeltség és a
m. kir. gazdasági felügyelőségek, a minisztérium
vezetése alatt álló és az állattenyésztési osztály
megbízásából az állami tenyészállatkiosztásban
közreműködő állattenyésztési szervezetek a vásárl-
lásnál úgynevezett beszállítási igazolványt állítanak

ki. A beszállítási igazolványt két példányban kell
kiállítani, az egyik példányt az állat átvételkor az
eladónak kell átadni, aki azzal saját nyilvántartó
hatóságánál a beszállítást végezteti. Az állami akciók
során kiosztott tenyészállatok juttatásában részesülő
gazdálkodó beszállítási kötelezettségét a fenti ren-
delet értelmében megfelelően növelni kell. Ezért a
tenyészállat kiosztását végző szervezet köteles az
állat átadásakor a juttatásban részesülő gazdálkodó
gazdakönyvének 13. táblázatába bejegyezni a kiadott
tenyészállat nemét, ivarát, marhalevelének szá-
mát, súlyát és az annak megfelelően megállapított
búaegység számát.

Az ipari növénytermelők olajipari abraktermé-
mánya helyett korpát kaphatnak. Az ipari növényeket
termelési szerződéssel termelő gazdák számára a
kormány jelentős mennyiségű olajmagdarát, ille ve
olajpogácsát juttat vissza. A növényi olajgyárak
azonban, amelyek az olajosmagvak egész évi fel-
dolgozására vannak berendezkedve, az olajipari
abraktakarmányokat nem tudják teljes mennyisé-
gükben már a tél folyamán visszajuttatni a gazdál-
kodókhoz, holott az abraktakarmányokra a gazdák-
nak leginkább ekkor van szükségük. A szerződéses
olajmagtermelők abraktakarmányáradóságának
gyorsabb kielégítése érdekében most a közellátás-
ügyi miniszter korlátolt mennyiségben korpát
bocsátott a földművelésügyi miniszter rendelkezé-
zésére, amelyet a gazdák a Magyar Mezőgazdák
Szövetsége útján olajipari abraktakarmányáradó-
ságuk helyett megkaphatnának. A korpacsere
tekintetében a Futura körlevélben tájékoztatja az
érdekelteket szerződéses termelő gazdákat. A gazdákra
nézve természetesen nem kötelező, hogy abrak-
takarmányáradóságuk helyett korpát fogadjanak
el. A csere tehát csak azoknál az önként jelentkező
gazdáknál lehetséges, akik állataik etetésére jobban
szeretik a korpát használni, vagy ezt jobban tudják
értékesíteni, mint az olajipari abraktakarmányokat
és ezért inkább elfogadják a korpát a legközelebbi
hetekben, mint az olajipari abraktakarmányokat a
tél végén, vagy a tavasz folyamán. Illetékes helyről
felhívják a gazdaközönség figyelmét erre a csere-
akcióra azzal, hogy az erre önként jelentkező gazdák
hatósági áron ugyanolyan mennyiségű korpát fognak
kapni, mint amilyen mennyiségű olajipari abrak-
takarmányra volna igényük a beszállított olajos-
magvak után. A korpakészlet rendelkezésre áll; a
jelentkezés után, amíg a rendelkezésre álló készlet
lehetővé teszi, nyomban ki lehet szolgáltatni a
gazdáknak a korpát, szemben az olajipari abrak-
takarmányokkal, amelyeket csak fokozatosan, az
olajosmagvak feldolgozásának üteme szerint lehet a
gazdaközönség rendelkezésére bocsátani.

A magyar belvízmentesítés és öntözés fejlődése.
A magyar mezőgazdasági többtermelés érdekében
folyó nagy magyar munka egy jelentős állomásához
ért. A Duna-Tiszaköze belvízmentesítésének és
öntözésének korszerű megoldása nagymennyiségű
víznek gépi úton a soroksári Dunába való beeme-
lése útján oldható meg. A földművelésügyi kormány-
zat egy egészen nagyteljesítményű, másodpercen-
ként 6000-7000 liter víz felemelésére alkalmas
szivattyútelepet építtetett Dömsöd község határá-
ban, amely hivatva van több százezer hold mező-
gazdasági termelést a belvízkároktól megóvni és az
öntözési lehetőséget nagy területen biztosítani.
E szivattyútelep teljes eredményű üzemi próbája
most történt meg, amelyen megjelentek a föld-
művelésügyi minisztérium képviselőiben a vízügyi
műszaki főosztály főnöke, Bauer Sándor miniszteri
tanácsos, Hallóssy Ferenc és Matyasovszky László
miniszteri osztálytanácsosok, a M. Kir. Öntözés-
ügyi Hivatal részéről Sikó Attila műszaki tanácsos,
az ármentesítő társulatok képviselőiben Lufkovics
Brunó és Reichenbach László igazgató-főmérnökök.
A telep gépi berendezésének tervezője és építője
aknaszlatinai György István okl. gépészmérnök rész-
letes előadásban ismertette azokat a nagy előnyöket,
amelyeket az új, szivattyúegységeknél három
motoros meghajtású szivattyútelep az eddig épült,
hasonló célt szolgáló berendezésekkel szemben
jelent. Az egybegyűltek megállapították, hogy ez
a szivattyútelep nemcsak a Duna-Tiszaközének bel-
vízmentesítését és öntözését fogja eredményesen szol-
gálni, hanem az új gépészeti megoldás eddig meg-
oldhatatlannak látszó belvízmentesítési és öntözési
feladatok korszerű, kis befektetéssel való gyors meg-
oldására ad példát.

Az első gazdasági előjáról továbbképző tan-
folyam vizsgálja Mátészalkán. Ünneplés keret-
között folyt le október 31-én Mátészalkán a téli
gazdasági iskolában a szatmárvármegyei gazdasági
előjárók továbbképzőtanfolyamának záróvizsgálja.
A vizsgán nemes Craus Jenő kerületi m. kir. gazdaság
főfelügyelő elnökölt. Az ünneplésen jelen voltak
vitéz Domahidy Sándor vármegyei m. kir. gazdasági
főfelügyelő, Bakó István vármegyei gazdasági fel-
ügyelőhelyettes, Madarassy István dr. főszolga-
bíró, Tóth Ferenc, Szilágyi Sándor, Mándy Zoltán,
Pótor Pál és Pongrácz István (járás n. l.). 1943. 10. 31.

felügyelők. A tanfolyam vezetője Sulyok Balázs, a mátészalkai m. kir. téli gazdasági iskola igazgatója volt. A berendelt 30 hallgató tanubizonyosságot tett arról, hogy az alig egy éve megindult fiatal intézmény sok sikert könyvelhet el és a hallgatók vizsgálófeltevésekkel megmutatták, hogy a gazdasági előjárói munkakört felsőbb hatóságuk jó kezekre bízta.

November 7-én nyílik meg az érsekújvári mezőgazdasági kiállítás. A Kisalföldi Mezőgazdasági Kamara és a Nyitra-Pozsonyvármegyei Gazdasági Egyesület, az Érsekújvári Gazdakör és a vármegye területén működő gazdatársadalmi és érdekképviseleti szervek bevonásával november 7-én mezőgazdasági kiállítást rendez Érsekújvárott, a városi köznevelődési házban. A mezőgazdasági kiállítást 7-én délelőtt 10 órakor Ráczka Károly, a Kisalföldi Mezőgazdasági Kamara elnöke nyitja meg. Délelőtt 1/2 12 órakor az Érsekújvári Gazdakör tart díszközgyűlést 25 éves fennállása alkalmából a vármegyei háza tanácstermében.

Pályázati hirdetmény állatorvosi gyakornoki állásokra. A földművelésügyi miniszter a hivatalos lap október 30-i számában pályázati hirdetményt közöl 1944 január 1-én betöltendő több ideiglenes minőségű m. kir. állatorvos-gyakornoki állásra. A kérvényeket a földművelésügyi miniszterhez címezve november 30-áig kell beadni.

Borzderes bikavásár Téesén. A Máramarosvármegyei Állattenyésztő Egyesület a Kárpátvidéki Állattenyésztő Egyesületek Szövetségével és a vármegyei gazdasági felügyelőséggel karöltve, október 28-án Téesén díjazással egybekötött borzderes növendékbikavásárt rendezett. A vásárra 68 növendékbikát hajtottak fel a gazdák. A bemutatott állomány fajtajellegre és testalkatra nézve általában kedvező képet nyújtott, az állatok legnagyobb részénél azonban a túlzott istállózás és a hiányos mozgás következtében különösen a lábállás kifogásolható volt. Éppen ezért a bírálóbizottság a jelenlevő gazdákat a helyes felnevelési módszerek alkalmazására kiktatta. A díjazás során eladtak 36 bikát 2000—3700 pengő közötti áron.

A magyaróvári Mezőgazdasági Főiskola Ifjúságának gazdasági egylete most tartotta évnyló közgyűlést Világhy Károly tanárelnök jelenlétében. A megválasztott vezetők közül az 1943/44. tanévre a tisztikar a következők: ifjúsági elnök Farkas Ferenc, alelnök v. Szabó-Kozár János, pénztáros Bacsa Pál, főkönyvtáros Steinwendl József, főjegyző Heckenast József, vizsgáló elnök Waldboth János báró, külügyi megbízott Szabó Zoltán, gazda Kotra Dezső. A választások lezajlása után a gyűlés időszere ifjúsági kérdésekkel foglalkozott. Ezután Világhy Károly tanárelnök bejelentette, hogy nagy elfoglaltsága miatt kénytelen az immár 17 év óta viselt tanárelnöki tisztségtől megválni. Búcsúbeszédében szorgalmazta és a törvények tiszteletére intette az ifjúságot. Farkas Ferenc ifjúsági elnök arra kérte a búcsúzó tanárelnököt, hogy támogassa továbbra is az ifjúságot olyan szeretettel, mint eddig. Végül az egylet háláját és köszönetét fejezte ki a 17 évi gondos vezetésért. A közgyűlés közfelkiáltással Dudits Dénes dr. Lískolai tanárt hívta meg a tanárelnöki tisztségre.

Aranykalászos gazdaavatás Jánoshalmán. A jánoshalmi m. kir. téli gazdasági iskola október 24-én tartotta igen szép számú helybeli és vidéki gazdaközönség élénk érdeklődésével kísért tizedik aranykalászos gazdaavatás ünnepségét és termelési versenykiállítását Medveczky Károly m. kir. gazdasági főtanácsos, vizsgabiztos elnöklésével. A záróünnepélyen képviseltette magát a jánoshalmi járás és község vezetősége, valamint számos helyi és vidéki egyesület is. A vizsgabiztos megnyitó után az Ifjúsági Önképző Gazdakör tartotta meg díszgyűlését. Ezután a vizsgabiztos buzdító szavak kíséretében átnyújtotta Vavró Péter régebben végzett aranykalászos gazdának a földművelésügyi minisztérium ajándékát, egy értékes szakkönyvet és pénztálcát, majd kiosztotta a termelési versenykiállítás jutalomtárgyait. Az I. díjat Kovács Máté nyerte. Végül 23 ifjú gazdát avatott aranykalászos gazdává a vizsgabiztos, akikhez Almásy Imre földbirtokos, mezőgazdasági bizottsági elnök intézett buzdító szavakat.

Felvétel a kertmunkásképző iskolába. A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara „Purgly Emil” mintagyümölcsös és gyümölcstermelési kísérleti telepén a földművelésügyi minisztérium támogatásával létesített kertmunkásképző iskolában 30 kertmunkástanuló felvételére pályázatot hirdet. Az iskola célja, hogy elméleti, de különösen gyakorlati kiképzést nyújtson a tanuló kertmunkásoknak, akik a gyümölcstermelés, a helyes faápolás és védekezés, továbbá a szőlőtermelés terén teljes szakértelmet nyernek. A növendékeket a zöldségtermelés, szőlőművelés általában a többi kertészeti munkában is kiképezik. Az iskola tartalma 2 év. A végzett kertmunkás tanulókat „képesített

kertmunkás” cím illeti meg. A növendékek részére lakást, fűtést, világítást, mosást és élelmezést a kamara ingyen nyújtja, ezenkívül a növendékek havil 15 pengő zsebpénzt kapnak. Beltrátsági díj 20 pengő. Az okmányokkal felszerelt kérvények a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamarához (Kecskemét, Rákóczi-út 17—19. sz.) 1943. december 31-ig nyújthatók be. Bővebb felvilágosítást a kamara ad.

Tej- és vajpiaei szemle. Hazánkban az üzemeken keresztül forgalombahozott tej mennyisége az előbbi hetivel szemben nem csökkent, sőt jelentéktelen mennyiségben emelkedett. Az emelkedés a budapesti fogyasztási tejnél állott elő, ezzel szemben a feldolgozásra és a vidéki városok ellátására szolgáló tej mennyisége valamivel apadt. Úgy látszik, hogy a vállalatok vidéki ipartelepeikről Budapest feljuttatására nagyobb mennyiségű tejet irányítottak fel, mint az előbbi hetekben. A múlt év ugyanezen időszakának tejforgalmát az elmúlt heti körülbelül 20%-kal haladta meg. Németországban az idényszerű apadás folytatódik mind a fogyasztói, mind a feldolgozó vonalon. A csökkenés mérvé azonban semmivel sem több, mint rendes időkben szokott lenni. Németországban a tejtermékekből megfelelő tartalékok vannak és így a közellátás nem szenved hiányt. Európa többi tejtermelő államában a helyzet szintén változatlan, mindenütt jelentkezik az időszakos csökkenés mind a termelésben, mind a forgalomban.

A lovasárló bizottságok ülterve. A Lovertékesítő Szövetkezet közlése szerint a német szarvaslovasárló bizottság november 12-én 9 órakor Békéscsabán, 14-én 9 órakor Nyíregyházán, 15-én 9 órakor Hajdúböszörményben, 16-án 9 órakor Szatmárnémetiben, 17-én 9 órakor Hajdúnánásán, 18-án 8 órakor Tiszafüreden, 19-én 8 órakor Hevesen vásárol. Kizárólag „N” és „V” osztályozású lovak vásárolhatók.

Hibajelentés. „A tulajdonságok viszonyossága szójababnál” című, a „Köztelek” ezévi 44. számában megjelent cikkben, a 932. oldal harmadik hasábjában, a felülről számított második csoportosításban 381% nyers fehérje helyett 281% olvazandó.

Gazdasági állás- és munkaközvetítés. A M. Kir. Országos Gazdasági Munkaközvetítő Hivatal közli: Ha a munkaadó a hetenkint közzetadott nyilatvánnyal szereplő munkáért kivétel nélkül elszereződött, levélben vagy személyesen, illetve megbízottján útján éjlen értekezésre a meghirdetett munkáért. Ha viszont a munkaadó az illetékes vármegyei vagy közigazgatási kirendeltségi m. kir. gazdasági felügyelőséget, mint vármegyei vagy közigazgatási kirendeltségi gazdasági munkaközvetítő hivatal kívánja a lezáródtatás megkönnyítésére, úgy a szerződést 3 példányban kiállítva küldje az illetékes vármegyei vagy közigazgatási kirendeltségi gazdasági munkaközvetítő hivatalhoz. A szerződést különben a községi eljárással látta-moztatni kell és a szerződést egy olyan záradékkal kell ellátni, hogy a munkaadó a szerződés teljesítésével az illetékes gazdasági munkaközvetítő hivatal bízta meg. Munkást keresnek a következők: Fejér vm.: Halász Sándor bérgazdasága (Adony), cukorrépa és tengeriszedéshez 40 munkást. Komárom vm.: Baráth József ref. telek (Gyermely), egy mindenre kocsist keres, aki akár bentkocsos, akár konvenciósi lehetne. Nógrád vm.: Báthory-Hüttner János dr. rózsalmási gazdasága azonnali belépésre keres 2 gazdasági család. Munkát keres: Somogy vm.: Bertha József (Kaposvár, Korona-vendéglo) gazdaságban mint belső inas, parádés kocsis, vagy mint lovasz munkát vállal.

Közgazdasági és pénzügyi hírek.

A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű Részvénytársaság október 30-án tartotta Zichy János gróf dr. v. b. t. t. elnöke alatt 62. rendezévi közgyűlést, amely az 1942/43. üzletév zárszámadásait, valamint az ezzel összefüggő összes javaslatokat egyhangúan elfogadta és az igazgatóság, valamint a felügyelőbizottság részére a felmentvényt megadta. A közgyűlés a társulat különböző segélyalapjaira, közjótékonyági és közcélokra összesen 250,000 P adományt szavazott meg. A részvényenkénti 5 P osztalék folyó évi november 3-tól kerül kifizetésre. A közgyűlés a felügyelőbizottságba új tagul Raisz György dr.-t választotta meg.

NYILTTÉR.

(E rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

SZÍVÓGÁZMOTOROK
CSUTKA- és FA-
TÜZELÉSRE.
MOTOR-ÉS GÉPGYÁR
ZOLNAY, MARTOS és HERZ
Bpest, XIV., Erzsébet királyné-útja 37.

A Most jelent meg!
SZARVASMARHA
TENYÉSZTÉSE

Függelékben:

A BIVÁLY
TENYÉSZTÉSE

64 KÉPPEL.

Dr. SCHANDL JÓZSEF
egy. ny. n. tanár.

ÁRA: 20—PENGŐ.

Kapható a "PÁTRIA" Irod. Vállalat és Nyomdai Rt.-nél Budapest, IX., Csillóut 25. Az összeg előzetes beküldése mellett portmentes szállítás, utánvételre való portot felszámítjuk.

TŐZSDE és KERESKEDELEM.

A gabona- és terménypiac helyzete.

Az árutőzsde kenyérmagpiaca eseménytelen. A főtermények közül csak kukoricát szolgáltatott be részben csöves, részben morzsolt állapotban az új, novemberi ártvételi áron. Az árpa és a zab értékesítési ideje is tulajdonképpen már befejeződött.

A termény- és magpiac forgalma ugyancsak csekély volt. A hüvelyesek közül Viktória- és expresszborsó főként a Dunántúlon adtak el a Hüvelyesforgalmi Központ jogosított kereskedői útján tételeket, míg fehér babból több kocsiakományt a Kisalföld vidékéről és dunai állomásokról szolgáltatott be egyes gazdaságok búzapontjövírás mellett. Tavaszai búkkönyvből mérsékelt volt az árukiadás, mindössze néhány tételt került a piacra elsősorban a Tiszavidékről. A csillagfűrt-be-szolgáltatás zavartalanul folyik főként a Nyírségben, ahol az ideai termés mennyiségileg jó közepesnek, minőség szempontjából pedig elsőrendűnek mondható. Nyers lucernamagból folyamatos a kínálat, a piacra kerülő tételek tisztaság szempontjából olyan kiválóak, amilyenre hosszú évek óta nem volt példa.

A különféle termények piacán az elmúlt hetek mozgalmassága után csendes volt a forgalom. Hullott al-mában végéhez közeledik az értékesítési ideje a készletek csekélyesége folytán, az irányzat azonban továbbra is szilárd volt, mert a konzervgyárak kereslete igen élénk. Erdélyi állomásokról 67—68 pengővel is adtak el egy-egy kocsiakományt feladóállomásokon. Ezek az árak az ideje legmagasabb jegyzései. A héjas dióból piacra kerülő tételek most már nem az árutőzsdén át kerülnek forgalomba, hanem közvetlenül a vidéki termelőhelyeken vásárolják meg és úgy kerülnek a nagyobb mennyiségű és a fogyasztóközönséghez, illetve a feldolgozó iparhoz. A feltűnően élénk kereslet folytán az irányzat ebben a cikkben is igen szilárd és a dunántúli származású áru 670—680, az erdélyi és tarpai díó 700—710 pengő feladóállomáson. Sárgarépbán a kínálat megélénkült a Kisalföld vidékéről és kocsiakományszámra küldenek tételeket elsősorban Budapestre eladatlanul is. Egyelőre csak a fővárosi szükséglet részére végeztek fedező vásárlásokat gyengén tartott irányzat mellett, a zöldségárító üzemek még nem vásárolnak. Feladóállomási ára változatlanul 20—21 pengő között változik. Karottában ugyancsak csendes a forgalom, változatlan áron. Zellergyökérből elkelt néhány tétel 62—63 pengős áron dunántúli állomásról. A takarmánycukorrépa ára tiszavidéki állomási felajánlással 5 pengő volt. Tölgymakkban a forgalom élénkült. Egészen elsőrendű minőségű, szép, szilvanagságú árut is ajánlottak e héten, amelyért 48—49 pengőt fizettek métermázsánként feladóállomáson. A minta nélküli közepes áru 41—43 pengő. Vadgesztenyében csendes az üzletmenet és a gyárak csak nyomott áron hajlandók megvásárolni a piacra kerülő tételeket. Rendeltetési állomásokon 22—26 pengőt fizetnek, mert egy-

időre ellátást elsősorban a...
Az európai...
bukaresti...
rekorderedmén...
olyan jól Rom...
termésárvétel...
legsúlyosabb...
más terményfe...
hogy a kontin...
gyalásokat a...
desen Svájcba...
ben pamut-és...
folyamatban...
ság, illetve ke...
mény, hogy...
Európa észak...
Finnországgal...
a román-finn...
ben, Finnorszá...
mániának, ar...
olaj szállítási...
sabb kivételi...
metország fel...
gyalások éppe...
német részről...
számszerű ere...
gabonaexporto...
terület 3 millió...
hektár. A hiv...
bázistermés 109...
körök egybeha...
megállapítás...
nél jóval több...
mult évi ered...
amelyből 60,000...
így csak 30,000...
szára. Igaz, hog...
ket és hosszú...
tek a románok...
most 150,000 va...
tómarszükséglet...
80,000 vagon b...
delkezésre. Em...
més, amelyből...
földi szükség...
vagon lencse...
szójabab, 8000...
burgonyatermé...
tása, nemkülö...
ket okoz a ro...
szereplősége...
lom adataira...
zet által bek...
forgalom 133...
„szalmazások...
napfényre. Leg...
a gazdasági...
műek és olaj...
vételéhez 80...
a pénzügyi...
1941-ben alapi...
megszüntette...
malomiparnak...
délvezte, hogy...
nek az átvéte...
az árut, csak...
a készleteket...
országban nov...
árvételi ára...
—körzet szer...
ményárpác 10...
kint. A beszá...
nul folyamati...
ban a kukoric...
cember végéig...
százalékos viz...
külön térítés...
vényben. Tör...
Istanbul, An...
ban a gabona...
beszolgáltatás...
termelők besz...
országban má...
més gabonaár...
mesterület fo...
hőségben (77...
határidőre be...
rint 50—75 pé...
felár tehát a...
tezi ki.

időre ellátták magukat elegendő készáruval. E héten elsősorban a Dunántúlról volt élénkebb a kínálat.

Az európai gabonapiaci beszámoló egyik érdekessége — bukaresti jelentés szerint — az ideai román termés rekorderedménye. Emberemlékezet óta nem sikerült olyan jól Románia gabonatermése, mint 1943-ban és a termésátvétel pénzügyi lebonyolítása a kormány egyik legsúlyosabb megoldásra váró feladata. Olyan hatalmas terményfeleslegekkel rendelkezik az idén Románia, hogy a kontinens számos országával indított tárgyalásokat a készletek tehermentesítése céljából. Rövidesen Svájcba utazik egy bizottság, amely búza ellenében pamut- és selyemimportot köt le. Svédországgal is folyamatban vannak a tárgyalások, de a nagy távolság, illetve kedvezőtlen összeköttetés miatt kevés a remény, hogy a mai viszonyok között a román gabona Európa északi csücskébe oljsson. Hasonló a helyzet Finnországgal is, jóllehet még augusztusban létrejött a román-finn árucseré-egyezmény 1500 millió lei összegben. Finnország papírt, cellulózt és prémot szállít Romániának, amelynek ellenében búza, olajpogácsa és olaj szállítására vállalkoztak a románok. A legfontosabb kiviteli tevékenysége Romániának azonban Németország felé irányul. A kereskedelempolitikai tárgyalások éppen most vannak folyamatban, amelyeket német részről Clodius dr. követ vezet. Az ideai termés számszerű eredményei alapján vállalnak a románok gabonaexportot Németország felé. A búzával bevetett terület 3 millió hektár, a rozsszal bevetett terület 236.000 hektár. A hivatalos becslés szerint a hektáronkénti búzatermés 1000 kg, tehát összesen 300.000 vagon. Szakörök egybehangzó véleménye szerint azonban ez a megállapítás rendkívül óvatos és ennél a mennyiség-nél jóval több búza termelt az idén Romániában. A múlt évi eredmény nem volt több 90.000 vagonnál, amelyből 60.000 vagon telt ki a vetőmagszükséglet és így csak 30.000 vagon maradt a belföldi szükséglet részére. Igaz, hogy csak szűken tudták fedezni az igényeket és hosszú ideig kukoricaliszttel kevert kenyert ettek a románok. A hadsereg és a lakosság étellemezésére most 160.000 vagon vesznek számításba, úgyhogy a vetőmagszükséglet leszámításával még mindig több mint 80.000 vagon búza és 25.000 vagon rozsfelület áll rendelkezésre. Emellett legalább 40.000 vagon a borsótermés, amelyből legjobb esetben 6000 vagon tesz ki a belföldi szükségletet. A fehér babtermés 18.000 vagon, 2500 vagon lencse, 50.000 vagon napraforgómag, 6000 vagon szójabab, 8000 vagon repace és 300.000 vagon tesz ki a burgonyatermés. A termésátvétel pénzügyi lebonyolítása, nemkülönben a tárolás kérdése óriási nehézségeket okoz a román gazdasági életben, amelynek tökérségénysége közismert. Egy pillantás a bankjegyforgalom adataira, mindenkit meggyőzhet a rendkívüli helyzet által bekövetkezett zavarokról. A román bankjegyforgalom 133 milliárd lei, amelyből 40-50 milliárd a „szalmazsákokban” fekszik és hosszú idő óta nem kerül napfényre. Legjobb esetben tehát 90 milliárd lei forog a gazdasági életben, ugyanakkor pedig a gabonaművek és olajosmagvak, továbbá a gyümölcs és bor átvételéhez 80 milliárd lei szükséges. A román kormány a pénzügyi helyzet nehézségeire való tekintettel az 1941-ben alapított állami gabonamonopóliumot részben megszüntette, illetve a gabonakereskedelemnek és a malomiparnak a kenyérmagvak vásárlását újból engedélyezte, hogy azok saját tőkájukkal is közreműködjenek az átvételben. Azok az intézetek, amelyek átvesszik az árut, csak 1944 március elseje után hozhatják piacra a készleteket. Adót is lehet gabonával fizetni. Németországban november elsejétől kezdve a gabonaművek átvételi ára emelkedett. A búzáé 2 márkával magasabb — körzet szerint — 202-224, a rozszé 187-209, a takarmányárpáé 160-180 és a zabé 156-179 márka 100 kg-ként. A beszállítások minden országgrészben zavartalanul folyamatban vannak. A cseh-morva protektorátusban a kukorica átvételi ára november végéig 127, december végéig 136 korona. Bulgáriában a kukoricát 15 százalékos víztartalommal 460 léváért veszik át 200 léva külön térítés mellett, amely 1944 március 1-ig lesz érvényben. Törökországban — ankarai jelentés szerint — Istanbul, Ankara és Izmir kivételével az egész országban a gabonaforgalmat újból szabaddá tették, miután a beszállításra kötelezett kenyérmagmennyiséget a termelők beszállították az állami raktárakba. Spanyolországban már most megállapították az 1944/45. évi termés gabonaátvételi árát. A kormány törekvése a termésterület fokozása. A jövő évi búza ára szokványosságban (77 kg, 3% keverékkel) 84 pezeta, amelyhez a határidőre beszállítandó kenyérmagnál minőség szerint 50-75 pezeta külön térítést adnak 100 kg-ként. A felár tehát a búza átvételi árának 60-85 százalékát teszi ki.

FUTURA

RAKTÁR ÉS SZÁRÍTÓÜZEMI-OSZTÁLY
Velőmagtisztítás, gabona, fenyő és olajosmagvak szárítása.

MAGTERMELÉSI-OSZTÁLY
Édescsillagfűrt, fagyósok és babok, konyhakerti és virágmagvak szerződéses termelődésével foglalkozik.

MAG-OSZTÁLY
Takarmány-magvakat, hulladékot, fűmagvakat vásárol és elad, termelési szerződéseket köt.

GYAPJU-OSZTÁLY
Az ország gyapju termésének begyűjtését és elosztását végzi és az országos gyapjuvárosszerveket rendezi.

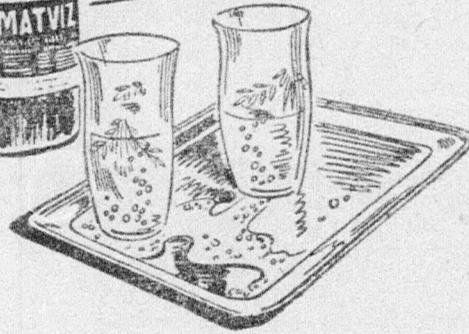
OLAJMAG-OSZTÁLY
Vásárolja az összes olajos magvakat. Szerződéses alapon, legnagyobb kedvezményrel szervezi az olajosmagvak termelését.

GABONA-OSZTÁLY
Vásárol búzát, rozst, sőt- és takarmányárpát, kukoricát, zabot, kölest és hajdinát.

TÖBB MINT 2000 KIRENDELTSÉG, FŐ- ÉS ALBIZOMÁNYOS

Ígya mindennap és másnak is ajánlja mert a „HARMATVIZ” az egészség forrása

A tengerentúli gabonapiaci eseménye, hogy az Eszak-amerikai Egyesült Államok Buenos-Airesben lekötötték 15.839 tonna argentin búzát és tárgyalások folynak továbbá 40.000 tonna átvételére. Washingtonban a szövetségesek lekötötték Argentina teljes étolajfeleslegét. Buenos-Airesben most egy spanyol gazdasági küldöttség tárgyal, hogy az augusztus 6-i kukoricakiviteli tilalom előtt vásárolt tételre egy részére pótlóan megszerezze a kiviteli engedélyt. Az argentin kormány 15.000 tonna kukorica vagy dara kiszállítását szorgalmazza. Az argentinai gabonahivatal a lenmag exportjegyzését 150 pezoval leszállította, úgyhogy az új kiviteli árak a következők: Necochea kikötő 2750, Bahia Blanca, Mar del Plata, Santa Fé és Diamante 2800, Rosario 2850 pezo.

A tengerentúli terményföldárak árfolyamai: Chicago-ban a búza decemberre 155, májusra 153, a rozs decemberre és májusra 113, a zab decemberre 76, májusra 73, a

kukorica decemberre 101 cent bushelenként. A winniepei gabonahatáridős piacon a rozst októberre 111, decemberre 110, a zabot októberre és decemberre 51, az árpát októberre és decemberre 64 centtel kötötték.

Állatpiaci szemle.

A budapesti vágómarhapiacra az elmúlt héten megfelelő számú vágómarhát hajtották fel. A vágómarhák nagyrésze még az elmaradt igénybevételből tevődik ki, azonban már az új igénybevételi eljárás folyamán képpen is nagyobb számú vágómarha érkezett a fővárosba. A közellátási minisztérium nyomatékosan felhívta a törvényhatóságok első tisztviselőit az elmaradt vágómarhamennyiség igénybevételére. Az Állatforgalmi Központ is szorgalmazza, hogy a kijelölt, de még át nem vett vágómarhákat a legsürgősebben elszállítsák, ami a gazdák érdeke is, mivel ezeket az állatokat az elszállításig még takarmányozniok kell.

meg!

RHA

ÉSE

mai R. T. mal
kuldése mellett
reiszámítjuk.

KEDELEM.

ac helyzete.

eseménytelen. A főszolgáltattak be részben az új, november 1-jei zab értékesítési tejeződött.

ma ugyancsak csak a- és expresszborból üvelesforgalmi Kötételeket, míg fehér Kisalföld vidékéről és be egyes gazdaságok a bükkönyből mérsékelten néhány tétel került a csillagfűrt-be-főként a Nyírségben, jó közepesnek, minőnek mondható. Nyersálat, a piacon kerülő olyan kiváló, amipélda.

az elmúlt hetek mozgalmat. Hullott alkészítési idény a készlet azonban továbbra gyárak kereslete igen 68 pengővel is adtak állomásokon. Ezek az zvései. A héjas dióból nem az árutörszén átvetlenül a vidéki ter-úgy kerülnek a ne-közönséghez, illetve a-élénk kereslet folytán on szállár és a dunán-erdélyi és tarpai dío Sárgrépában a kín-idekéről és kocirako-elsősorban Budapestre fővárosi szükséglet ré-akat gyengén tartott üzemek még nem vá-rozatlanul 20-21 pengő-ancsak esendes a for-ergyűkérből elkelt né-ánantúli állomásról. A-ldéki állomási felaján-ban a forgalom élén-é szép, szilvanagyságn-ért 48-49 pengőt fi-omáson. A minta ná-Adagstényében cse-ésak nyomott árakon-kerülő tételket. Ren-öt fizetnek, mart egy

A budapesti sertéspiacra továbbra is csak a hadiüzemek bérhizlalásából származó sertések érkeznek. A hizlalási tevékenységet kívánja megkönnyíteni az az intézkedés, hogy a gazdaságok egymástól takarmányt, illetve sertést vásárolhatnak beszovalgatási terhelési kötelezettség mellett. E révén azok a gazdaságok is eleget tehetnek zsrirbeszovalgatási kötelezettségüknek, amelyek erre saját termelésükből képtelenek. A takarmányvásárlási engedélyt a közellátási felügyelőségtől kell kérni, amelynek ellenében vállalnia kell a vásárlónak a beszovalgatási kötelezettség aránylagos emelését is. Ha 45 napig nem vásárolta meg a takarmányt, a vásárlási engedélyt vissza kell szolgáltatnia. A jelenlegi rendelkezések szerint árpavásárlási engedély hibába állított vagy egy hónapon belül hibába állítandó sertések részére darabonként 2 q-ra adható ki. Kukoricára vásárlási engedély csak akkor adható ki, ha az engedélyt kérő megnevezi az eladót is.

Hordórszámban a sertésállomány minden változása 8 nap alatt bejelentendő. Szállítási engedélyeket az Alattforgalmi Központ ad ki. Saját célra hizlalható sertést, azonban hús- és zsrirjét be kell szolgáltatni. Három családtag után lehet egy sertést hizlalni, többtagú családnál arányosan emelkedik a hizlalható sertések száma. A levágott sertések után beszovalgatott zsrir mennyisége a sertés súlyától függően változik; 150 kg-on felüli sertések után 10 kg zsrirt kell beszovalgatni. A most életbeléptetett rendszer igen sok hasonlóságot mutat a hazai magánháztartási hizlalási rendszerrel.

Termény- és takarmányfélék.

Gabonamérek (A Budapesti Áru- és Értéktörzs hivatalos árjegyzése.) 1943 november 4. A gabonaáraknak a június 23-án megjelent 37,000/1943. K. M. számú rendelettel (l. „Köztelek” f. évi 26. sz.) megállapított termelői árai az ország bármely feladéllomásán, 100 kg-kint, pengőben, vasúti kocsi- vagy uszlyona vagy a malom, illetve hantóló üzem raktárába az eladó költségén legalább 15 tonna-féltelhen berakott árura vonatkoznak. **Búza:** 78 kg/hl-súlyú, szokványminőségű 40—; **rozsa** (kétszeres): 71 kg/hl-súlyú, szokványminőségű 37—; **árpa:** takarmányárpa 65 kg/hl-súlyú, szokványminőségű 36—; **sórárpa,** legalább 65 kg/hl-súlyú 40—; **kopaszárpa** 50—; **zab:** 41 kg/hl-súlyú, szokványminőségű 40—; **köles** (fehér, vörös, száraz vagy japán), rostált, üszökmentes 40—; **hajdina:** legalább 60 kg/hl-súlyú, hantolatlan, szokványyszerű 40—; az 1943. évi termésű **kukoricának** a 49,700/1943. K. M. számú rendelettel megállapított termelői ára: csöves 24% víztartalmú 23-30, morzsolt 24% víztartalmú 30-50 P.

Különböző termények és vetőmagok (A Budapesti Áru- és Értéktörzs hivatalos árjegyzése.) 1943 november 4. Az 1943. évi termésű különböző mezőgazdasági terményeknek a július 1-én megjelent 40,000/1943. K. M. számú rendelettel (l. „Köztelek” f. évi 27. sz.) megállapított legmagasabb termelői árai az ország bármely feladéllomásán, 100 kg-kint, pengőben a következők: **Repce:** káposzta- vagy repce. szokványyszerű 88—; vadrepce, legalább 5% idegenkeverékkel 60—; **lenmag,** olajgyártásra, szokványyszerű 100—; **napraforgómag:** fehér, szürke, csikos, szokványyszerű, enyhén dohos 70—; **lókamag:** szokványyszerű, enyhén dohos 90—; **szójabab:** szokványyszerű 80—; **kendermag:** szokványyszerű 150—; **roszkendermag:** 96% tisztaságú és 85% csiraképes 200—; **gomborkamag:** 96% tisztaságú 70—; **mák:** kék, legalább 2% idegenanyaggal 200—; **mustár-mag:** legfeljebb 2% idegenanyaggal, fehér és fekete 100—; **köménymag és édes köménymag:** legfeljebb 2% idegenanyaggal 300—; **kardalermag:** legfeljebb 2% idegenanyaggal 100—; **borsó:** legfeljebb 2% idegenanyaggal, hantolatlan, előzsiszikkmentes, Viktória 65—, expressz 60—; **lencse:** előzsiszikkmentes, legfeljebb 5% idegenanyaggal és léhaszemmel, kisszemű 90—, középszemű 100—, nagyszemű 120—, erdőlyi lencse, természeténél előzsiszikkmentes, bármely háromszék- és udvarhelymegyefeladéllomásán 120—; **bab:** legfeljebb 2% idegenanyaggal, fehér, szokvány és gyöngy 80—, fehér, hosszú és lapos, gömbölyű és hosszú fűr, továbbá egyszerű színes 85—, tarka, vegyes és egyéb 77—; **bükköny:** 96% tisztaságú, száraz 160—, pannon 70—, tavaszi 72—; **csillagfűr:** 96% tisztaságú, édes 45—, keserű 36—; **tavaszi és őszi takarmányborsó:** 94% tisztaságú 75—; **szegezborsó:** 95% tisztaságú 50—; **lóbab:** 95% tisztaságú 64—; **lőheremag:** nyers, 90% tisztaságú, legfeljebb 1% arankatartalommal 300—, erdőlyi, nyers, előbbi százalékos 310—; **lucernamag:** nyers arankás, 90% tisztaságú, legfeljebb 1% lőhere és 1% arankatartalommal 580—; **baltalmamag:** hámozatlan, 90% tisztaságú, legfeljebb 2% vérfümagtartalommal 140—; **diborheremag:** 95% tisztaságú 200—; **fehérheremag:** 94% tisztaságú, legfeljebb 2% vérdheremag tartalommal 450—; **köménylucernamag:** 95% tisztaságú 300—; **korcs** (svéd) heremag, 94% tisztaságú 400—; **nyúlzapukamag:** 90% tisztaságú 260—; **somkórdomag:** fehér, 94% tisztaságú 240—; **szarvaskerepmag:** 94% tisztaságú 320—; **muharmag:** 95% tisztaságú 50—; **szudáni fűmag:** 95% tisztaságú és 80% csiraképes 80—; **csibeharmag:** 96% tisztaságú és 90% csiraképes, őrlás 70—, aprószemű 60—; **cirokamag:** 95% tisztaságú, seprőcirok 38—, cukorcirok 50—.

Magpiac (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete magosztályának hetijelentése.) 1943 november 5. A magpiacra a lucerna kínálata változatlanul élénk, a lőhere üzletmenete viszont a pengőben terméreményekre való tekintettel csendesebb. A bükkönykérdő főleg tavaszi bükkönyben van forgalom, bár a szépségbükköny is kielégítő mennyiségben került piacra. A takarmányrepce termése meg-

*) A közellátásiügyi minisztérium vonatkozó rendeletei értelmében a félhívonként, métermázsánként felmerülő raktározási, kezelési, biztosítási és kamatköltségtérítés összege 1943 szeptember 1-től 25 illetve 15 fillér.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete nem öncél, hanem eszköz a gazdátársadalom kezében, biztosítási érdekeinek védelmében. Kartelen kívül. (Tűz-, jég-, állat-, élet- stb. biztosítás.)

felelő s így a szükséglet bőséges fedezetre talál. A hüvelyesek közül a bab felhozatala továbbra is élénk, a borsók üzletmenete csendesebb. A lencse piaca üzlettelen.

A burgonya ára. A Belföldi Burgonyakereskedelmi Egyesület szeptember 1-től kezdve további intézkedésig a termelőknél budapesti paritásában nyári róza és Gülbaba burgonyáért q-kint 26—, ősz róza burgonyáért 25—. Ella és sarga burgonyáért q-kint 22—, Wohltmann burgonyáért 2050, Krüger-burgonyáért 1950, az ipari Ella-burgonyáért 1950, ipari Wohltmann burgonyáért 1950 az ipari Krüger-burgonyáért 18— pengőt fizet feladéllomásán, vagonba vagy hajóba rakva. Az átvételi Magyar Kir. Növénytermelési Hivatali szokványai szerint eszközlik. A fenti megállapított árba vasúti szállításkor a feladéllomás és Budapest-Nagyvásártételep távolságának megfelelően 250 km-nél közelebb fekvő állomásokon a 15 c., 250 km-nél messzebb fekvő állomásokon a 16 c. kocsiútszálly fuvardíja, a hajófuvarozásnál pedig a tényleges szállítási költség vonható le.

Szálaltakarmány- és számaárak. A július elsején megjelent 40,000/1943. K. M. számú rendelet (l. „Köztelek” f. évi 27. sz.) szerint a laza szálaltakarmányok és számalék termelői árai az ország bármely feladéllomásán vasúti kocsihoz kiszállyva q-kint a következők: la lucernaszéna 16—, la lőhereszéna 14—, la baltalmiszéna 14—, la zabosbükkönyszéna 14—, la muharszéna 12—, la rétszéna 13—, felédes rétszéna 1050, savanyú, vagy ázott rétszéna 650, la takarmányszalma 6—, la rozsalomszalma 530, egyéb egészséges szalmák 5—, la szuppszalma 11— P. Az 5 km-nél nagyobb tengelyfuvar terítést és a nyílt piac árait a rendelet részletesen szabályozza.

Állatok és állati termékek.

Vágómarha- és borjúárak. A július 2-án megjelent 36,700/1943 K. M. sz. rendelet (l. „Köztelek” f. évi 28. sz.) szerint a vágómarha és vágóborjú legmagasabb termelői ára, etetés-itatás után 8%, 5 km-nél nagyobb távolságról hajtás és nem etetés után 4%, vásári eladásnál pedig 6% súlyengedmény levonása után elősúlykg-kint a következők: I. o. ökrök és növendékmarha 220, II. o. ökrök és növendék 2—, III. o. ökrök, növendék 180, csontozni való ökrök és növendék 150, bika, I. o. 215, II. o. 195, III. o. 175, csontozni való 145, tehén, I. o. 210, II. o. 190, III. o. 170, csontozni való 140; és II. o. bivalyökrök és növendék bivaly 175, III. o. 165, csontozni való 140; I. és II. o. bivaly bika 170, III. o. 160, csontozni való 135; I. és II. o. bivaly tehén 165, III. o. 155, csontozni való 130; vágóborjú I. o. 240, II. o. 210 P. Az osztályozást a rendelet pontosan megszabja.

Vágójuh- és bányarjúárak. A július 2-án megjelent 36,700/1943 K. M. sz. rendelet (l. „Köztelek” f. évi 28. sz.) szerint a vágójuh és vágóbarány legmagasabb termelői ára (a vágómarhánál fentebb részletezett súlyengedmény levonása után) a következők: vágójuh 150, vágóbarány 160 P. elősúlykg-kint. A 30 mm-nél magasabb gyapjáról vágóállatot kg-kint 10 fillérrel nagyobb áron lehet forgalomba hozni.

Budapesti lóvásár (Budapest székesfővárosi állatvásárok és közvágóhidak igazgatóságának jelentése.) 1943 november 5. Árak: csókó 1800—2550—, könnyű kocsi 1500—2500—, igás kocsi 1000—1000—6300—, igás kocsi 1000—1150—1450—, amazár 400—650—, aláret. deli minőségű ló 130—280—, vág. ló 140—700— pengő darabonként.

Sertésárak. A július 2-án megjelent 39,200/1943. K. M. sz. rendelet (l. „Köztelek” folyó évi 28. sz.) és az azt módosító, augusztus 7-én megjelent 45,900/1943. K. M. sz. rendelet (l. „Köztelek” folyó évi 33. sz.) szerint beállítani való fiatal, egészséges, ivartalanított, orban ellen oltott, szimulánzóított elősertéseként számítható legmagasabb termelői árak, helyt gazdaság a következők: 20—25 kg-os 430, 25—30 kg-os 4—, 30—35 kg-os 382, 35—40 kg-os 370, 40—45 kg-os 360, 45—50 kg-os 337, 50—55 kg-os 318, 55—60 kg-os 303, 60—65 kg-os 290, 65—70 kg-os 279, 70—75 kg-os 270, 75—80 kg-os 266, 80—85 kg-os 263, 85 kg-nál nehezebb 260 pengő kg-kint. A 20 kg-nál könnyebb soványított darabonként 86— pengő alatt szabad meggyezése tárgya. A hiztortésekért, 12 órai kopálás után, helyt gazdaság a következő legmagasabb termelői árak számíthatók: 155 kg-nál nehezebb, la sertés ára 155 kg-ig bezárólag 290, a 155 kg feletti elősúly 4— P, 150—155 kg-os la 290, 145—150 kg-os la 285, 130—145 kg-os la 280, 115—130 kg-os la 276, 100—115 kg-os la 271, 100 kg-os és nehezebb, középmínőségű szedett 266, 80 kg-os és nehezebb sonkasülödő 271 P kg-kint. A tenyésztésre és szürmtermelésre eladott és a fentiekben fel nem sorolt sertések ára vonatkozóan a rendelet külön intézkedik.

Tenyészmárha és jármosok. (A Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő R.-T. vásári jelentése.) 1943 november 5. la belföldi jármosok és beállítani való tinó (tarka), 580—680 kg-os, 240—280, la belföldi jármosok és beállítani való tinó (tarka), 480—680 kg-os, 240—280, la fehér jármosok 240—280, 1 1/2 éves uszó 260—3— pengő kg-kint; fiatal hasas és frissfejűs tehén 2500—3800— pengő darabonként.

Baromfiárak. A július 2-án megjelent 39,000/1943. K. M. sz. rendelet szerint (l. „Köztelek” f. évi 28. sz.) az előbaromfi legmagasabb termelői ára az ország egész területén a következők: Liba 480, kacsa 470, csirke 470, tyúk 360, pulyka 420, gyöngyös 440 P kg-kint.

Tojás. A július 1-én megjelent 38,100/1943. K. M. sz. rendelet szerint a friss tyúktojás legmagasabb termelői ára az ország egész területén 420 P kg-kint.

Tej és tejtermékek. A július 1-én megjelent 38,800/1943. K. M. sz. rendelet szerint (l. „Köztelek” folyó évi 27. sz.) a legalább 3-5% zsírtartalmú teljes tej fogyasztói ára literenkint a thj. városokban 52, m. városokban 50, községekben 45, viszonteladói és piaci ára pedig 50, 48, illetve 43 fillérnél nagyobb nem lehet. Termelő fogyasztói árat csak akkor számíthat, ha házhoz szállít, egyébként csak a viszonteladói árat. Budapest és környékén a pasztörözött, vagy gümőkörmentes tehenészet tejének fogyasztói ára kánában 70, viszonteladói ára pedig 67 fillér, a közvetlenül felszállított tej pedig 68, illetve 65 fillér literenkint. A 16% zsírtartalmú tejfő fogyasztói ára ott, ahol a tej fogyasztói ára 46 fillér, vagy alacsonyabb, literenkint 190, ahol a tej 48, vagy alacsonyabb, ott 2—, ahol a tej 50, vagy alacsonyabb, ott 210, ahol a tej 52, vagy alacsonyabb, ott 220, végül 54 fillérnél magasabb tejár esetén 230 P-nél több nem lehet. Budapest és környékén 280, viszonteladói ára pedig a fentieknél 20 fillérrel alacsonyabb. A vaj legmagasabb ára: pasztörözött teavaj tömbben vagy hordóban nagykereskedőkkel szemben 930, kiskereskedőkkel szemben 940, fogyasztói ára pedig 110, pasztörözetlen, centrifugált 890, 9—, illetve 970 P kg-kint. Az elsőrendű juhgomolya legmagasabb termelői ára 420 P kg-kint. A fentiekelti eltérő árakat és az egyéb tejtermékek árait a rendelet részletesen szabályozza.

Különböfélék.

Zöldiség és gyümölcs (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) A nagyvásártételek és a vásárcsarnokokban 1943 október 25-től 30-ig jegyzett árak kint aranypergőben. **Zöldiség:** Sárgarépa, la 35—65—, 27—*, la 22—*, petrezselyem, la 50—110—, 51—*, la 44—*, Zeller, la 100—180—, zöldjével (100 darab) 20—70—, (100 csemő) 50—300—, karalábé 50—80—, zöldjével (100 drb) 15—45—; karfiol, levéllel 70—180—, tisztított, la 160—310—; vöröshagyma, la 2607, la 30—35—; fokhagyma, la 10144, középminőségű 8956, la 7984; cékla, la 50—80—; fejes káposzta, la 50—56—, la 40—50—, 34—*; kelkáposzta, 36—*, la 100—140—, la 80—100—; vöröskáposzta, la 100—200—; fejes saláta, szabadföldi (100 fej) la 20—50—; torma, nemesített, la 250—450—, la 150—250—, erős 70—150—; burgonya, Gülbaba és nyári róza 3055, ősz róza 2950, Ella és sarga 2625, Krüger 2375, Wohltmann 2480; champignon gomba, la 900—1500—, la 800—1200—; fekete retek, la 40—70—; zöld paprika 54—*, tölteni való fehér 60—180—, tölteni való zöld 40—180—, apró, hegyes 30—110—, kecskeszárva 100—160—, paradicsom: paprika, pircs 100—240—, sarga 40—100—; tök, főzni való, la 75—100—, la 60—80—; sütőtök 50—85—; paradicsom 80—150—; zöldbab, vajbab, hüvelyes, la 200—500—, kifejtett nyersbab 300—340—; sóska, szabadföldi 120—240—; paraj, tisztított 90—180—. A forgalom közepes, az árak ingadoznak. **Gyümölcs:** Alma, elsőrendű, nemes fajta, la 400—520—, la 300—400—, másodikrendű, nemes fajta, la 280—350—, la 250—280—, közönséges válogatott, la 200—280—, la 160—200—; birs-alma, la 120—320—; körte, elsőrendű, nemes fajta, la 400—600—, la 300—450—, másodikrendű nemes fajta, la 300—400—, la 250—350—, közönséges, válogatott, la 160—250—, la 140—180—; szilva, magvaval, kék, la 100—200—, muskotály 170—200—; szőlő, csemege, különleges minőségű 280—520—, la 260—450—, la 240—280—, közönséges 200—350—, fekete 220—320—; dió, héjas (kicsinyben, kg-kint) 845—13—, gesztenye, nagy 280—500—, apró 150—280—; mogyoró, héjas 400—500—; mandula, héjas 400—800—. A forgalom közepes, az árak emelkedtek.

Borpiac (A Magyar Szőlősgazdák Országos Borértékesítő Szövetkezetének jelentése.) 1943 november 3. A borárak tartottak. Új borok iránt kereslet volt az árak hektoliterenkint, telt nyire seprősen 26—28— pengő között váltakoznak. A szüret a legtöbb helyen befejeződött, kivéve a hegyvidékeket, ahol még 1—2 hétig tart. Obrok iránt a kereslet csökkent.

Szész. Az egyedüriszágnál e héten is a forgalom az összes szész-féleségekben a megállapított kereteken és változatlan áron megszűnt.

Gyümölcs-piac. Szükségességéből és szatmárgyei fókák részéről új szilvortumban élénk volt a kínálat, azonban nagyobb tételekben nem volt forgalom. Kiseb tételekben történtek eladások 32—33 pengő körüli áron. Otörkölyből is voltak ajánlatok, forgalom azonban nem alakult ki.

Országos állatvásárok. (1943 november 9-től 15-ig.) Nem egyszer megtörtént k. hely valamelyik vásári külföldiek miatt nem tartják meg. Ajánlatos ezért az illető község elöljáróságához fizetett válaszkérdést intézni, hogy tartanak-e vásárt és állatfelajátás lesz-e **November 9-én:** Barkasó, Barót, Dunaszekcső, Dunaszekcsőhely, Kémer, Krasznabétek, Marosvásárhely (6. számár, úszvír), Ógyalla, Sárnélték, Zalaegerszeg, Zseliz. **November 10-én:** Ajka, Alberti, Alsóverceke, Heves, Kovászna, Lébény, Marosvásárhely (maria és bivaly), Nagyborosnyó, Rimaszombat, Vasvár. **November 11-én:** Bükkösd, Csrna, Devecser, Diósgyőr (kisállatok), Gyoma (hasítottkémék), Győrszentmárton, Gyulakeszi, Hajdúdorog, Királyheimec, Kisbér, Kisterenyé, Kőrment, Lajoskőmárc, Veszprém, Marcaltó, Marosvásárhely (juh, kecske, sertés), Mezőkövesd, Nagyszékács, Nyirbátor, Püspökkladány, Tabald, Toponár, Tótszentmárton, Zalaszentgróf. **November 12-én:** Abaújszina, Aszód, Gyoma (lővásár), Makó. **November 13-án:** Cibakháza, Ipolyszalka, Királyháza, Szabadszállás, Szegvár, Tasnád. **November 14-én:** Budapest (országos lővásár). **November 15-én:** Aknasugatag, Fegyvernek, Felsőbálcg, Gyöngyös, Hajdúböszörmény, Halászi, Jánosháza, Jászládány, Kocsér, Lelesz, Lovászpátana, Lőrinci, Mátészalka, Nagyatád (nagyobb állatok), Nagybarád, Nagybánya, Nagyrákos, Pölöske, Rimaszecs, Remhány, Sároboárd, Siklód, Solt, Sopron, Székelykeresztúr, Szekszárd, Szigetvár, Tápószecső, Taracköz, Tiszaszentlirne, Tornaalja.

A * alatt jelzett árak 1943 október 28-tól érvényesek.

Gazdaérdekeket szolgál, ha biztosításait a Gazdák Biztosító Szövetkezeténél adja fel. Gazdák alapították, gazdák vezetik! Kartelen kívül. (Tűz-, jég-, állat-, élet- stb. biztosítás.)

Biztos eredménnyel hirdet a „KÖZTELEK”-ben

HA alkalmazottat keres, állást keres, eladni, venni, bérbeadni, vagy bérelni óhajt.

Kisérrelje meg!

VFOLYAM.

K. M. sz. rendelete
ára az ország egész
8,800/1943 K. M. sz.
legalább 3-5% zsir-
thj. városokban 52.
pól és piaci ára pedig
Termelő fogyasztói
bként csak a viszont-
örözött, vagy güm-
annában 70, viszont-
állított tej pedig 68,
tejjel fogyasztói ára
csenyobb, literenkén
ahol a tej 50, vagy
nyabb, ott 2-20, végül
bb nem lehet, Buda-
pedig a lentieknél 20
pasztörözött teval
mben 9-30, kiskere-
1-10, pasztörözellen,
előrendű juhgomolya
ntiektoi eltérő árakat
zletesen szabályozza

vásárlógétségének
kkben 1943 október
ben. Zöldsz: Sárga-
szelyem, la 50-
180-; zöldjével 100
aralábé 50-80-
véllel 70-160-
07, la 30-35-
la 79-84; cékla, la
la 40-50-
la 80-100-
szabadföldi (100 fej)
-450-; la 150-
és nyári róza 30-55,
75, Wehlmann 24-80;
0-1200-; fekete
ni való fehér 60-
negyes 30-110-
ka, piros 160-
la 75-100-; la
sem 80-150-;
kifejtett nyersbab
-; paraj, tisztított
gádoznak. Gyümölcs:
la 300-400-
la 250-280-
160-200-; birs-
mesfajta, la 400-
festőfajta, la 300-
gatóit, la 160-
0, kék, la 100-
ege, különleges min-
10-280-; közö-
tő, héjas (kicsinyben,
500-; apró 150-
tula, fejás 400-
ek.

Borértékesítő Szövet-
k tartották. Új borok
nt, telt nyitva seprősen
áret a legutóbb helyen
1-2 hélig tart. Obo-
alom az összes szesz-
zatlanárakon mozgótt
megyei fődék részéről
n nagyobb tételekben
elzárók: 2-3 pengő
orgalm azonban nem

15-ig.) Nem egyszer
kk miatt nem tartják
gál: a fizetett választás
állatfajtás lesz-e
cső, Dunaszéki hely,
már, (szvrt), Ógyalla,
Ajka, Alberti, Alsó-
hely (marla és bivaly),
ber 17-én: Bükköd,
ma (hasítottkéműk),
Királyhelme, Kisbér,
rém, Marcaltó, Maros-
gyzszakáci, Nyirbátor,
márton, Zalaszentgrót,
vóvásár), Makó, Novem-
za, Szabadszállás, Szeg-
agos lóvásár). Novem-
g, Gyöngyös, Hajdú-
Kocsér, Lelesz, Lovász-
b állatok), Nagybárd,
Romhány, Sárospatak,
árd, Szigetvár, Tápó-

l érvényesek.
tásait a Gazdák
Gazdák alap-
telea kívül.
biztosítás.)

MELEG KÖTÖTT KABÁTOK női P 41-98-tól férfi P 53-03-tól
FUTÓSZÖNYEGEK TAKARÓK minden minőségben.

Aranytex Budapest, IX., Horthy utván-körút II (vrti Várműz-körút)

Telepfelügyelőt keres

nagyobb ipari hízlalda. Kellő referenciával, fizetési-igénnyel ellátott sajátkezűleg írt ajánlatot kérek a kiadóhivatalba megküldeni Vidéki nagy város 7840-igeligére. 8740

FELHÍVÁS

olajosmagvak szerződéses termesztésére!

Az alább felsorolt olajosmagvak termesztésére, előnyös feltételek mellett, minden nagyságú területre, szerződést kötök.

Termeltetek magra: rep.ét, rostent, kenderit, napraforgót, olajozónt, tököt, mákot, gomborkát, stb.

Kedvezmények: jelenlős exportjutalék, műtrágya- és pogácsajuttatás.

December 15-ig kötött szerződések külön prémiumot élveznek. Vetőmagot kölcsön adom.

PÖHL HENRIK magtermelő, Budapest, IV., Váci-u. 50/58. Telefon: 181-453, 387-174. 8739

Diófa, suháng és koronás SORFÁNYÁSA

Vadgesztenye, Platánlevelű juhás, Égerfa, Zöldjuhar, Jegenye, Kanadai nyár, Közönséges akác, Kis- és nagylevelű hársfa, Többéves erős tölgyta, Fenyők, Örökzöldek és Díszcserjék, Gleditsia, Japán akác, Aranyfűz. Mindenfajta gyümölcsfák.

Tolnai Faiskola, Tolna G-ray-utca 40/l. Telefonszáma: 120.

Ültessenogyorót!

Szereti a szellőstékvésű helyeket, télen nem fagy meg, nagyon igénytelen, gyorsan nő, korán terem és sokat.

Kérjen árjegyzéket! 8736

Hosszú gyakorlattal rendelkező, az intenzív, modern gazdálkodást jól ismerő, erélyes, megbízható, koránkélő, öskeresztény

intézőt

keresünk legkésőbb 1944 február-márciusi belépésre 1500 holdas, anyagiakkal, instrukcióval jól ellátott fejlődő tiszamenti birtok (marha- és sertéshizlalás, gyümölcsös, malom és szeszgyári üzem) önálló vezetésére. Állandó élethivatás. Csak jellemes, kifogástalan, garanciaképes, és rendű jelenszerű kizárólag írás alú részletes ajánlatot kérjük Szőveket, Budapest, V., Pannónia-utca 13. 8738

A fa- és széngáz-GENERÁTOROK

magyarországi meghonosítóinak

közel 20 évi gyártásukból legújabb szállításai:

M. Kir. Dohánygyárak: Kolozsvár 3x85 HP. Sepeszentgyörgy 150 HP. Weiss Manfréd gard. 40 HP. Korbuly K. W. M. ig. 20 HP. hg. Esterházy 20 HP. Fordson.

SZILÁGYI ÉS DISKANT modern gézek, traktor- és autójavítóüzem. **MISKOLC.** 8739

Sumac édescirok szárat

(tévosen méznád) érett (sárga) állapotban gyökértől, bugától, leveleitől megfosztva

legmagasabb árban vásárolunk.

SCHULLER JENŐ ÉS IMRE MAGTERMELŐK BUDAPEST, V., SZÉCHENYI-RÁKPART 7. 8542
Telefon: 327-571

Előkelő élelmiszeripari nagyvállalat keres mezőgazdasági Középkiskola érettségivel rendelkező 24-26 éves öskeresztény tisztviselőket.

Ajánlatokat „Biztos jövő” jelígeére kérjük

Magyar Hirdető Irodához, Budapest, VIII., Sándor-u. 7. 8741

Közismert lesz cége, ha lapunkban hirdet!

Legjobb minőségű mezőgazdasági gépalkatrészek

fűkaszálókhöz, aratógépekhez, tárcsásboronákhoz, vetőgépekhez, fogatos- és traktorekékhez és az összes létező bel- és külföldi gyártmányú egyéb mezőgazdasági gépekhez állandóan raktáron

László és Fia műszaki és gépkereskedők
Budapest, V., Alkotmány-utca 25.
Telefon: 117-752 és 118-431 8611

Csepeg az istállója?

A szabadalmazott **Autoventor** folytonszellőző motornélküli

szárazzá és páramentessé Malacfiasztatónál teszt.

Ékőp, tehén, ló, birkaistállóknaí egyaránt bevált.

Vadas Mihály okl. mérnök 8627
hűtő- és szellőzőberendezések vállalata
Budapest, VII., Damjanich-u. 36. Tel.: 220-051

100-150 holdas birtokot keresek

lehetőleg Pesttől nem messze, megvételre. Feltételek: jó föld, jó épületek, jó közlekedés. Legrészletesebb leírás mellett végső ár megjelöléssel kérek ajánlatot:

DR. LIGETI MIKLÓS 8741
Kolozsvár, Horthy-út 9. sz.

„REKORD” egyetemes ÓRLÓGÉPEK

szállításra már előjegyezhetők.

Mindenféle üzemi felszerelési cikk beszerezhető

Gerő Sándor műszaki nagykereskedésében
Budapest, VI., Ó-utca 21. 8578 Telefon: 315-172

Lucerna-, Lóhere- vagy Baltacim-szénáért cserébe adunk tőzskönyvezett

hasas üszöket

Gróf Meran Jánosné urad. főintézősége, Zámoly, Fejér megye. 8726

MÁVAG

40 HP BN-jelű

traktorok

NEMZETKÖZI GÉPKERESKEDELMI R.-T.

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 32. 8041

ALLATOK

RHODEISLAND tyúk, egy-
évesek 30 pengéért, idel kel-
tesd kakasok 35 pengéért
eladó. Állami ellenőrzéssel
telep. Gróf Zichy Domonkos-
né uradalmi, Somogyhárs-
ág. 4893

KERESÜNK kb. 100 darab
növényekmarhat készpénzért
vagy mangalica sertésért
(nyakoca v. sült) cserébe.
Szabó gazdaság, Ósodaj, Szabó-
telep m. 4894

33 DARAB, részben erősen
hasas mangalica koca, dara-
bonként 85 kg súlyban Pest
melletti gazdaságban eladó.
Dr. Jenkovszky, Budapest,
V., Nádor-u. 14. Telefon:
121-541 4895

TENYÉSZTÉSI engedéllyel, ki-
váló származású, 174 cm
magas, 8 éves angol tellyer
mél eladó 7000 pengéért.
Duliskovich gazdaság, Pécel.
4896

PERINGI kacsa, bronzpuly-
kák, nemesített magyar ken-
dermagos kakasok tovább-
tenyésztésre. Kiváló alkalmi-
masok, kaphatók Öreg-Velka
gazdaság, n. p. Toina, általi
ellenőrzés alatt álló telep. 4897

PERINGI gócsér és tojókacsák
Mészáros János halaspusztai
gazdaságban kaphatók, n. p.
Szeghalom. 4898

MÉGVÉTELRE keresünk 20
db. törzskönyvezett, szépen
fellett magyar vemhes szőrt,
vagy fiatal tehent. Báró For-
gách-Waldholt Uradalom, Man-
dok. 4936

YORKSHIRE tenyészkacák
többször díjazott tenyésztő
közkegyeztetéssel, szülési-
erővel, Bangmenton, Fran-
cort, 10 hónaposak eladók. Kitar-
kány gazdaság, n. p. Csab-
endek, vasútállomás, Sármeg,
Zala m. 4937

FAJTISZTA kuzav, 5 éves,
fogás szűke, elköltözés miatt
eladó. Vesztróci körjegyző,
Tapolca. 4938

Nagytejű
magasan hasas
és frissborjas
törzskönyvezés-
re alkalmas, vagy
törzskönyvezett
teheneket elad.
FARM MEZOGAZ-
DASÁGI SZÖVET-
KEZET, Bpest, IV.,
Váci-utca 65. sz.
8697

URADALMAK
részére borzdeszes fehér és tarka
járomoskrököt,
beállítani való tönköket.
törzskönyvezésre alkalmas
tenyészállatokat
állandóan szállítunk.
Bérfeladási szerződéseket szer-
tesekre és szarvasmarhára elő-
nyös feltételekkel kötveztünk.
Hadüzemek tejjgazdaságát be-
rendezük
CENTRÁL BESZERZŐ
SZÖVETKEZET 8696
Budapest,
IV., Dalmady Győző-utca 9.
Telefon: 189-692, 380-185

VEGYESEK
FELESBE bérbe keresek húsz
holdat konyhakertésznek,
külön 10-10 holdat szőlő-
nek és reteknek, vezetői állást
is vállalok. Cím: „Bolgárkert
4817” jellegén a kiadóba. 4817

ELADÁS
FÖLDBIRTOKÁNK eladása
úgyvében forduljon bizalommal
földesl Nagy Imre 1919 óta
működő földhöz, Budapest,
V., Széchenyi-út 5. 4010

VEVÉL
GAZDASÁGOK, uradalmak, ál-
landóan vásárolók kitermel-
tése és gyártásig tartó, vala-
mint minden más fajta
Szállított bikkfalapátot és nyel-
leket. Roboz Odón, Budapest,
V., Báthory-u. 17. 4787

ERDŐGAZDASÁGI munkát
vállalok bármennyi munká-
sal, kormány által megallá-
pított áron. Kocsás Asztaló,
Sárháda, n. p. Bocsfölde, Zala
megye. 4903

TELELETTI vállalkozás körül-
belül 30 darab két éven felül
heverő marhat nov. 13-tól-
máj. 1-ig. Értekezni lehet
Botos Antalnál levélben is,
Hajdúszoboszló, II., Ra-
kóczi F.-u. 79. szám. 4904

KIADÓ 150 hold rét istálló-
kkal, legelőbirtokkal, takar-
mányok átvevők, komplett
bock-nyereg, egyes számszám-
láló. Sertesbirtoklásat üzem-
nek vállalkoz. Engel Mihály,
Székelyfehérvár, Felső király-
sor. 4905

KIFOGÁSTALAN állapotú L
25-ös traktor mat elcsere-
lőnek ugyancsak kifogástalan
állapotú R 20/35 vagy erő-
sebbre. Ajánlatokat Bergza-
daság, Sárszentmihály címre
kérem. 4941

ELADÓ 20 m hosszú, 180 cm
széles, tölgfalabakon álló
gőré, 600 g befogadására. Ára
3000 pengé. Keresek 15-22
holdas magánjártó bejár- vagy
petróleummotor. Keresek 700
méter használt 1 1/2-2 m
magas drótkerítést. Keresek
az ország bármely részén
10 kat. holdtól felfelé eladó
birtokot. Fischer Sándor 31
éve fennálló ingatlanközvetítő
irodája, Szekszárd. 4955

ELADÓ egy 8-as Hofherr-
Schantz gyártmányú csepő-
gárművel, magángárral, gyári
kaszánnal, esetleg a kasznál
külön is eladó. Érdeklődni
lehet: Lakner János, Cserdi,
posta Helesfa, Baranya m.
4899

SZALAGFÜR SZÉP, faült-
vényos, vasrészekkel, golyós-
csapágyas, 60 mm-es. Rak-
tárú, míg a készlet tart,
előnyös árban. László és Fia,
Budapest, V., Alkotmány-
ú. 25. szám. 4900

ELADÓ Hofherr-Schantz-Ci-
Shuttleworth 6-os, Jókabban
lévő gőzkazán, 52 colos Hof-
herr cséplőgép, iturával. Du-
liskovich gazdaság, Pécel. 4901

ELADÓ 188 kat. holdas prima
buzatermő birtok 40-
50 holdfelszereléssel, gazdasági
épületekkel, vetéssel. Cím:
„Szolnok megyében 4939”
elég a kiadóban. 4939

MEGSZÜNŐ bérletből még
eladó tehének, szők, 1350-es
HSCS cséplőszekrény, 28-le-
velű traktortársa, vetőgépek,
műtrágyaszóró, lokapok, fog-
tások, stb. Vidó, Magyarar-
almás, Telefon: Móra 4.
4940

ELADÓ csővestengerrádár,
járgányok, fogatos kultiváto-
rok, tejtűtők, csiszológépek, víz-
barázdálók, elevátor derek-
szőlő, 20-soros kombinált
vetőgép, 750 kg-os tizedes-
mérleg, vallyóforgató eke.
Adlermal, Rétság. 4952

ELADÓK MÁV 6/8-as fiatal
gőzkazán, Langen-Wolf stabil
szivárgómotor 240 mm-es hen-
gerfurattal, generátoröntvé-
nyek, cikromagtejtűgép, jár-
gány. Kohn Testvérek, János-
háza, Telefon: 10. 4953

Kitűnő
nevelőnőket
nyelvismertekkel,
tanerőket,
gyermek-
gondozónőket
elke yez 4943
TULOKNÉ,
Bpest, Csengery-u. 53.
Telefon: 112-772

TORÓTT GÉPRÉSZEN
repedt, Klimart Kazánok
elektromos hegesztése
LAKOS és SZÉKELY
gépművek
BUDAPEST,
XIII. BÉKE-TÉR 3.
Új berendezések gyártása és
hegesztő-oktatásbék. 8648

MAKKOT. (Kocsányos, kocs-
ánytalan és cserétoj) vagon-
tételben is, úgyszintén az
összes erdészeti magvakat,
erdői faeseményeket legmegbíz-
hatóbban szállítom: Zöld
Ignác, Sárkeresztúr. 4876

ELADÓ 8-szobás, vízvezeték-
es parkban lévő kúriám,
25.165 m²-ű. bolgárkertészetre
kiváló beltelekkel, Debrece-
n 27 km., Nagyváradtól-
25 km., Eszter nagyközség-
ben, orvos, távirás helyben
álomás Pocsaj-Ezter, 2 km.,
esetleg csere is lehetséges.
Telefon: Ezter 4. Buttay
László földbirtokos, Eszter,
Bihar m. 4791

KANADAI NYÁR, Jegenye-
nyár, Dasonov-knyár, akác-
gyertyán, hárs, kőris sorfá-
k, sárhángok 1-2 éves
erdősítésre való eseményeket,
fővelveket nagy mennyiség-
ben ajánlok. Zöld Ignác,
Sárkeresztúr. 4677

KUKORICAMORZSOLÓGÉP,
nagyvonalú karban, négylyukú
részerrel benzínmotor, hűtő-
erővel, van hozzá könnyen
beszerelhető különböző és jó
bevált napirányítómozgá-
zókeret, eladó. Cím: Kertész
Miklós, Ligejerponty, n. p.
Szentmihályfa, Komárom m.
4820

DÍSZTENYŐK 50-150 cm
magasságban: Abies concolor,
Picea, Juniperus, Picea,
Abies, ex-celva, pungens, glauca,
Pinus montana, strobus, Thuja,
Lomblevelűkkel: sorfák,
sárhángok, maggyalák, akác,
eper, juharfélék, hárs, nyár-
félék, szőlővesszők, eper, Gy-
doma fap., Gleditschia, Mac-
kars, Szegélynek: bura Am-
nolopis vetchillii, bokorörzök
Kalanch-tai-kola, Szeged. 4855

HOFHERR-csapló, 48 colos,
körülgűrűs, gyári száma:
21.843., majdnem vadonutáj-
szíjjakkal együtt 7500.- P-ért
eladó. Veresváry László, Gy-
ulaháza, Szabolcs m. 4802

ELADÓ egy 8-as Hofherr-
Schantz gyártmányú csepő-
gárművel, magángárral, gyári
kaszánnal, esetleg a kasznál
külön is eladó. Érdeklődni
lehet: Lakner János, Cserdi,
posta Helesfa, Baranya m.
4899

SZALAGFÜR SZÉP, faült-
vényos, vasrészekkel, golyós-
csapágyas, 60 mm-es. Rak-
tárú, míg a készlet tart,
előnyös árban. László és Fia,
Budapest, V., Alkotmány-
ú. 25. szám. 4900

ELADÓ Hofherr-Schantz-Ci-
Shuttleworth 6-os, Jókabban
lévő gőzkazán, 52 colos Hof-
herr cséplőgép, iturával. Du-
liskovich gazdaság, Pécel. 4901

ELADÓ 188 kat. holdas prima
buzatermő birtok 40-
50 holdfelszereléssel, gazdasági
épületekkel, vetéssel. Cím:
„Szolnok megyében 4939”
elég a kiadóban. 4939

MEGSZÜNŐ bérletből még
eladó tehének, szők, 1350-es
HSCS cséplőszekrény, 28-le-
velű traktortársa, vetőgépek,
műtrágyaszóró, lokapok, fog-
tások, stb. Vidó, Magyarar-
almás, Telefon: Móra 4.
4940

ELADÓ csővestengerrádár,
járgányok, fogatos kultiváto-
rok, tejtűtők, csiszológépek, víz-
barázdálók, elevátor derek-
szőlő, 20-soros kombinált
vetőgép, 750 kg-os tizedes-
mérleg, vallyóforgató eke.
Adlermal, Rétság. 4952

ELADÓK MÁV 6/8-as fiatal
gőzkazán, Langen-Wolf stabil
szivárgómotor 240 mm-es hen-
gerfurattal, generátoröntvé-
nyek, cikromagtejtűgép, jár-
gány. Kohn Testvérek, János-
háza, Telefon: 10. 4953

ELADÓ 8-szobás, vízvezeték-
es parkban lévő kúriám,
25.165 m²-ű. bolgárkertészetre
kiváló beltelekkel, Debrece-
n 27 km., Nagyváradtól-
25 km., Eszter nagyközség-
ben, orvos, távirás helyben
álomás Pocsaj-Ezter, 2 km.,
esetleg csere is lehetséges.
Telefon: Ezter 4. Buttay
László földbirtokos, Eszter,
Bihar m. 4791

ELADÓ 188 kat. holdas prima
buzatermő birtok 40-
50 holdfelszereléssel, gazdasági
épületekkel, vetéssel. Cím:
„Szolnok megyében 4939”
elég a kiadóban. 4939

MEGSZÜNŐ bérletből még
eladó tehének, szők, 1350-es
HSCS cséplőszekrény, 28-le-
velű traktortársa, vetőgépek,
műtrágyaszóró, lokapok, fog-
tások, stb. Vidó, Magyarar-
almás, Telefon: Móra 4.
4940

ELADÓ csővestengerrádár,
járgányok, fogatos kultiváto-
rok, tejtűtők, csiszológépek, víz-
barázdálók, elevátor derek-
szőlő, 20-soros kombinált
vetőgép, 750 kg-os tizedes-
mérleg, vallyóforgató eke.
Adlermal, Rétság. 4952

ELADÓK MÁV 6/8-as fiatal
gőzkazán, Langen-Wolf stabil
szivárgómotor 240 mm-es hen-
gerfurattal, generátoröntvé-
nyek, cikromagtejtűgép, jár-
gány. Kohn Testvérek, János-
háza, Telefon: 10. 4953

ELADÓ 8-szobás, vízvezeték-
es parkban lévő kúriám,
25.165 m²-ű. bolgárkertészetre
kiváló beltelekkel, Debrece-
n 27 km., Nagyváradtól-
25 km., Eszter nagyközség-
ben, orvos, távirás helyben
álomás Pocsaj-Ezter, 2 km.,
esetleg csere is lehetséges.
Telefon: Ezter 4. Buttay
László földbirtokos, Eszter,
Bihar m. 4791

ELADÓ 188 kat. holdas prima
buzatermő birtok 40-
50 holdfelszereléssel, gazdasági
épületekkel, vetéssel. Cím:
„Szolnok megyében 4939”
elég a kiadóban. 4939

MEGSZÜNŐ bérletből még
eladó tehének, szők, 1350-es
HSCS cséplőszekrény, 28-le-
velű traktortársa, vetőgépek,
műtrágyaszóró, lokapok, fog-
tások, stb. Vidó, Magyarar-
almás, Telefon: Móra 4.
4940

ELADÓ csővestengerrádár,
járgányok, fogatos kultiváto-
rok, tejtűtők, csiszológépek, víz-
barázdálók, elevátor derek-
szőlő, 20-soros kombinált
vetőgép, 750 kg-os tizedes-
mérleg, vallyóforgató eke.
Adlermal, Rétság. 4952

ELADÓK MÁV 6/8-as fiatal
gőzkazán, Langen-Wolf stabil
szivárgómotor 240 mm-es hen-
gerfurattal, generátoröntvé-
nyek, cikromagtejtűgép, jár-
gány. Kohn Testvérek, János-
háza, Telefon: 10. 4953

BÉRLET

DUNÁNTÚLI birtokomból
közvetlen nagy ipartelepek
mellett bérbeadnék bolgár-
kertésznek 30-40 kat. hold-
dat. Érdeklődni lehet: C.
Gy., Padnag, Veszprém m.
4790

BIRTOK, 900 hold, város-
mellett, bérbeadó. Németh La-
jos ügynősköze, Rimaszombat
4814

BÉRBEADNÁM Pest megye
déli részén, Budapesttől 120.
vasúttól, műttől 3 km fekvő,
kb. 250 m holdas, mindent-
termő prima birtokomat, na-
gyon sok épülettel. Elő-holt
infrastruktúra közepéssel meg-
valtható. Közvetítőként nem
tárazlak. Ajánlatokat „Szé-
ny vidék 4832” jellegre kiadóba
kérek. 4832

HOSSZBÉRLETRE bérelnék
40-50 hold homokot, hegy-
oldalt, vagy más gyengébb
minőségű földet, ahová gyüm-
ölcsöt telepíthetnek. Szikes
nem lehet. A bérösszege és
építkezés felvétel a birtokos
gyűmölcsöt kap vissza. Aján-
latok „Valami épület legyen
4942” jellegre a kiadóba
kéretnek. 4942

A GAZDASÁGI
KÖNYVELÉSHEZ
szükséges összes könyv-
és nyomtatványok a
PÁTRIA-NYOMDA RT
nyomtatványosztályában
szerezhetők be
Budapest, IX., Üllői-út 2b
Árjegyzéket és mintákat
küldünk.
TELEFON: 180-096

Uzemképes
mezőgazdasági
szeszgyárat
keresünk mielőbbi
átvételre. Közvetítő-
ket díjazunk. Leve-
leket „Középvezet-
tel vagy Cseréru”
jel gével Arató hiri-
detőbe Bpest, Erzsé-
bet-körút 14. szám.
4887

Ajánljuk ide, garantált 97%os tiszta-
ságú 90% csiraképeségű makói-fajta
hagymagot
továbbá magas csiraképeségű
petrezselyem- és
répamagot,
valamint
dughagymát,
igen előnyös árban, minden
mennyiségben. Szíveskedjék távirati ár-
ajánlatunkat bekérni.
PASKESZ ÉS TÁRSAI, MAKO.
8747

Ajánljuk ide, garantált 97%os tiszta-
ságú 90% csiraképeségű makói-fajta
hagymagot
továbbá magas csiraképeségű
petrezselyem- és
répamagot,
valamint
dughagymát,
igen előnyös árban, minden
mennyiségben. Szíveskedjék távirati ár-
ajánlatunkat bekérni.
PASKESZ ÉS TÁRSAI, MAKO.
8747

Ajánljuk ide, garantált 97%os tiszta-
ságú 90% csiraképeségű makói-fajta
hagymagot
továbbá magas csiraképeségű
petrezselyem- és
répamagot,
valamint
dughagymát,
igen előnyös árban, minden
mennyiségben. Szíveskedjék távirati ár-
ajánlatunkat bekérni.
PASKESZ ÉS TÁRSAI, MAKO.
8747

Ajánljuk ide, garantált 97%os tiszta-
ságú 90% csiraképeségű makói-fajta
hagymagot
továbbá magas csiraképeségű
petrezselyem- és
répamagot,
valamint
dughagymát,
igen előnyös árban, minden
mennyiségben. Szíveskedjék távirati ár-
ajánlatunkat bekérni.
PASKESZ ÉS TÁRSAI, MAKO.
8747

Ajánljuk ide, garantált 97%os tiszta-
ságú 90% csiraképeségű makói-fajta
hagymagot
továbbá magas csiraképeségű
petrezselyem- és
répamagot,
valamint
dughagymát,
igen előnyös árban, minden
mennyiségben. Szíveskedjék távirati ár-
ajánlatunkat bekérni.
PASKESZ ÉS TÁRSAI, MAKO.
8747

Ajánljuk ide, garantált 97%os tiszta-
ságú 90% csiraképeségű makói-fajta
hagymagot
továbbá magas csiraképeségű
petrezselyem- és
répamagot,
valamint
dughagymát,
igen előnyös árban, minden
mennyiségben. Szíveskedjék távirati ár-
ajánlatunkat bekérni.
PASKESZ ÉS TÁRSAI, MAKO.
8747

Ajánljuk ide, garantált 97%os tiszta-
ságú 90% csiraképeségű makói-fajta
hagymagot
továbbá magas csiraképeségű
petrezselyem- és
répamagot,
valamint
dughagymát,
igen előnyös árban, minden
mennyiségben. Szíveskedjék távirati ár-
ajánlatunkat bekérni.
PASKESZ ÉS TÁRSAI, MAKO.
8747

Ajánljuk ide, garantált 97%os tiszta-
ságú 90% csiraképeségű makói-fajta
hagymagot
továbbá magas csiraképeségű
petrezselyem- és
répamagot,
valamint
dughagymát,
igen előnyös árban, minden
mennyiségben. Szíveskedjék távirati ár-
ajánlatunkat bekérni.
PASKESZ ÉS TÁRSAI, MAKO.
8747

Ajánljuk ide, garantált 97%os tiszta-
ságú 90% csiraképeségű makói-fajta
hagymagot
továbbá magas csiraképeségű
petrezselyem- és
répamagot,
valamint
dughagymát,
igen előnyös árban, minden
mennyiségben. Szíveskedjék távirati ár-
ajánlatunkat bekérni.
PASKESZ ÉS TÁRSAI, MAKO.
8747

Ajánljuk ide, garantált 97%os tiszta-
ságú 90% csiraképeségű makói-fajta
hagymagot
továbbá magas csiraképeségű
petrezselyem- és
répamagot,
valamint
dughagymát,
igen előnyös árban, minden
mennyiségben. Szíveskedjék távirati ár-
ajánlatunkat bekérni.
PASKESZ ÉS TÁRSAI, MAKO.
8747

Ajánljuk ide, garantált 97%os tiszta-
ságú 90% csiraképeségű makói-fajta
hagymagot
továbbá magas csiraképeségű
petrezselyem- és
répamagot,
valamint
dughagymát,
igen előnyös árban, minden
mennyiségben. Szíveskedjék távirati ár-
ajánlatunkat bekérni.
PASKESZ ÉS TÁRSAI, MAKO.
8747

Ajánljuk ide, garantált 97%os tiszta-
ságú 90% csiraképeségű makói-fajta
hagymagot
továbbá magas csiraképeségű
petrezselyem- és
répamagot,
valamint
dughagymát,
igen előnyös árban, minden
mennyiségben. Szíveskedjék távirati ár-
ajánlatunkat bekérni.
PASKESZ ÉS TÁRSAI, MAKO.
8747

Ajánljuk ide, garantált 97%os tiszta-
ságú 90% csiraképeségű makói-fajta
hagymagot
továbbá magas csiraképeségű
petrezselyem- és
répamagot,
valamint
dughagymát,
igen előnyös árban, minden
mennyiségben. Szíveskedjék távirati ár-
ajánlatunkat bekérni.
PASKESZ ÉS TÁRSAI, MAKO.
8747

Ajánljuk ide, garantált 97%os tiszta-
ságú 90% csiraképeségű makói-fajta
hagymagot
továbbá magas csiraképeségű
petrezselyem- és
répamagot,
valamint
dughagymát,
igen előnyös árban, minden
mennyiségben. Szíveskedjék távirati ár-
ajánlatunkat bekérni.
PASKESZ ÉS TÁRSAI, MAKO.
8747

Ajánljuk ide, garantált 97%os tiszta-
ságú 90% csiraképeségű makói-fajta
hagymagot
továbbá magas csiraképeségű
petrezselyem- és
répamagot,
valamint
dughagymát,
igen előnyös árban, minden
mennyiségben. Szíveskedjék távirati ár-
ajánlatunkat bekérni.
PASKESZ ÉS TÁRSAI, MAKO.
8747

KISVASUTI

használt
SÍNEKET
és felszerelési tárgyakat
legmagasabb áron
VÁSÁROLJA
ORENSTEIN ÉS KOPPEL
magyar R.-T., BUDAPEST,
VI., Vilmos császár-út 31. sz.
8735

használt
SÍNEKET
és felszerelési tárgyakat
legmagasabb áron
VÁSÁROLJA
ORENSTEIN ÉS KOPPEL
magyar R.-T., BUDAPEST,
VI., Vilmos császár-út 31. sz.
8735

használt
SÍNEKET
és felszerelési tárgyakat
legmagasabb áron
VÁSÁROLJA
ORENSTEIN ÉS KOPPEL
magyar R.-T., BUDAPEST,
VI., Vilmos császár-út 31. sz.
8735

használt
SÍNEKET
és felszerelési tárgyakat
legmagasabb áron
VÁSÁROLJA
ORENSTEIN ÉS KOPPEL
magyar R.-T., BUDAPEST,
VI., Vilmos császár-út 31. sz.
8735

használt
SÍNEKET
és felszerelési tárgyakat
legmagasabb áron
VÁSÁROLJA
ORENSTEIN ÉS KOPPEL
magyar R.-T., BUDAPEST,
VI., Vilmos császár-út 31. sz.
8735

használt
SÍNEKET
és felszerelési tárgyakat
legmagasabb áron
VÁSÁROLJA
ORENSTEIN ÉS KOPPEL
magyar R.-T., BUDAPEST,
VI., Vilmos császár-út 31. sz.
8735

használt
SÍNEKET
és felszerelési tárgyakat
legmagasabb áron
VÁSÁROLJA
ORENSTEIN ÉS KOPPEL
magyar R.-T., BUDAPEST,
VI., Vilmos császár-út 31. sz.
8735

használt
SÍNEKET
és felszerelési tárgyakat
legmagasabb áron
VÁSÁROLJA
ORENSTEIN ÉS KOPPEL
magyar R.-T., BUDAPEST,
VI., Vilmos császár-út 31. sz.
8735

használt
SÍNEKET
és felszerelési tárgyakat
legmagasabb áron
VÁSÁROLJA
ORENSTEIN ÉS KOPPEL
magyar R.-T., BUDAPEST,
VI., Vilmos császár-út 31. sz.
8735

használt
SÍNEKET
és felszerelési tárgyakat
legmagasabb áron
VÁSÁROLJA
ORENSTEIN ÉS KOPPEL
magyar R.-T., BUDAPEST,
VI., Vilmos császár-út 31. sz.
8735

használt
SÍNEKET
és felszerelési tárgyakat
legmagasabb áron
VÁSÁROLJA
ORENSTEIN ÉS KOPPEL
magyar R.-T., BUDAPEST,
VI., Vilmos császár-út 31. sz.
8735

használt
SÍNEKET
és felszerelési tárgyakat
legmagasabb áron
VÁSÁROLJA
ORENSTEIN ÉS KOPPEL
magyar R.-T., BUDAPEST,
VI., Vilmos császár-út 31. sz.

Belga gyártmányú a
RAPID RÉPAVÁGÓ

mely nagyteljesítményű,
kevés erőigényű, valamint a

**„MELOTTE”
TEJESKANNA**

mely 20 literes, méznek is megfelelő

Raktárról szállítja:

Magyar Mezőgazdák Szövetsége
Budapest, V., Alkotmány-utca 29. sz.

8688

Malomkövek

minden őrési célra terméskőből
és önélesedő műkövek.

Darálók,

malomjártok vízszintesen és függőlegesen dolgozó kövekkel.
Kalapácsrendszerű egytete mesőrőlógépek.

Malomgépek,

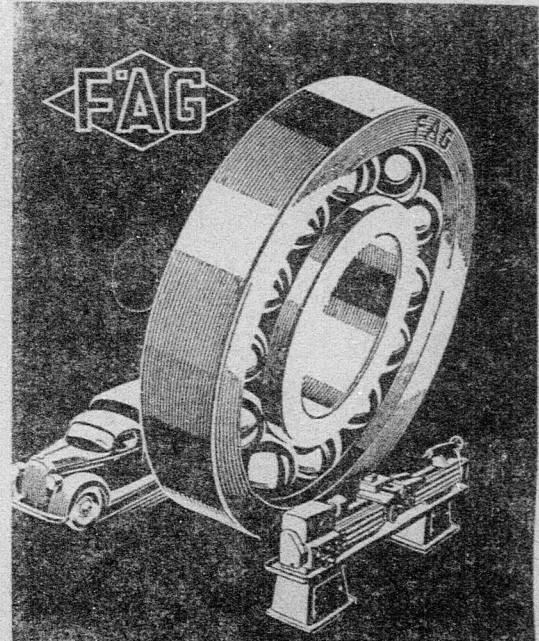
síkszíták, daratisztítógépek, kopatók, stb. Eredeti svájci Reiff Frank szitaselyem és mindenemű malmi cikkek.

Műszaki Szerszám
és Mezőgazdasági
Gépkereskedelmi Részv.-Társaság,

ezelőtt **KANN és HELLER RT.**

Budapest, V., Vilmos császár-út 62

Telefon: 121-603

FAG GÖLYÖSCSAPÁGY-KÉPVISELET

HESZ ÉS TÁRSA

BUDAPEST, VIII., PRÁTER-UTCA 22.

TELEFON: 132-154 és 131-716

Képviselet: FAG BUDAPEST

Minden gazda a „KÖZTELEK GAZDASÁGI KÖNYVTÁRA”-t olvassa

KEMÉNY PÁL

OKL. GAZDA

TERMELTETŐ ÉS TERMÉNYFORGALMI IRODÁJA
BUDAPEST, V., ZRINYI-U. 1. Telefon: 186-481

Termelési szerződéseket köt
és kamatmentes előleget folyósít:
biborhere, szöszösbükköny, maglóhere,
lucerna, nyúlzapuka, takarmányfélésekre
és egyéb konyhakerti növényekre, továbbá
fonallen, lenmag, kendermag és egyéb
olajos magvakra.

Felvásárol, igen előnyös abraktakar-
mánycsere feltételek mellett, borsó, bab és
egyéb hüvelyes terményeket, s takarmány-
magféléseket.

Hadiüzemek megbízásából,
jó bonítású gazdaságoknál rehenészetet
állít be és bérhizlalási szerződéseket köt,
igen előnyös feltételek mellett.

Nagyobb tételekben vásárol
ipari feldolgozásra, ősziszalmát,
kender- és lenkórót.

8523

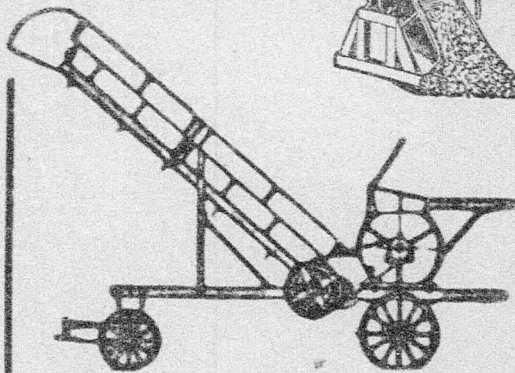
Vállalja:

Gazdaságok üzemi be-
szervezését és műszaki
tanácsadását.

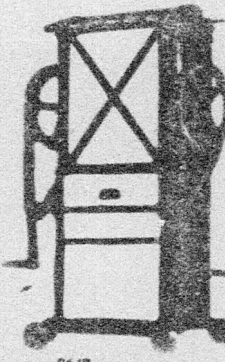
Új gazdaságok köz-
ponti vezetését, hivata-
los ügyek budapesti
elintézését.

Gazdasági számtartás
felfektetését, köz-
ponti vezetését, adó-
mérleg elkészítését.

Univerzális silótöltőgépek
elevátorral és elevátor
nélkül zúz, vág és táp.
R é p á t v á g.

Készíték vasból gép és kézhajtásos szénaszalma- és len- és otrak-

SAJTOLOKAT

mely könnyebben,
gyorsabban, súlyosabb
bálákat sajtol az eddi-
gieknél. Gyártok barna-
szén-generátorokat.

BARTKO GYÖRGY
GÉPÖZEMÉ
Budapest, XIII.,
Szegeci-út 48.
Telefon: 498-374.

8647

LOPOKRÓCOKBOL

színes, gyapjus székelyszótttes minőségben
újabb kis tétel érkezett kb. 150x195 cm méretben
darabonként P 92-40 árért
helyt raktárról, postán utánvétellel, szállíthatók,
amíg ez a készlet tart.

8730

SALVA műszaki cég,
BUDAPEST, V.,
Csanády-utca 5. sz.

Telefoni 298-559.

Ne vessen

idén már szöszösbükkönyt.

Tavasszal

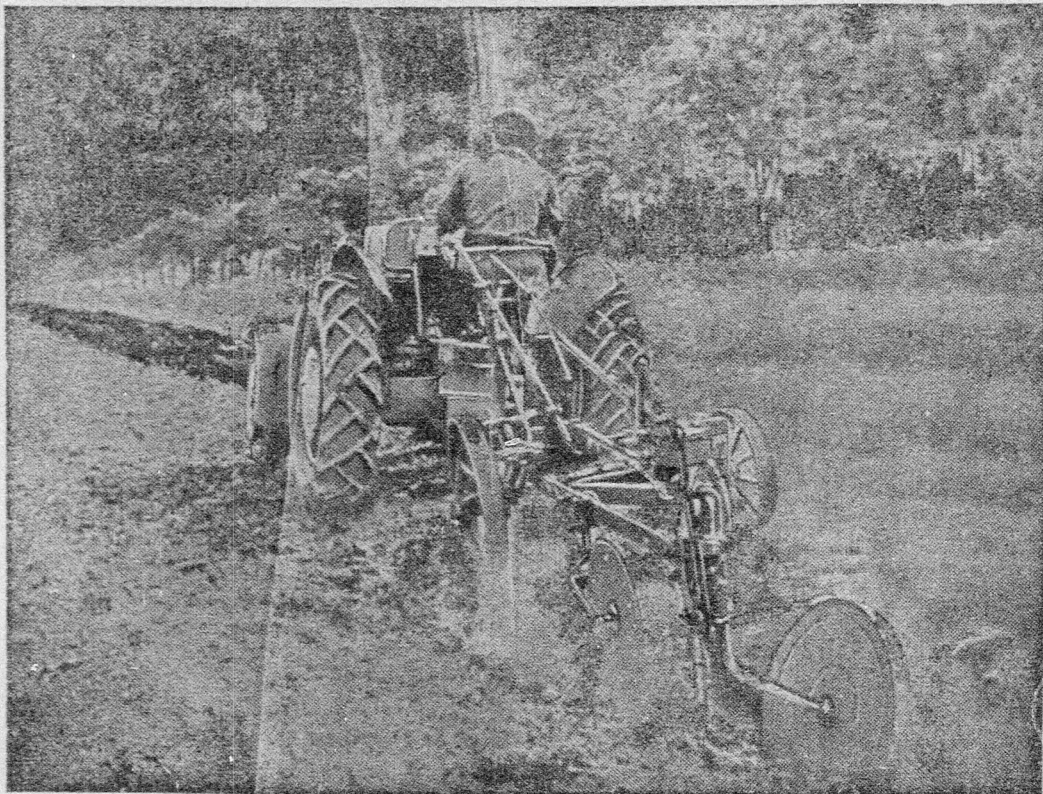
amit elvetni óhajt

már most szerezzé be.

DEZSŐ LÁSZLÓ mezőgazdasági
ügynöksége

Budapest, IV., Veres Pálné-utca 14.

Telefon: 187-169 8660 Táviratcím: DEZLA

AZ ÚJ 20-25 LE

RABA

8209

**MINDENES
TRAKTOR**

Kisebb gazdaságok egytetemes munkagépe.
Uradalmak könnyű talajművelő- és von-
tatógépe, nagyteljesítményű kaszáló- és
kapálógép, vontatja és üzembentartja
a nagyobb cséplőgépeket is.

MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR R.-T.

KÖZPONTI IRODA ÉS MINTARAKTÁR: BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 12. TEL.: 125-210

»Patria» Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részvénytársaság nyomása, Budapest, IX. kerület, Üllői-út 25. szám (Köztelek)

436712

Felelős vezető: Wessely Károly

A mezőgazdasági
szükséges munkeszközök
és lábbeli árármegoldása. A
szociális szemmelés folyton
tosításához f mezőgazdasági
szükségesebb-állásáról, m
munka megá

Hogy egy jelent a mezőhelyzetének
lokozása szemultvében m
tási akciót so nehezebb fel-
ölelte fel. E vonalán telje
és nagymértékű megnyug-
lásához. Ez OMGE-t, an-
szeresen nap idejkorán m
kormány ezt tási akciót
gazdasági mjesztve, szél

Legutóbb nyáreleji gyamidőn a v
békért adak ország úgys-
tálatok alap és tettük m
kel az illet eselések és
tási akciókn csoportjaira

Bizto
jöv
pe

Ötmi szá